"Berat Gecenizi Tebrik Eder, Hepimiz Hakkında Hayırlı Kaderler Niyaz Eder ve 27 Mayısta Hulul Edecek Ramazan-ı Şerîfinizi Tebrik Ederiz

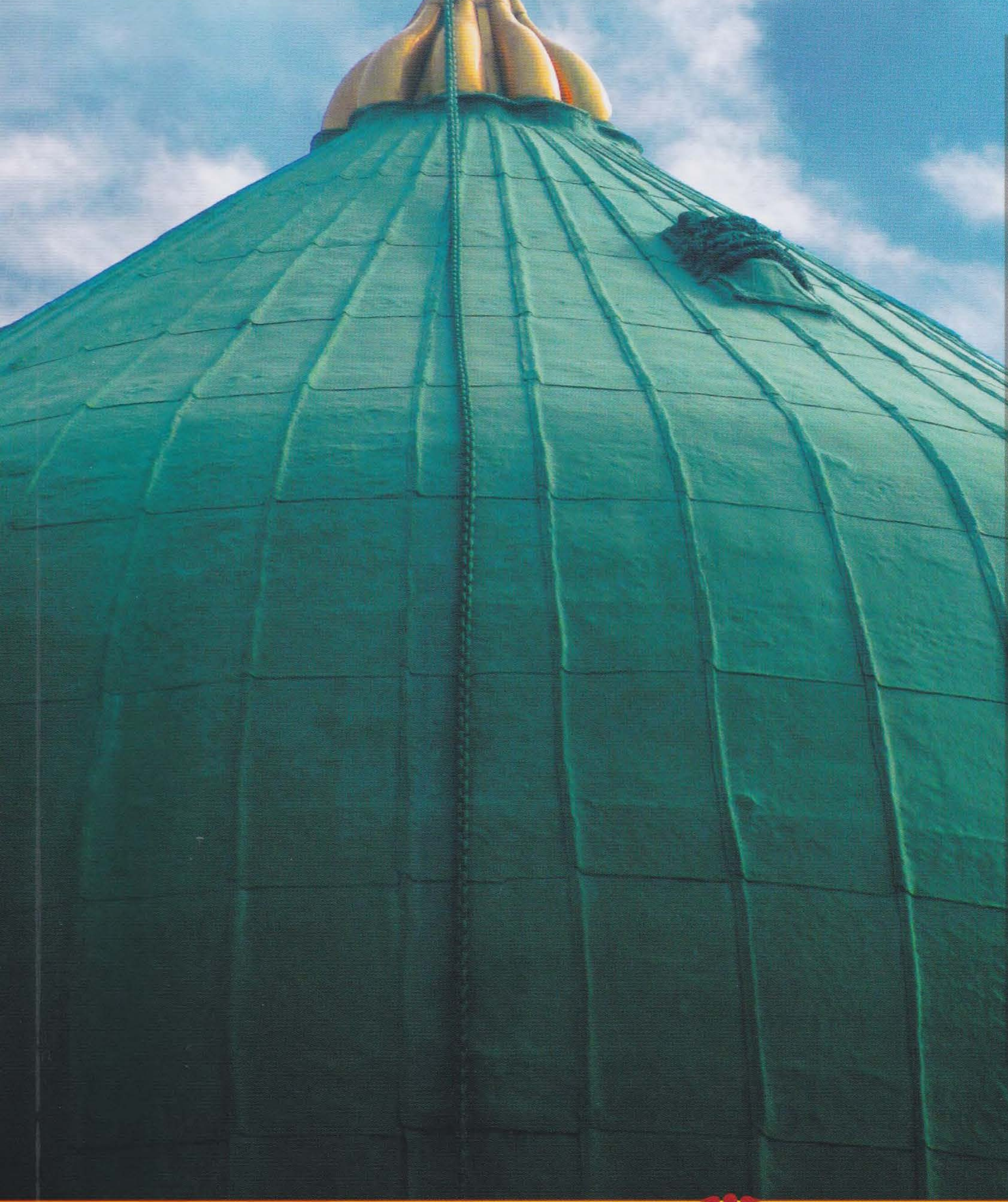
Lâlegül

Aylık İlim - Kültür ve Fikir Dergisi

Lâlegül Dergisi: Yıl: 5 Sayı:51 - Şaban 1438 - Mayıs 2017 Fiyatı:13TL

"Şa'bân benim ayımdır. Kim şa'bân ayına değer verirse, ben onun için kıyâmet günü öncü bir kurtarıcı ve hazır bekleyici olurum."

(Beyhakî, Fedâilü'l-evkāt, no:10, sh:94-95; Şu'abu'l-îmân, no:3532, 5/346-347;)

EDİTÖRDEN

Üç aylar ha geldi, ha gelecek derken Receb Ayı anlamadan geldi, geçti ve Şaban Ayı'nın manevi ikliminde yolumuza devam ediyoruz.

Gerçekten de zaman o kadar hızlı geçiyor ki, yetişmek adeta mümkün değil. Günler çabucak bitiyor ve göz açıp kapayıncaya kadar akşam oluyor. Hafta başladı mı, bi' bakıyorsun ki haftanın sonuna gelmişiz. Ee işte ahir zaman, her şeyin bes-bereketi kalktığı gibi, maalesef zamanın da bereketi kalmadı...

Bununla alakalı olarak Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* bir hadisi şeriflerinde şöyle buyuruyor:

"Zaman yakınlaşmadıkça kıyamet kopmaz. Öyle ki yıl bir ay gibi, ay bir hafta gibi, hafta bir gün gibi, gün bir saat gibi, saat de bir çıra tutuşması gibi (kısa) **olur."**

Demek ki zamanın süratle geçmesi, vakitlerin bereketsiz oluşu da kıyamet alâmetlerinden…

Etrafımızda kime sorsak, zamanın ne kadar hızlı geçtiği konusunda hemfikir. O halde, şayet yapmamız veya halletmemiz gereken bir işimiz varsa, hiç vakit kaybetmeden onu bir an önce yapmalıyız. Eğer "şimdi değil de sonra yaparım" diye işini tehir edecek olsan "ha bu gün ha yarın" derken, bakıyorsun günler haftalar geçmiş ama o iş hala yapılamamış. Onun için atalarımız **"Bu günün işini yarına bırakma"** diye boşuna dememişler. Evet bu günün işini yarına bırakmayalım, özellikle de Allah'a kulluk noktasında...

Öyleyse daha evvel yapamadığımız veya ilerde yaparız diye tehir ettiğimiz ne kadar güzel ameller varsa, hemen şimdi karar verip onları yapmaya ve içinde bulunduğumuz kıymetli vakitleri ahiret sermayesine çevirmeye gayret edelim. Zira erken çıkan yol alır. Nitekim Efendimiz bir hadis-i şeriflerinde:

"Kim korkarsa erken yola çıkar, kim erken yola çıkarsa menzile varır." buyurmuştur.

Ahiret uçağını kaçırmayalım

Bir yolculuğa çıkacağımız zaman bunun hazırlığını önceden yaparız. Gideceğimiz gün gelince de, otobüs veya uçağın hareket saatinden çok daha önce yola çıkarız. Niçin?.. "Trafiğe takılıp vaktinde gidemezsem, otobüsü veya uçağı kaçırırım" korkusuyla…

Demek ki, uçağı kaçırmaktan korkan ne yapar? Erken yola çıkar, erken yola çıkan da menzile varır, yani vaktinde uçağa yetişip gideceği yere ulaşır.

İşte bu misalden hareketle, ahiret uçağını da kaçırmamak için tedbirli olmalı ve bir an önce yol hazırlığımızı yapmalıyız.

Belki içimizden bazıları; "keşke ahiret/ölüm uçağını kaçırsak, hiç de fena olmaz" diyebilir. Ama bu uçak kesinlikle kaçmaz. Çünkü dünyaya gelirken hepimizin bileti gidiş-dönüş kesilmiş...

Peki, madem ahiret yolculuğunda hiç kimse unutulmayacak, öyleyse "uçak kaçar" diye korkup erken yola çıkmaya gerek var mı?..

Buradaki korku, ahiret yolculuğuna hazırlıksız yakalanma korkusudur. **"Haydi gidiyoruz"** denildiğinde, tedâriksiz gitme endişesidir. Zira bir hafta bile tatile gitsen, ihtiyacın olan eşyanı yanında götürürsün, biraz daha uzun kalacak olsan yanına bir bavul fazladan alırsın.

Bu durumda, istisnasız olarak hepimiz ahiret yolcusu olduğumuza göre, acaba ne kadar hazırlık yaptık ve oraya kaç bavul götürmek lazım?...

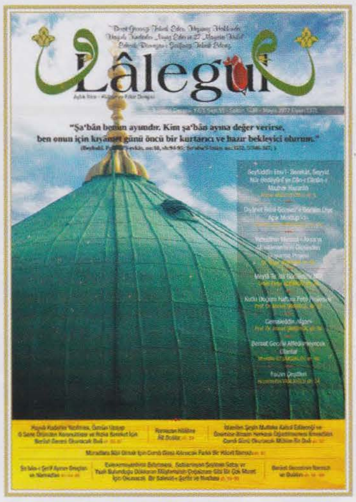
Ölüme hazırlıksız yakalanmaktan ve Allah'a layıkıyla hesap verememekten korkan, bir an önce ahiret hazırlığına başlamalı ve orada ne lazımsa hepsini eksiksiz olarak tedarik etmelidir.

Rabbim ahiret azıklarımızı bu dünyadan tedarik etmek nasip eylesin ve huzuruna eli boş çıkmaktan cümlemizi muhafaza buyursun.

Tüm Okurlarımızın, Ramazan Ayı'nın müjdecisi olan Berat Kandili mübarek olsun. Mevla Teala, o gece her birerlerimiz hakkında hayırlı takdirler yazılmasını ve cehennemden kurtuluş beratını almamızı cümlemize nasip eylesin. Amin!

Fi emanillah

LÂLEGÜL DERGİSİ ADINA İMTİYAZ SAHİBİ
Tuana Basın Yayın

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

GENEL MÜDÜR
Gürsel YILDIZ

REKLAM İLETİŞİM
reklam@lalegulfm.com

YAYIN TÜRÜ
Aylık İlim-Kültür ve Fikir Dergisi

BASIM YERİ
Promat Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Orhangazi Mahallesi 1673.Sokak No:34
Esenyurt-İstanbul
Tel: 0212 622 63 63 - Fax: 0212 605 07 98
www.promat.com.tr

YURTİÇİ ABONELİK BEDELİ (12 AYLIK)
150 TL

YURTDIŞI ABONELİK BEDELİ (12 AYLIK)
180 Euro

ABONELİK ÖDEMESİ İÇİN BANKA HESAP BİLGİLERİ
Gürsel YILDIZ

ALBARAKA TÜRK TL HESABI
İBAN: TR14-0020-3000- 0064-8648-0000-09

ALBARAKA TÜRK EURO HESABI
İBAN: TR57-0020-3000-0064-8648-0000-11

POSTA ÇEKİ HESAP NUMARASI
Gürsel YILDIZ
105 907 20

ABONE DAĞITIM
Tuana Basın Yayın
0212 912 10 06
0212 435 10 58

ABONE İŞLEMLERİ
0212 435 10 58
0212 912 10 06

ADRES
Tuana Basın Yayın
Çınar Mah. Osman Gazi Cad. No: 50/A
Bağcılar / İSTANBUL

İÇİNDEKİLER

HİNDİSTAN ZİYÂRETLERİ-4

SİLSİLE-İ MEŞÂYİHIMIZDAN HİNDİSTAN'DA MEDFÛN BULUNAN 7 BÜYÜK ZÂTTAN SEYFÜDDÎN EBU'L- BEREKÂT, SEYYİD NÛR BEDÂYÛNÎ VE CÂN-I CÂNÂN-I MAZHAR HAZARÂTININ TERCEME-İ AHVÂL-İ ÂLİYELERİNDEN BİR KATRE

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

Bizlere bir kere daha uzak mesâfeleri sağ-sâlim olarak kat ettirip Hindistan topraklarına giderek silsile-i aliyyemizin yüce ricâlini ve sâir meşâyihı ziyâret etmeyi nasîb eden **Rabbimiz**'e hamd ettikten ve **Rasûlü** ile Ehl-i Beyti'ne salât-ü selâm ettikten sonra **Yüce Mevlâmız**'dan niyâzımız bütün sevenlerimizi, okurlarımızı ve bizleri o zatların şefâatlerine nâil kılmasıdır. Âmîn!

Muhterem okurlarım! Geçtiğimiz Aralık, Ocak ve Şubat aylarındaki yazılarımda Hindistan'da ziyâretleri ile şerefyâb olduğumuz zevât-ı kirâmdan **Muhammed Bâkîbillâh Hazretleri**, **Muhammed Bâkîbillâh Hazretleri**'nin büyük oğlu **Ubeydullâh ed-Dehlevî Hazretleri**, küçük oğlu **Abdullâh ed-Dehlevî Hazretleri**, **Muhammed Bâkîbillâh Hazretleri**'nin halîfelerinden **Mirza Hüsâmeddin Ahmed Hazretleri**, **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri**'nin babası **Abdülehad Hazretleri**, **İmâm-ı Rabbânî Ahmed el-Fârûkî es-Serhendî Hazretleri**, oğulları **Muhammed Sâdık**, **Muhammed Sa'îd**, **Muhammed Ma'sûm Hazretleri** ve **Muhammed Ma'sûm Hazretleri**'nin oğulları **Muhammed Sıbğatullâh**, **Ebu'l-Kāsım Şerefuddîn Huccetullâh** (Nakşibend-i Sânî), **Muhammed Ubeydullâh** (Mürevvicü'ş-Şerî'a), **Muhammed Eşref**, **Muhammed Sıddîk** ve **Ebu'l-Kāsım Şerefuddîn Hazretleri**'nin en meşhur halîfesi ve torunu **Muhammed Zübeyr Hazretleri**'nin terceme-i hâllerinden bir nebze de olsa bahsetmekle şerefyâb olmuş idim.

Ama sonra Habeşistan ziyâretleri ve Umre ile alâkalı yazım araya girince, Hindistan'daki ziyâret ettiğimiz meşâyihımız hakkındaki mâlûmâtın hepsini kaleme alamadığım için vicdânen kendimi rahat hissetmedim ve bu yüzden bu ayki yazımda Hndistan'da merkad-i mübâreklerine yüz sürmek nasîb olan, bu azîzü'l-vücûd (dünyâda az bulunan) zevât-ı kirâmın ziyâretleri hakkındaki yazıma devam etmek istedim. Buyrun efendim:

1) MUHAMMED MA'SÛM HAZRETLERİ'NİN ALTINCI OĞLU VE SİLSİLE-İ MEŞÂYİHIMIZIN 26. HALKASINDA BULUNAN MUHAMMED SEYFÜDDÎN EBU'L-BEREKÂT HAZRETLERİ

İmâm-ı Rabbânî Hazretleri'nin torunu ve el-Urvetü'l-Vüskā **Muhammed Ma'sûm el-Fârûkî Hazretleri**'nin altıncı oğludur. İsmi **Muhammed Seyfüddîn**, nisbesi **Fârûkî**'dir. Muhyi's-sünne (sünneti ihyâ eden) lakabıyla meşhur olmuştur. 1055 (1645) senesinde Hindistan'ın Serhend şehrinde doğdu. 1684 (H.1095) senesinde aynı yerde vefât etti. Kabri, babası **Muhammed Ma'sûm el-Fârûkî Hazretleri**'nin türbesinin yakınındaki türbededir.

Seyfüddîn-i Fârûkî *(Kuddise Sirruhû)* küçük yaşından îtibâren ilme yönelip ders okuyabilecek yaşa geldiği zaman Kur'ân-ı Kerîm'i ezberledi.

Seyfüddin Ebu'l-Berekât Hazretleri'nin kabr-i şerîfleri

Sonra amcası **Muhammed Sa'îd**'den aklî ve naklî ilimleri tahsîl edip kısa zamanda çok şeyler öğrendi. Zamânının mârifet deryâsı olan babası **Muhammed Ma'sûm-i Fârûkî Hazretleri**'nin teveccüh ve sohbetleriyle, Nakşibendiyye yolunun usul ve âdâbı üzere tasavvuf yolunda ilerleyip, kısa müddet içinde mânevî mertebeleri kat etti, birçok hâllerin ve kerâmetlerin sâhibi oldu. Mânevî derecelere kavuşup, ârifler semâsının ayı ve âlimlerin baştâcı oldu. Kendisine, İlâhî hazînelerin kapıları aralanıp, birçok ihsânlara kavuştu.

Zâhiren ve bâtınen olgunlaştıktan sonra babasının emriyle insanlara, **Allâh-u Te'âlâ**'nın dînini, **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in güzel ahlâkını anlatmak ve vaktin sultânı **Evrengzîb Âlemgîr Hân**'ın dînî terbiyesi için vazifelendirilip Delhi'ye gitti.

Sohbetlerinin bereketiyle Hindistan'da yayılmış birçok bidat ve sapıklık, **Sultân Âlemgîr Hân** tarafından ferman çıkartılarak ortadan kaldırıldı ve **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in unutulmuş ve kaybolmuş sünnetleri ortaya çıkarıldı. Diğer vezirler, vâliler ve devlet adamları da **Seyfüddîn-i Fârûkî Hazretleri**'nin sohbetleriyle şereflenip hidâyete kavuştular. Ona son derece saygı duyup huzûrunda ayakta dururlardı.

Muhammed Seyfüddîn-i Fârûkî Hazretleri'nin himmet ve bereketiyle, Hindistan'ın her tarafında İslâmiyet yayılıp Müslümanlar kuvvetlendi. Bidat sâhipleri ve kâfirler perişân olup, hiçbir yerde kabul görmediler. Hindistan hiçbir zaman böyle bir devir görmemişti.

Muhammed Seyfüddîn-i Fârûkî Hazretleri, Delhi'deki bu gelişmeleri ve **Sultân Âlemgîr Hân**'ın sevindirici hâlini babasına mektup yazarak bildirdiği zaman, babası çok sevinip duâ etti.

Delhi'de, onun sohbet meclisleri çok bereketli ve kalabalık olurdu. Kâfirler, fâcirler, fâsıklar da onun sohbet meclisine gelip, yüksek huzûruyla şereflenince, hidâyete kavuşup eski günahlarına tevbe edip, istigfar ederek geri dönerlerdi.

Onun sohbeti bereketiyle, binlerce kişi hidâyete ve kemâle kavuşup, yüksek derecelere ulaşmıştı. Dergâhına her gün binlerce kişi gelir feyz alırdı.

Delhi'de kurduğu tekkeden pekçok halîfeler yetişti. Burada yetişen halîfeler aracılığıyla, Nakşibendiyye'nin Müceddidiye kolu, Afganistan, Türkistan, Irak ve Şam bölgelerine yayıldı.

Ömrünü İslâmiyet'in emir ve yasaklarını öğrenmek, öğretmek ve insanlara anlatarak onların dünyâda ve âhirette saâdete, kurtuluşa ermeleri için sarf eden **Muhammed Seyfüddîn Hazretleri** bin dört yüz velî yetiştirdi. Birçok velî ve mürşid-i kâmil yetiştirip, insanların hidâyete kavuşmalarına vesîle oldu. **Seyyid Nûr Muhammed Bedâyûnî** *(Kuddise Sirruhû)* yetiştirdiği talebelerinin en büyüğü ve kâmilidir.

Sekiz oğlu vardı. Üçü kendi huzûrunda kemâle geldi. Beşi henüz küçüktü. Büyük olan oğulları **Şeyh Muhammed Âzam, Şeyh Muhammed Hüseyin** ve **Şeyh Muhammed Şu'ayb**'dır. Diğer oğulları **Muhammed Îsâ, Muhammed Mûsâ, Muhammed Kelimetullâh, Muhammed Osmân** ve **Abdurrahmân**'dır. Altı kızı vardı. Bunların isimleri de **Cennet, Habîbe, Sâire, Şehrî, Refîunnisâ** ve **Zehrâ**'dır. *(Rahmetül-lâhi Aleyhim ve Aleyhinne Ecma'în)*

"Mektûbât-ı Seyfiyye" adlı bir eseri olup, içinde yüz doksan mektup vardır. Bu kıymetli eseri, oğlu **Muhammed Âzam** *(Rahimehullâh)* toplayıp kitap hâline getirmiş, Hindistan'ın Haydarâbâd şehrinde basılmıştır. *(Muhammed Fazlullâh es-Serhendî, 'Umdetü'l-makāmât, sh:392; Yûsuf en-Nebhânî, Câmi'u kerâmâti'l-evliyâ, 1/204; Muhammed Zâhid el-Kevserî, İrgâmü'l-merîd, sh:75; 'Abdülmecid el-Hânî, el-Kevkebü'd-dürriyye 'ale'l-Hadâiki'l-verdiyye fî ecillâi's-sâdâti'n-Nakşibendiyye, sh:593-595; Ahmed Hilmî, Hadîkatü'l-evliyâ, sh:112; İslâm Âlimleri Ansiklopedisi, 16/173)*

2) SİLSİLE-İ MEŞÂYİHIMIZIN 27. HALKASINDA BULUNAN SEYYİD NÛR MUHAMMED BEDÂYÛNÎ HAZRETLERİ

Evliyânın büyüklerindendir, seyyid olup soyu **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e ulaşır. Hindistan'ın Bedâyûn şehrindendir. Doğum târihi bilinmemektedir.

Seyyid Nûr Muhammed Bedâyûnî Hazretleri ilmini ve feyzini **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri**'nin torunu, büyük âlim ve mürşid-i kâmil **Muhammed Seyfüddîn-i Farûkî Hazretleri**'nden aldı. Şeyhinin ölümünden sonra **Abdülhak Muhaddis ed-Dehlevî** *(Rahimehullâh)*ın oğlu **Hâfız Muhammed Muhsin** *(Rahimehullâh)*ın sohbetlerine devâm etti.

Seyfüddîn-i Fârûkî Hazretleri'nin derslerinde ve sohbetlerinde yetişip icâzet aldı. İlimde o kadar yükselmişti ki sarf, nahiv, mantık, me'ânî, tefsîr, hadîs ilimlerinde ve tasavvufta zamânının yegâne âlimi ve rehberi idi. Tasavvuf ehli onunla iftihâr etmişlerdir. İnsanlar ondan feyiz almak için sohbetine koşmuşlardır. Bir teveccühü ile talebelerinin kalpleri zikretmeye başlardı. Yetiştirdiği talebelerin en meşhuru ve halîfesi **Muhammed Cân-ı Cânân el-Mazhar Hazretleri** olup evliyânın büyüklerindendir.

Seyyid Nûr Muhammed Bedâyûnî Hazretleri dînin emirlerine tam uyardı. Şüpheli şeylerden ve haramlardan sakınma husûsunda gayreti son dereceye ulaşmıştı. Yiyeceği ekmeğin ununu helâlden tedârik eder, hamurunu kendi yoğurup, pişirir ve açlık ağır bastıkça azar azar yerdi.

İstiğrak ve cezbe hâlleri yâni tasavvufta İlâhî aşk ile kendinden geçme hâli pek ziyâde idi. On beş sene bu hâl üzere yaşadı ve tasavvufî hâllere gark oldu. Ömrünün son zamanlarında bu hâlden ayıklık hâline dönmüştür. Sünnet-i Seniyye'ye ittibâ'a çok dikkat gösterirdi. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in hayâtını ve yüksek ahlâkını anlatan kitapları devamlı yanında bulundurur, bunları okuyup, hâllerinde ve işlerinde **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e uymaya çalışırdı.

Muhammed Bedâyûnî Hazretleri'nin kabr-i şerîflerinde duâ

HABÎBULLÂH CÂN-I CÂNÂN el-MAZHAR HAZRETLERİ

Bir gün birisi yiyecek bir şey hediye getirmişti. Kendisine takdim edilince, nâzik bir tavırla "Bu yiyecekte bir zulmet gözüküyor, bir araştırınız." buyurdu. "Bu yiyecek helâldendir." diye arzettiler. Fakat araştırınca, bu yiyeceğin gösteriş niyetiyle hazırlandığını anladılar.

Dünyâya düşkün olan bir kimse, kendisinden emânet bir kitap istediğinde verirdi.

Kitap geri getirilince o kitabı bir yere koyar ve üç gün bekletirdi. Verdiği kimseden kitap üzerine sirâyet eden zulmet, sohbetinin bereketiyle dağıldıktan sonra alıp okurdu.

Evliyânın büyüklerinden ve **Seyyid Nûr Muhammed Bedâyûnî Hazretleri**'nin en başta gelen talebesi olan **Habîbullâh Cân-ı Cânân el-Mazhar Hazretleri** ondan bahsederken gözleri yaşla dolar ve talebelerine şöyle derdi: "Sizler **Seyyid Nûr Muhammed Bedâyûnî Hazretleri**'ne yetişemediniz, onu görmediniz. Eğer görmüş olsaydınız, îmânınız tâzelenir ve '**Allâh-u Te'âlâ** ne büyük kudret sâhibidir ki, böyle mübârek bir zat yaratmış.' derdiniz. Onun keşfi son derece kuvvetli idi. Başkalarının baş gözüyle göremediklerini o, kalp gözüyle görür ve anlardı. Hayâtı baştan sona fazîlet ve kerâmetler ile doludur."

1135 (1722) senesinde Delhi'de vefât etti. Mürîdlerinden **Nevvâb Mükerrem Hân**'ın **Nizâmeddin Evliyâ** Türbesi civârında bulunan bağına defnedildi. En önemli halîfesi olan **Cân-ı Cânân el-Mazhar Hazretleri** daha sonra buraya bir türbe yaptırdı.

(Muhammed Zâhid el-Kevserî, İrgâmü'l-merîd, sh:75; Gulâm 'Alî ed-Dehlevî, Makāmât-ı Mazhariyye, sh:27-30; 'Abdülmecid el-Hânî, el-Kevkebü'd-dürriyye 'ale'l-Hadâiki'l-verdiyye fî ecillâi's-sâdâti'n-Nakşibendiyye, sh:596-598; Ahmed Hilmî, Hadîkatü'l-evliyâ, sh:115; 'Osmânzâde Hüseyin Vassâf, Sefînetü'l-evliyâ, 1/115; İslâm Âlimleri Ansiklopedisi, 17/214; İsam, İslam Ansiklopedisi, 5/296)

3) SİLSİLE-İ MEŞÂYİHIMIZIN 28. HALKASINDA BULUNAN HABÎBULLÂH CÂN-I CÂNÂN el-MAZHAR HAZRETLERİ

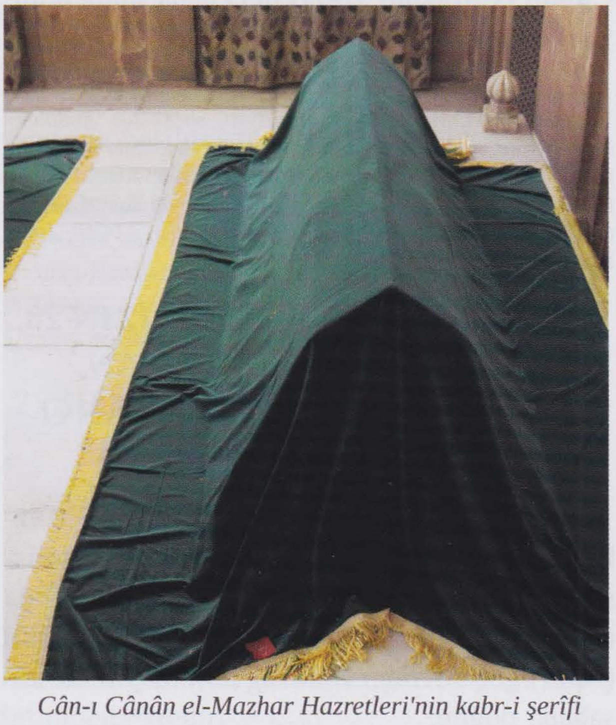
Tam adı **Şemsüddîn Habîbullâh Mîrzâ Mazhar Cân-ı Cânân ibni Mîrzâ Cân ibni Abdissübhân ed-Dehlevî**'dir. 1 Ramazan 1110'da (3 Mart 1699), âilesi Dekken'den Ekberâbâd'a (Agra) göç ederken Kâlâbâğ adlı küçük bir kasabada doğdu.

Cân-ı Cânân Hazretleri'nin babası bir Çiştî şeyhine intisâb ederek tasavvuf yoluna girince 1110 (1699) yılında askerî görevinden istifâ edip âilesiyle birlikte göç etmiş, **Mazhar Hazretleri** de bu yolculuk sırasında dünyâya gelmişti. Kendisine, babasının isminden kinâye olarak ve bir erkek çocuğun babasının asıl canı olduğunu ifâde etmek üzere **Cân-ı Cân** adı verilmiştir. Ancak bu isim kısa bir süre sonra Cân-ı Cânân (Câncânân) olarak değiştirilmiş, Farsça ve Urduca şiirlerinde kullandığı **"Mazhar"** mahlası da zamanla adının bir parçası olmuştur.

Mirzâ Mazhar Hazretleri muhtemelen babasının son yıllarında veyâ onun 1130'da (1718) ölümünden kısa bir süre sonra Ekberâbâd'dan ayrılarak Delhi'ye gitti. Başlangıçta tasavvufa pek az ilgi duyan **Mazhar Hazretleri, Abdürrasûl ed-Dehlevî**'den tefsir ve **İmâm-ı Rabbânî**'nin torunu **Hacı Muhammed Efdal es-Siyâlkûtî**'den hadîs ve fıkıh tahsîli gördü.

Babasının mesleğini devâm ettirmeyi düşünerek orduda bir görev almak için girişimde bulundu. Başvurusu reddedildiğinde Çiştî velîlerinden **Kutbüddin Bahtiyâr Kâkî**'nin, kendisine mânen bütün gücünü mânevî arayışa vakfetmesi tavsiyesinde bulunduğu kaydedilmektedir.

Mirzâ Mazhar Hazretleri bunun üzerine Nakşibendî-Müceddidî şeyhi **Nûr Muhammed**

Cân-ı Cânân el-Mazhar Hazretleri'nin kabr-i şerîfi

el-Bedâyûnî Hazretleri'ne intisâb etti, **Bedâyûnî Hazretleri**'ne bağlılığı onun vefâtından sonra da devâm etti ve türbesinde altı yıl süreyle inzivâya çekildi.

Bedâyûnî Hazretleri son dönemlerinde ona bir mürşid aramasını söylediği için kendisi **Şâh Muhammed Zübeyr, Şâh Hâfız Sa'dullâh** ve **Muhammed Âbid Sünâmî** *(Kaddesellâhu Esrârahüm)* adlı üç Nakşî-Müceddidî şeyhine daha intisâb etti. **Şâh Hâfız Sa'dullâh** bir şâir olarak kabiliyetini geliştirmesine yardımcı oldu, **Muhammed Âbid Sünâmî** de ona Kādirî, Sühreverdî ve Çiştî tarîkatlarına intisâb etmesi için ayrıca destek verdi. Böylece **Mazhar** *(Kuddise Sirruhû)* **Hazretleri**, Nakşibendî-Müceddidî silsilesinin dört ana kolunu kendi şahsında birleştirmiş oldu.

Sünâmî'nin vefâtından (1160/1747) sonra yoğun bir şekilde irşad faaliyetine başlayan **Mazhar Hazretleri**, dergâhını Delhi'de kurarak Müceddidîliğin merkezinin Sirhind'i de tehdit eden istikrarsızlığın hâkim olduğu Pencap'tan Delhi'ye intikāl etmesini sağladı. Halîfelerini Gucerât, Pencap ve Dekken başta olmak üzere Hindistan'ın her tarafına gönderdi. Bâzen onların faaliyet merkezlerini bizzat ziyâret etti.

Hadîs âlimlerinin meşhurlarından olan **Şâh Veliyyullâh ed-Dehlevî** şöyle demiştir: "**Allâh-u Te'âlâ** bize sahîh keşifler ihsân eyledi. Bu zamanda, hiçbir yerde **Mirzâ Cân-ı Cânân Hazretleri**'nin benzeri yoktur. Makamlarda ilerlemek istiyen onun hizmetine gelsin."

Hadîs öğrenmek için kendisine gelenleri, istifâde etmeleri için **Cân-ı Cânân Hazretleri**'ne gönderirdi. Ona yazdığı mektuplarda: "**Allâh-u Te'âlâ** fazîletlerin tecellî mahalli olan sizlere uzun zaman selâmet versin ve bütün Müslümanları bereketlerinize kavuştursun." derdi.

Mirzâ Mazhar Hazretleri 1183'te (1769) Delhi'den ayrılıp aralarında çok sayıda mürîdinin bulunduğu Rohilla Afganlıları'nın geleneksel kalesi olan Rohilkband'a gitti. Sonra yine Delhi'ye döndü. Artık vücûdu oldukça zayıf düştüğünden sâdece ileri gelen mürîdlerinin huzûruna çıkmasına izin veriyordu. Nihâyet cumâ namazına gidemez oldu.

Şâh Ebu'l-Hayr'ın kabr-i şerîfi — *Ebû Sa'îd Ahmedî'nin kabr-i şerîfi* — *Abdullâh ed-Dehlevî Hazretleri'nin kabr-i şerîfi* — *Cân-ı Cânân el-Mazhar Hazretleri'nin kabr-i şerîfi*

1195 yılı Muharrem ayının başında (Aralık 1780 sonu) dergâhının önünden geçmekte olan Şî'î bir grubun tâziye törenini görünce, onların hak ettikleri şekilde tahkîr edici bir değerlendirme yaptı. 5 veya 7 Muharrem'de (1 veya 3 Ocak 1781) dergâhına gelen silâhlı üç kişi tarafından vuruldu, üç gün sonra da (10 Muharrem Âşârâ Günü'nde) şehid oldu.

Saldırganların, tâziye törenini kınadığından dolayı kendisinden intikam almak isteyen Şî'îler olduğu iddiâ edilmekteyse de bu konuda kesin bir delil bulunamamıştır. Kātilleri siyâsî ve dinî sebeplerden dolayı Rohilla Afganlıları'na düşman olan **Necef Hân**'ın görevlendirmiş olması da muhtemeldir.

Mirzâ Mazhar Hazretleri üç önemli halîfe yetiştirmiştir. Bunlardan tefsîr ve hadîs alanında büyük bir âlim olan **Gâzî Senâullâh Pânîpetî**, ***"et-Tefsîru'l-Mazharî"*** adlı Arapça tefsîri **Mirzâ Mazhar Hazretleri**'ne ithâf emiştir.

Hattâ **Cân-ı Cânân Hazretleri** bu mürîdi hakkında "Kıyâmet günü bana 'Ne getirdin?' denilince '**Senâullâh Pânipetî**'yi getirdim.' diyeceğim." buyurmuştur.

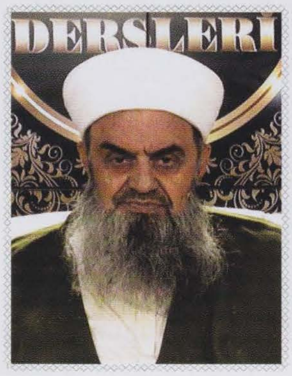
Diğer halîfesi **Na'îmullâh Behrâiçî; Mazhar Hazretleri**'nin hayâtı, görüşleri ve uygulamaları hakkında ***"Ma'mûlât-ı Mazhariyye"*** ve ***"Bişârât-ı Mazhariyye"*** adıyla iki kitap kaleme almıştır.

Onun daha etkili halîfesi **Şâh Gulâm Ali** diye de tanınan **Abdullâh ed-Dehlevî**'dir. Mürşidi hakkında ***"Makāmât-ı Mazhariyye"*** adlı bir eser yazan **Gulâm Ali Dehlevî**, **Mirzâ Mazhar Hazretleri**'nin türbesinin yanında Hindistan'ın en önemli Müceddidî merkezi olan bir dergâh inşâ etmiştir.

İngilizler'in 1857'deki Hint ayaklanmasını bastırması sırasında yıkılan dergâh **Şâh Gulâm Ali**'nin silsilesinden gelen **Şâh Ebü'l-Hayr** tarafından onarılmıştır. Kendisine nisbetle Dergâh-ı Şâh Ebü'l-Hayr olarak tanınan dergâh bugün de faaliyetini sürdürmektedir. **Şâh Ebü'l-Hayr** ayrıca **Mirzâ Mazhar Hazretleri**, **Abdullâh ed-Dehlevî** ve **Ebû Sa'îd Ahmedî**'nin kabirlerini aynı alanda yanyana gelecek şekilde toplamıştır.

Mazhar Hazretleri'nin mürîdlerini irşad amacıyla Farsça olarak yazdığı mektuplar ***"Kelimât-ı Tayyibât"*** adlı eserde derlenmiş olup seksen dokuz mektup ihtivâ etmektedir.

Abdullâh ed-Dehlevî'nin ***"Makāmât-ı Mazhariyye"***sinde de yirmi dört mektubu yer almaktadır. Bütün mektupları ***"Mîrzâ Mazhar Cân-Cânân ki Hutût"*** adıyla Urduca'ya tercüme edilmiştir (nşr. Halîk Encüm, Delhi 1962). **Mazhar Hazretleri**'nin Farsça ve Urduca şiirlerini ihtivâ eden bir de dîvânı vardır (Kanpûr 1271/1855). *(Murâd el-Kazânî, Tezyîlü Reşehât-ı 'Ayni'l-hayât (Reşehât içinde), sh:53-72; Muhammed Zâhid el-Kevserî, İrgâmü'l-merîd, sh:58; Gulâm 'Alî ed-Dehlevî, Makāmât-ı Mazhariyye, sh:20-25; 'Abdülmecid el-Hânî, el-Kevkebü'd-dürriyye 'ale'l-Hadâiki'l-verdiyye fî ecillâi's-sâdâti'n-Nakşibendiyye, sh:599-617; Ahmed Hilmî, Hadîkatü'l-evliyâ, sh:118; 'Osmânzâde Hüseyin Vassâf, Sefînetü'evliyâ, 2/343; Yûsuf en-Nebhânî, Câmi'u kerâmâti'l-evliyâ, 1/129; İslâm Âlimleri Ansiklopedisi, 17/214; İsam, İslam Ansiklopedisi, 28/195-196)*

RESUL BÖLÜKBAŞ

ŞER-İ HÜKÜMLERİN VAZGEÇİLMEZ OLDUĞUNU KABUL ETMEDEN MÜMİN VE MUVAHHİD OLDUĞUNU İDDİA EDENLERİN HEZEYAN İÇERİSİNDE OLDUKLARI AŞİKÂRDIR

Yaşadığımız bu son zamanlarda hadis-i şerifleri, sünneti kabul etmeyenler hatta Kur'an-ı Kerim'de var olan kıssaları hikâye ve sembolik olduğunu, ahkâm ayetlerini ise tarihsel olduğunu iddia ederek günümüzde tatbik edilmesinin uygun olmayacağını iddia eden sözde Müslüman ama İslam akaidine göre kâfir olan bir grubun varlığını biliyorduk.

Şimdilerde ise bildiğimiz tanıdığımız ve akide yönünde güvendiğimiz Ehl-i Sünnet olduğunda şüphe etmediğimiz bazı hocalardan bazı beyanları duyup üzüldüğümüz bir durumla karşı karşıyayız ve kendi kendimize şu soruyu sormaktan kendimizi geri alamıyoruz "Yoksa güvendiğimiz ulema sınıfı da mı sekülerleşiyor." Allahım bu ne büyük fitne..!

Yoksa yüce Peygamberimizin kıyamete yakın düşeceğimiz fitneden bahsederken mümin olarak sabahlayıp kafir olarak akşamlayacağını, mümin olarak akşamlayıp kafir olarak sabahlayacağını bildirdiği o büyük fitnenin içine mi düştük..! Allahım içine düştüğümüz bu fitneden başta ulema sınıfını sen kurtar.

İnsanoğlunun inanası gelmiyor. Hayatı boyunca şeriatı, İslam fıkhını okuyup okutan hocanın ilahi delillere dayalı olan İslam şeriatına beşeri sistemi tercih etmesi ne acayip garibedir. Yüce Allah'a onun Kitab-ı Mübin'ine dayanan şer-i şerife İslami kurallara dini vecibelere bakıp sıralayalım.

1- Muamelattan olan alış veriş ve ticaret kurallarına baktığımızda alış veriş gibi görülen faizin kat'î bir şekilde haram ama bizatihi alış verişin mubah olduğunu görürüz.

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبٰوا لَا يَقُومُونَ اِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ
ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوا اِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبٰوا وَاَحَلَّ اللّٰهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبٰوا فَمَنْ جَاءَهُ
مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهٰى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَاَمْرُهُ اِلَى اللّٰهِ وَمَنْ عَادَ فَاُولٰئِكَ اَصْحَابُ
النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

"Faiz yiyenler, ancak şeytanın çarptığı kimsenin kalktığı gibi kalkarlar. Bu, onların, 'Alışveriş de faiz gibidir' demelerinden dolayıdır. Oysa Allah, alışverişi helâl, faizi haram kılmıştır. Bundan böyle kime Rabbinden bir öğüt gelir de (o öğüte uyarak) faizden vazgeçerse, artık önceden aldığı onun olur. Durumu da Allah'a kalmıştır. (Allah, onu affeder.) Kim tekrar (faize) dönerse, işte onlar cehennemliklerdir. Orada ebedî kalacaklardır." *(Bakara Suresi:275)*

يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبٰوا اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۝ فَاِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللّٰهِ وَرَسُولِهٖۚ وَاِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُؤُ۫سُ اَمْوَالِكُمْۚ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ

"Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve eğer gerçekten iman etmiş kimselerseniz, faizden geriye kalanı bırakın. Eğer böyle yapmazsanız, Allah ve Resûlüyle savaşa girdiğinizi bilin. Eğer tövbe edecek olursanız, anaparalarınız sizindir. Böylece siz ne başkalarına haksızlık etmiş olursunuz, ne de başkaları size haksızlık etmiş olur." *(Bakara Suresi:278-279)*

Bu ayeti celilelerde Cenab-ı Hak celle celaluhu kesinlikle faizi haram alışverişi mubah kılmaktadır.

Hatta bu ferman-ı ilahiyi dinlemeyip faizde ısrar edenlere karşı Allah ve resulünün harp ilan ettiğini buyurmak suretiyle faizin ne derece haram olduğunu tekid etmektedir.

2- Kısas meselesi:

وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيٰوةٌ يَا اُو۬لِي الْاَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

"Ey akıl sahipleri! Kısasta sizin için hayat vardır. Umulur ki (bu hükme uyarak) korunursunuz." *(Bakara 179.ayet)*

Bu ayeti celilede Cenab-ı Hak celle celeluhu kısasta büyük bir hayat var buyuruyor bu ifade son derece veciz ve mana yüklü hayatı var eden ölümden bahsetmektedir. Ölümü zikretmeden hayatı zikretmek suretiyle en derin ve insan tabiatına hoş gelen bir ifadeyi kullanmaktadır.

Araplarda çok meşhur ve yüzlerce sene dillerde dolanan çok veciz bir kelam vardı onun üstünde daha veciz bir kelam bulunamadığı için Arap şuarası arasında tartışmasız kabul edilen fesahat ve belagatının üstünlüğü herkes tarafından teslim edilen bir kelam vardı. O kelam da şu idi 'اَلْقَتْلُ اَنْفَى لِلْقَتْلِ' bu söz Arap şuarası arasında kabul edilmiş bu manayı ifade etmekte bundan daha veciz bir söz olamayacağına ittifak etmişlerdi.

Ne zaman ki Kur'an-ı Kerim'de: 'فِي الْقِصَاصِ حَيٰوةٌ' kelamını ihtiva eden ayet geldi daha önce kullandıkları o kelamı terk ettiler ve çok yönüyle kuran ayetinin kendi sözleri olan ve veciz kabul edilen o sözden çok daha üstün olduğunu belagat yönünden emsalinin bulunamayacağı emsalini getirmenin mümkün olmayacağına ittifak edilmiştir.

Şöyle ki Araplar arasında meşhur olan o sözün harfleri sayıldığı zaman kurandaki buna mukabil kelamın harflerinden sayı olarak daha fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca Kur'an'da var olan bu kelamda katil ve ölüm bir kere dahi zikredilmezken veciz olan Arap kelamında bir değil iki kere zikredilmektedir. Hiç şüphesiz katil ve ölüm sözlüğü ürpertici ve korkutucudur. Keza Arapların meşhur olan kelamında bir kere dahi hayat kelimesi zikredilmezken Kur'an'daki kelamda hayat kelimesi zikredildiği gibi bir de o kelimenin tenvininden ve tenkirinden büyük ve namütenahi bir hayat vaad ediyor. İşte kısas netice itibariyle çok büyük bir hayatın müsebbibidir. Buna mukabil zikredilen idam kelimesi bu manaları asla ihtiva etmemektedir.

İdam yok etmek ortadan kaldırmak manasında olduğu için ürpertici korkutucu ve nefreti muciptir. Hâlbuki kısasen öldürülen kişi hakkında böyle bir kelime kullanılmamaktadır. Zira kısasla hayat yok olmayarak işlediği cürmün affedilmesi suretiyle ölümden sonraki hayatı dünya hayatıyla beraber zikredilmektedir. Kısas edilen insanın kısas sebebiyle ahirete intikal ederken işlediği cürüm de affedilmektedir. Kısas onun adeta keffareti olmaktadır. Bir kişi kısas olunacağını kesin olarak bildiği halde bir başkasının canına daha baştan kıymaz. Böylece işin başında öldürmekten vazgeçmesi hayatın devamı demektir.

Bunun yanında idam sözcüğü ne kadar çirkin ve nefret uyandırıcı olduğunda asla şek ve şüphe yoktur. Ortama baktığınızda toplumun her kesiminde mümin ve muvahhid olduğunu iddia eden hacısından hocasından duyulan bir ses var "İdam isteriz."

Bir hoca efendi çıkıp idam değil kısas isteriz deme cesaretini göstermiyor veya içinden gelmiyorsa vay haline. Demek ki hocalarımız da sekülerleşmiş oluyorlar. Bu halimize oturup ağlamamız lazım zira Cenab-ı Mevla'nın ahkâmını tatbik etme mevkiinde ve gücünde olmadığından tatbiki mümkün olmayabilir. Belki mazur da sayılabilir. Ancak İslam ulemasını ahkâm-ı ilâhiyye ve kavaid-i Kur'âniyeyi itikaden de terk etmesi affedilecek bir cürüm değildir.

Bazı hocalarımızdan bazı mesajlar geliyor okuduğum zaman şaşırıyorum ifade ettikleri cümlelere baktığım zaman adeta şoka giriyorum ve "Sende mi" demekten kendimi alamıyorum. Allah'ın ahkâmı ortada iken bunu tartışmak veya tarihsel diye söküp atmak bir Müslümanın mürtet olması için yeter de artar. Hele hele bunu yapan İslami ilimlerle mücehhez olduğunu iddia edenlerden görünmesi ne kadar iç acısıdır. Cenab-ı Allah içinde bulunduğumuz bu atmosferden etkilenmeden asr-ı saadeti rehber edinmeyi ve bu yolda sabit kadem olmayı nasip eylesin.

3- İftira cezası:

وَالَّذٖينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِاَرْبَعَةِ شُهَدَٓاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانٖينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً اَبَداًۚ وَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

"Namuslu kadınlara zina isnat edip sonra da dört şahit getiremeyenlere seksen değnek vurun. Artık onların şahitliğini asla kabul etmeyin. İşte bunlar fâsık kimselerdir." *(Nur Suresi:4)*

Bu ayeti celileden çıkarılan hüküm iftira edenlerin cezasını alameleinnas seksen değnek vurulması ve müfteri ilan edilip artık onun hiçbir şahitliğinin kabul edilmemesini beyan ediyor. İftira edenin bu cezaya çarpıtılmasıyla hem başkaları için caydırıcı hem de iftiraya uğraya kişi için "İhkak-ı hak" husule gelmektedir. Böylece iftiraya uğrayan kişi tertemiz ortaya çıkıyor.

Buna mukabil beşeri cezalara baktığımızda tazminat cezası gibi adeta iftiraya uğrayan kişinin iffet ve haysiyetini paraya mukabil örtbas edilmesi gibi bir mana taşır. İftira eden ise bu parayı ödedikten sonra adeta müfteri olmaktan çıkar ve bir şaibe altında kalmaz.

4- Zina cezası:

اَلزَّانِيَةُ وَالزَّانٖي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍۖ وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فٖي دٖينِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِۚ وَلْيَشْهَدْ عَذَابَهُمَا طَٓائِفَةٌ مِنَ الْمُؤْمِنٖينَ

"Zina eden kadın ve zina eden erkekten her birine yüzer değnek vurun. Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız, Allah'ın dini(nin koymuş olduğu hükmü uygulama) konusunda onlara acıyacağınız tutmasın. Mü'minlerden bir topluluk da onların cezalandırılmasına şahit olsun." *(Nur Suresi:2)*

Cenab-ı Hak burada da bekâr oldukları halde zina edenlerin cezalarını tanzim etmektedir evlilik geçirenler hakkında ise cezalarını lafzı mensuh olup hükmü yerinde olan şu ayetle tanzim edilmektedir.

" الشيخ والشيخة اذا زنيا فارجموهما "

ayetinde evlilik geçirmiş olduğu halde zina eden erkek ve kadına ölüm cezasını tanzim etmektedir. Bu ayeti celile mütevatir olmakla beraber sahabe-i kiramdan bir iki kişinin şüphe edip itiraz etmeleri sebebiyle hükmü devam etmekle beraber kuran ı kerimde yazılmamıştır. Ancak peygamberimiz aleyhisselatu vesselam bunu tatbik ettiği için Müslüman olan kişinin bunu kabul etmesi gerekir. Ne var ki yüce peygamberimize gelip ben zina ettim benim hakkımda hükmü ilahi ne ise tatbik et ya resulallah dediğinde yüce peygamberimiz sen zina etmedin yanılıyor olabilirsin git iyi düşün sonra gelirsin buyurdular.

Bunun üzerine bir kere daha gelip ısrar ettiyse de yüce peygamberimiz yine geri gönderdi ve bu şekilde 3 kere geri gönderdikten sonra dördüncü de ısrar ve itiraf edince ancak cezasını tatbik etmiştir.

Sahabe-i kiramdan bazıları "Ya Resulallah! cenazesini kılalım mı?" diye sorduklarında "Tabi ki kılacaksınız. Mâiz öylesine tevbe etti ki eğer bunun tevbesi Medine'de yaşayan bütün günahkârlara taksim edilse hepsi de affolurdu." buyurdu. Zina suçuyla ölüp mukabilinde cehennemde yanmaktansa böyle bir ceza ile af edilmek elbette daha hayırlıdır.

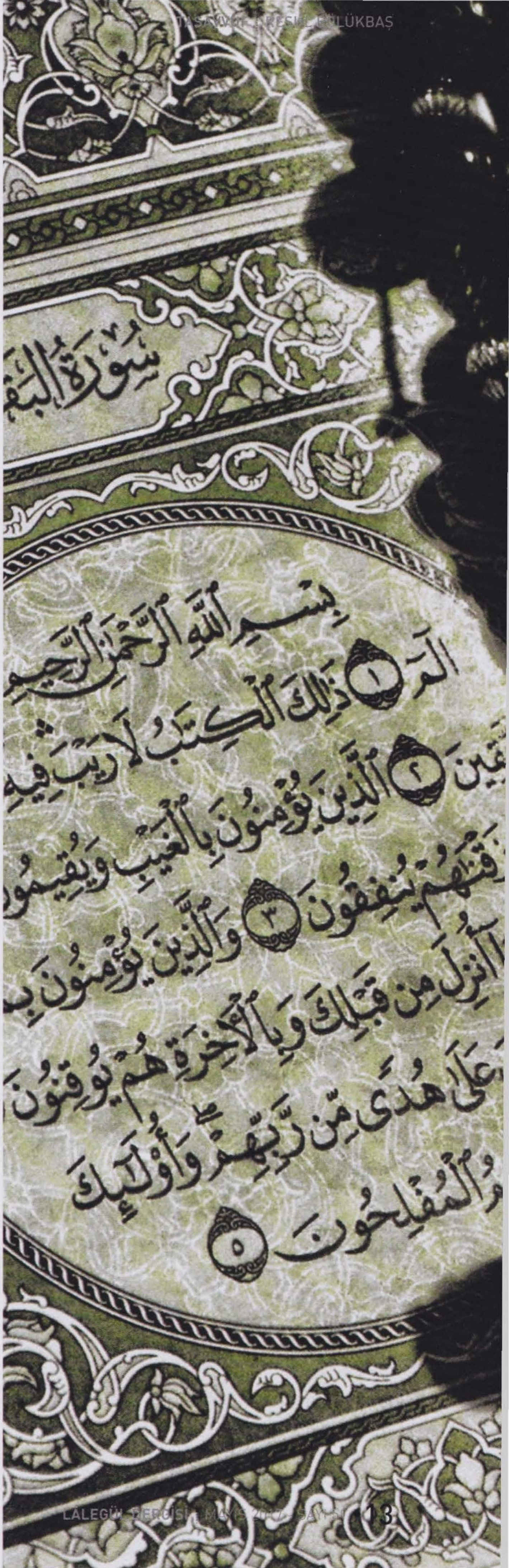
Zina dediğimiz cürüm günümüzde görüldüğü gibi basit bir cürüm değildir. Nesli yok eden aile mefhumunu ortadan kaldıran ve neticede insanlığın kökünden kazıyan büyük bir günahtır.

5- Evlenimesi haram olanlar:

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ اُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَاَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ
وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْاَخِ وَبَنَاتُ الْاُخْتِ وَاُمَّهَاتُكُمُ الّٰتِي
اَرْضَعْنَكُمْ وَاَخَوَاتُكُمْ مِنَ الرَّضَاعَةِ وَاُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ
وَرَبَائِبُكُمُ الّٰتِي فِي حُجُورِكُمْ مِنْ نِسَائِكُمُ الّٰتِي دَخَلْتُمْ
بِهِنَّ فَاِنْ لَمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
وَحَلَائِلُ اَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ اَصْلَابِكُمْ وَاَنْ تَجْمَعُوا بَيْنَ
الْاُخْتَيْنِ اِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوراً رَحِيما

"Size şunlarla evlenmek haram kılındı: Analarınız, kızlarınız, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, erkek kardeş kızları, kız kardeş kızları, sizi emziren sütanneleriniz, süt kız kardeşleriniz, karılarınızın anneleri, kendileriyle zifafa girdiğiniz karılarınızdan olup evlerinizde bulunan üvey kızlarınız, -eğer anneleri ile zifafa girmemişseniz onlarla evlenmenizde size bir günah yoktur- öz oğullarınızın karıları, iki kız kardeşi (nikâh altında) bir araya getirmeniz. Ancak geçenler (önceden yapılan bu tür evlilikler) başka. Şüphesiz Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir." *(Nisa Suresi:23)*

Bu ayet-i celilede üsten aşağı ifade edilen ahkâma hiçbir Müslümanın itirazı yoktur ancak sütanne, sütkardeş, süt hala, süt teyze, sütbaba gibi mahremiyetler adeta kaldırılmış olup medeni kanunda bunlar mahremiyetten sayılmamaktadır böyle olmakla beraber İslam ulemasının buna bir itirazı olmamıştır. Bu husus sadece dinimizde değil örf ve âdetimizde de yerleşmiş bir hükümdür. Milletimizin yüzde 99'u bunu böyle kabul ettiği halde neden bunlar mahremiyet dairesinin dışına atıldığını anlamak mümkün değildir.

6- Miras meselesi:

يُوصِيكُمُ اللّٰهُ فِي اَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْاُنْثَيَيْنِ
فَاِنْ كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ وَاِنْ كَانَتْ
وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ وَلِاَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا السُّدُسُ
مِمَّا تَرَكَ اِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ فَاِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُ
اَبَوَاهُ فَلِاُمِّهِ الثُّلُثُ فَاِنْ كَانَ لَهُ اِخْوَةٌ فَلِاُمِّهِ السُّدُسُ
مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا اَوْ دَيْنٍ اٰبَاؤُكُمْ وَاَبْنَاؤُكُمْ لَا
تَدْرُونَ اَيُّهُمْ اَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعاً فَرِيضَةً مِنَ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ
عَلِيماً حَكِيماً ۝ وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ اَزْوَاجُكُمْ اِنْ لَمْ
يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ فَاِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْنَ
مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِينَ بِهَا اَوْ دَيْنٍ وَلَهُنَّ الرُّبُعُ مِمَّا
تَرَكْتُمْ اِنْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَلَدٌ فَاِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ
الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكْتُمْ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَا اَوْ دَيْنٍ
وَاِنْ كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ كَلَالَةً اَوِ امْرَاَةٌ وَلَهُ اَخٌ اَوْ اُخْتٌ
فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا السُّدُسُ فَاِنْ كَانُوا اَكْثَرَ مِنْ ذٰلِكَ
فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصٰى بِهَا اَوْ
دَيْنٍ غَيْرَ مُضَارٍّ وَصِيَّةً مِنَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ ۝ تِلْكَ
حُدُودُ اللّٰهِ وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ
۝ وَمَنْ يَعْصِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَاراً
خَالِداً فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُهِينٌ

"Allah, size, çocuklarınız(ın alacağı miras) hakkında, erkeğe iki kadının payı kadarını emreder. (Çocuklar sadece) ikiden fazla kız iseler, (ölenin geriye) bıraktığının üçte ikisi onlarındır. Eğer kız bir ise (mirasın) yarısı onundur. Ölenin çocuğu varsa, geriye bıraktığı maldan, ana babasından her birinin altıda bir hissesi vardır. Eğer çocuğu yok da (yalnız) ana babası ona varis oluyorsa, anasına üçte bir düşer. Eğer kardeşleri varsa, anasının hissesi altıda birdir. (Bu paylaştırma, ölenin) yapacağı vasiyetten ya da borcundan sonradır. Babalarınız ve oğullarınızdan, hangisinin size daha faydalı olduğunu bilemezsiniz. Bunlar, Allah tarafından farz kılınmıştır. Şüphesiz Allah, hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir.

Eğer çocukları yoksa, karılarınızın geriye bıraktıklarının yarısı sizindir. Eğer çocukları varsa, bıraktıklarının dörtte biri sizindir.

(Bu paylaştırma, ölen karılarınızın) yaptıkları vasiyetlerin yerine getirilmesi, yahut borçlarının ödenmesinden sonradır. Eğer sizin çocuğunuz yoksa, bıraktığınızın dörtte biri onlarındır. Eğer çocuğunuz varsa, bıraktığınızın sekizde biri onlarındır. (Yine bu paylaştırma) yaptığınız vasiyetin yerine getirilmesinden, yahut borçlarınızın ödenmesinden sonradır. Eğer kendisine varis olunan bir erkek veya bir kadının evladı ve babası olmaz ve bir erkek veya bir kız kardeşi bulunursa, ona altıda bir düşer.

Eğer (kardeşler) birden fazla olurlarsa, üçte birde ortaktırlar. (Bu paylaştırma varislere) zarar vermeksizin*[109]* yapılan vasiyetin yerine getirilmesinden, yahut borcun ödenmesinden sonra yapılır. (Bütün bunlar) Allah'ın emridir. Allah, hakkıyla bilendir, halîmdir (hemen cezalandırmaz, mühlet verir.) İşte bu (hükümler) Allah'ın koyduğu sınırlarıdır. Kim Allah'a ve Peygamberine itaat ederse, Allah onu, içinden ırmaklar akan, içinde ebedî kalacakları cennetlere sokar. İşte bu büyük başarıdır.

Kim de Allah'a ve Peygamberine isyan eder ve O'nun koyduğu sınırları aşarsa, Allah onu ebedî kalacağı cehennem ateşine sokar. Onun için alçaltıcı bir azap vardır. *(Nisa Suresi:11-14)*

Bu ayetlere baktığımızda apaçık bir şekilde herkesin hukukunu hakkını tanzim ettikten sonra bu hududu aşanlara son derece korkutucu bir vaîdle uyaran Allahımız bu hususun ne kadar önemli olduğunu sarahaten beyan etmektedir.

Hal böyle iken bunun aksine bu beşeri hükümleri savunmak suretiyle ilahi hükümleri arkaya atmak ne büyük cüret ve ne haddini bilmemektir.

Kesin olarak bilmek lazımdır ki kuran ı kerim ayetleri ve bu ayetlerle sabit olan hükümler arasında tefavüt (ayrıcalık) yoktur. Şehitleri müjdeleyen ayetleri okuyup inandığımız gibi bu ayetlere de okuyup inanmamız ve Allah'ın ilim ve kelam sıfatına dayanan bu ayetlerin tartışılması hele hele bunlara itiraz edilmesi asla caiz değildir ve bu ayetlerle sabit olan ahkâmlara itiraz etmenin İslam sahasının dışına çıkmak olduğunu anlatmak için daha hangi delilleri sıralayalım.

Dua ve selam ile.

HASAN KUDUOĞLU

DEVLET-İ ALİYYE'NİN YEDİNCİ ŞEYHÜLİSLÂMI

ALÂEDDÎN el-ARABÎ EFENDİ

(Rahimehullâh)

- Târihçe-i Hayât-ı Necîbesi -

Vilâdet târihi: h.802 / m.1399 - Vefât târihi: h.901 / m.1496
Şeyhülislâmlık târihi: Receb 900 - Receb 901 / Mart, Nisan 1495 - Mart, Nisan 1496
Şeyhülislâmlık müddeti: 1 yıl
Meşîhatı dönemindeki pâdişâh-ı âlem: 2.Bâyezîd (Bâyezîd-i Velî)
Şeyhülislâmlar arasındaki sırası: 7.Şeyhülislâm
Meşîhat makāmındaki sırası: 7

Alâeddîn el-Arabî Halep'te doğdu. Bu sebeple **"Arabî"** ve **"Molla Arap"** lakābıyla meşhur oldu. Şeyhu'ş-şuyûh **Seyyid Muhammed Arabî** oğlu **Seyyid Muhammed**'in oğludur. **Muhammed Arabî** 800 (1397/1398) târihinde Halep'te vefât etmiştir ki silsilesi **İbni Seyyid Ebî Bekir ibni Abdissemi' ibni Ahmed Şemsiddin ibni Sadriddîn Ali ibni Seyyid Ahmed İzzeddîn es-Sayyâdî er-Rifa'î**'ye ulaşır ki, bu sûretle Rifâ'î ve Sayyâdî nesebindendir ve aynı zamanda Seyyiddir.

- İlmî Hayâtı -

Halep'teki tahsîlinden sonra Osmanlı ülkesine geçerek Edirne'ye gitti. (İleride Devlet-i Aliyye'nin 5. Şeyhülislâmı olacak) **Molla Gürânî**'nin derslerine devâm etti, zamanla aralarında sıkı bir dostluk meydana geldi.

Ayrıca bir süre **Hızır Bey**'in hizmetinde bulundu ve talebesi oldu. Burada ismi geçmişken Osmanlı târihinde önemli bir mevkîye sahip olan **Hızır Bey**'i kısaca tanımaya çalışalım:

İstanbul'un İlk Kadısı Hızır Bey

Eskişehir'e bağlı Sivrihisar kazâsında doğdu. Doğum târihi bâzı kaynaklarda 810 (1407) olarak verilir. Babası Sivrihisar kadısı olan ***Celâleddin Efendi****'dir. İlk tahsîlini babasından gördü, ardından Bursa'da* ***Molla Yegân****'ın yanında tahsîline devâm etti. Bu arada hocasının kızı ile evlendi. Tahsîl hayâtını tamamladıktan sonra Sivrihisar'daki bir medresede müderris olarak göreve başladı.* ***Taşköprizâde*** *onun 837'de (1433) burada kadı olarak bulunduğunu belirtir.*

Resim-1:1957'deki yol yapımında yıkılan Voynuk Şücâeddîn Câmii'nin 1940 yılındaki fotoğrafı

Hızır Bey asıl şöhretini **2.Mehmed**'le tanıştıktan sonra kazandı. **"eş-Şekāiku'n-nu'mâniyye"**de geçen ve diğer kaynaklarda da tekrarlanan rivâyete göre **Hızır Bey**, Edirne'de **2.Mehmed**'in huzûrunda yapılan ilmî toplantılardan birinde Mısır veya Suriye'den gelen bir Arap âlimiyle giriştiği tartışmada üstünlük sağlayınca pâdişâhın dikkatini çekmiş, bir Osmanlı âliminin bu başarısı karşısında memnun olan pâdişâh sırtından kürkünü çıkarıp kendisine giydirmiş ve onu Bursa'daki Çelebi Mehmed (Sultâniye) Medresesi'ne 50 akçe ile müderris tâyin etmiştir.

Hızır Bey Bursa'da iken **Hocazâde Muslihuddin** ve **Hayâlî Ahmed Efendi** gibi iki talebesinin de yardımıyla her biri ileride adını duyuracak olan birçok talebe yetiştirdi. (Hocasına dâmâd olan) **Muslihuddin Kestelî, Alâeddin el-Arabî, Hocazâde, Hatibzâde** ve **Muarrifzâde** bunlardan bâzılarıdır.

Daha sonra Edirne'deki Üç Şerefeli Câmi Medresesi'nde ders veren **Hızır Bey** Yanbolu kadılığı da yaptı. **Fâtih Sultan Mehmed**, İstanbul'un fethinden hemen sonra **Hızır Bey**'i yeni başşehre kadı olarak tâyin etti. Böylece **Hızır Bey** şehrin çeşitli meseleleriyle ilgilenmeye başladı; adliye, belediye, emniyet ve îmâr hizmetlerinde önemli düzenlemelerde bulundu. Ancak bu görevde iken 53 yaşında vefât etti (Rebîülevvel 863/Ocak 1459).

Resim-2:Voynuk Şucâeddîn Câmii'nden geriye kalan hazîresi bugün İmç bloklarının arasındadır

İstanbul'un ilk kadısı olan **Hızır Bey** Zeyrek ile Vefâ semtleri arasındaki maalesef bugün mevcut olmayan Voynuk Şücâeddin Câmii'nin (Bkz: Resim-1 ve 2) hazîresine defnedildi. Günümüzde burası İmç (İstanbul Manifaturacılar Çarşısı) bloklarının arasında yer almaktadır. (Bkz: Resim-3)

Resim-3:İstanbul'un ilk kadısı ve Alâeddîn Arabî'nin hocası Hızır Bey'in mezar taşı

*İstanbul'un Kadıköy ilçesinin adı, buranın **Fâtih Sultân Mehmed** tarafından **Hızır Bey**'e arpalık[1] olarak tahsis edilmesi dolayısıyla verilmiştir. İstanbul Unkapanı'nda onun adını taşıyan bir mahalle ve bir mescidinin olduğu bilinmektedir.*

Resim-4:Dârulhadîs câmiinin yanlarında bulunan medrese binâlarının yıkıntılarını gösteren bir fotoğraf

***Hızır Bey** Arap ülkelerine gitmeden Arapça'yı öğrenen Osmanlı âlimlerinden ve aynı zamanda **Fahreddîn er-Râzî**'nin kelâm ekolünü devâm ettirenlerden biridir. Kaynaklarda onun ilmî şahsiyeti "İlim dağarcığı" ve "İlmin âlemi (başlı başına bir ilim dünyâsı)" lakapları ile ifâde edilmiştir.*

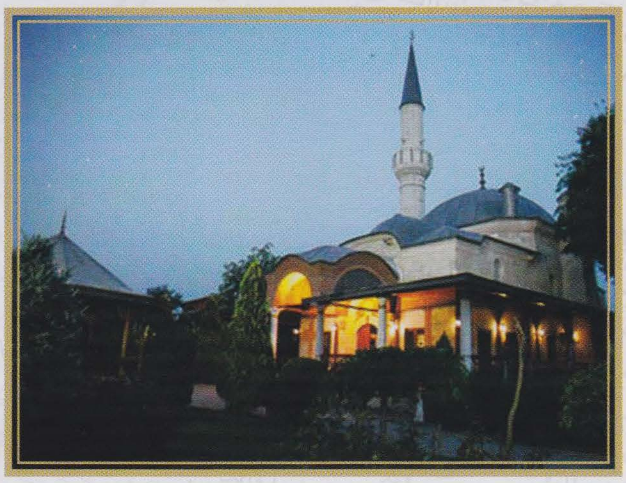
*Açık fikirli, ince ruhlu olduğu ve latîfeden hoşlandığı belirtilen **Hızır Bey** yüksek bir şiir kâbiliyetine sâhipti.*

*Az fakat öz eserler vermiştir. Eserlerinin azlığında, idârecilik görevleri yanında genç sayılabilecek bir yaşta ölmesinin de etkisi vardır. **"el-Kasîdetü'n-nûniyye"** eserleri içinde en meşhur olanıdır. 105 beyitten meydana gelen kasîdede kelâm meseleleri önemlerine göre bir veyâ birkaç mısrâda ele alınmış ve Mâtürîdî Mezhebi çerçevesinde işlenmiştir. Eser pek çok kimse tarafından tercüme ve şerhedilmiştir.*

Sonra Edirne Dârülhadis medresesi *(Bkz: Resim-4 ve 5)* müderrisi **Fahreddîn el-Acemî**'ye muîd (müderris yardımcısı) olarak göreve başladı ve oradayken ***"el-Akîdetü'n-Nesefiyye"***'ye hâşiye yazdı. Daha sonra Bursa Kaplıca Medresesi'ne *(Bkz: Resim-6)* müderris tâyin edildi.

Bu arada Halvetiyye tarîkatının ileri gelenlerinden **Şeyh Alâeddin Ali**'ye intisâb etti. Şeyhin bâzı hareketleri hoş karşılanmayarak Manisa'ya sürülmesi üzerine, şeyhi müdâfaa edip yanından ayrılmak istemeyince o da birlikte sürüldü.

Burada **Sultân Fâtih**'in oğlu **Şehzâde Mustafa**'nın himâyesini gördü. Onun aracılığıyla bir süre sonra affedilerek Sahn-ı Semân medreselerinden Akdeniz cihetindeki birinci medrese olan Başkurşunlu Medrese'ye müderris oldu. **Fâtih Sultan Mehmed**, saltanatının sonlarına doğru kendisine seksen akçe yevmiye tâyin etti.

Resim-5:Dârulhadîs câmii 2000 yılında başlatılan restorasyonla yenilenmiştir

Burada tedrise devâm ederken bir yandan da muîdleriyle Ayasofya Câmii'nde zikirle meşgul olurdu. Bâzen kendisinde zuhûr eden birtakım mânevî hâllerden dolayı geçginlik gelir ve derse gidemezse, o günün dersini başka bir güne tehir ederdi. Bu yüzden **2.Bâyezîd** bâzı vezirlerin de gayretiyle yevmiyesini elli akçeye düşürdü ise de kısa bir müddet sonra tekrar yükseltti. Receb 900'de (Nisan 1495) yüz akçe yevmiye ile şeyhülislâm oldu. Bir yıl kadar bu görevde kaldı. *(Bkz: Resim-7 ve 8)*

- Ahvâli Âliyeleri -

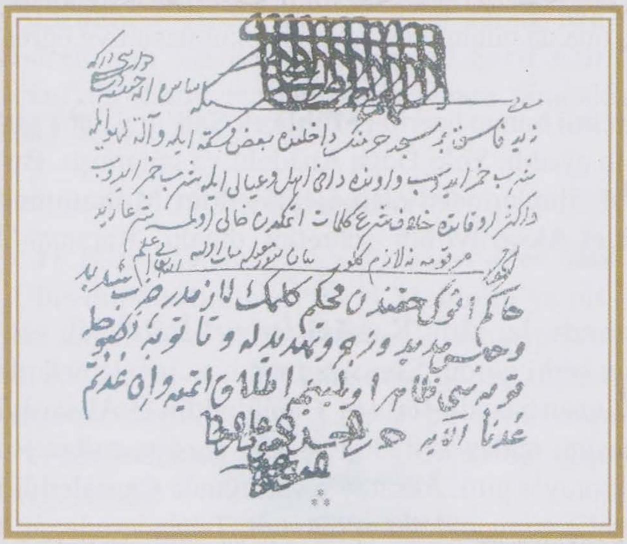
Fazîletli bir kişi idi. Uzun boylu, iyi mîzaçlı bir karaktere sâhip bulunuyordu. Her gece 100 rekât nâfile namaz kıldıktan sonra yatar, ardından teheccüde kalkar ve sabaha kadar da uyumayıp ders mütâlaa ederdi.

Fıkıh ve fıkıh usûlüne tamâmen vâkıfı. **Taftazânî**'nin ***"et-Telvîh fî keşfi hakâiki't-Tenkîh"*** isimli eserini ezberlemiş olup her gün bu kitaptan 2 verak (4 sayfa) ezberden okuyarak ders verirdi.

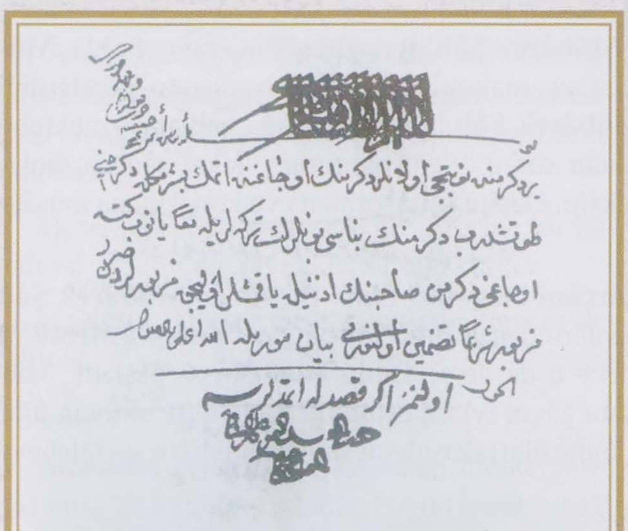

Resim-6:Kaplıca Medresesi de denilen medrese Murad Hüdâvendigâr'ın câmiinin üst katına inşâ ettirdiği medresedir

Talebelerinden nakledildiğine göre; bâzen ders esnâsında kalbinden gelen zikir sesi, kendi sesini bastırdığından dolayı bu ses dininceye kadar derse ara vermek zorunda kalırdı.

Resim-7:Alâeddîn el-Arabî'nin hatt-ı desti (el yazısı) ile yazdığı bir fetvâ örneği (1. paragrafın alt tarafı kendi yazısıdır)

Resim-8:Alâeddîn el-Arabî'nin hatt-ı desti (el yazısı) ile yazdığı bir fetvâ örneği (1. paragrafın alt tarafı kendi yazısıdır)

Şeyh Alâeddin Ali el-Halvetî ile berâber Manisa'ya gittiği günlerde tasavvufla iştiğâlini yoğunlaştırdı ve böylece ilim rütbesinin yanında mânevî makamlara da nâil oldu.

Hattâ rivâyet edildiğine göre Manisa'daki günlerinde yazın dağa yerleşip orada kalır ve zikirle meşgul olurdu. Bu esnâda yakındaki karyelerin ileri gelenlerinden bâzıları ziyâretine geldiler.

İçlerinden birine "Senden necâset kokusu geliyor." dediğinde, o şahıs üzerinde bir pislik var mı diye sağına soluna bakıp bir şey göremedi, ama birazdan **Şeyh Bedreddîn**'in (içerisinde mülhid fikirler olan) ***"Vâridât"*** isimli eseri kucağından yere düştü.

Bunun üzerine **Alâeddin el-Arabî** *(Rahimehullâh)*: "Bu kitap yanlış fikirlerle dolu, onu hemen yak. Bundan sana bir fayda gelmez." deyince o kişi bunu îtirâz etti. O sırada uzaklardan bir ateş görününce, o kişi: "Eyvah burası bizim köy ve işte o yanan da benim evim." diye feryâd etti ve bu zâta karşı geldiğinden dolayı çok pişman oldu.

Bâzı kaynaklarda 99 çocuğu olduğu zikredilse de, **Alâeddîn el-Arabî**'den babası ders okuyan **Taşköprizâde**'nin zikrettiği 67 rakamı daha doğru olsa gerektir. Kendisinden sonra çocuklarından sâdece 15 kadarının hayatta kaldığı rivâyet olunur.

- İlmî Dirâyeti -

Alâeddîn el-Arabî *(Rahimehullâh)* hocası **Molla Gürânî** *(Rahimehullâh)*dan ders alırken, ilmî dirâyetine hocası şâhitlik etmiş ve: "Senin, benim yanımdaki hâlin, **Seyyid Şerîf**'in **Mübârek Şâh**'ın yanındaki durumuna benzer." demiştir.

Seyyid Şerîf ile **Mübârek Şâh**'ın kıssası şöyledir:

Seyyid Şerîf Cürcânî, **Urmevî**'nin mantık ilmiyle ilgili olarak kaleme aldığı ***"Metâli'u'l-envâr"***ı üzerine **Kutbüddin er-Râzî et-Tahtânî**'nin yazdığı ***"Levâmi'u'l-esrâr"*** *(Bkz: Resim-9)* isimli eseri on altı defâ okuyup inceledi ve birçok hocanın açıklamasını ve îzâhını dinledi.

Ancak o ısrarla, bu eseri iyice hazmedip, gâyet iyi bir şekilde öğrenmeyi istiyordu.

Resim-9:Kutbüddin er-Râzî'nin "Metâli'u'l-envâr" üzerine yazdığı "Levâmi'u'l-esrâr" adlı eserin ilk sayfası

Resim-10:Kutbüddîn er-Râzî'nin "Şerhu'l-Metâli'" isimli eseri üzerine, Seyyid Şerîf Cürcânî'nin yazdığı hâşiyenin ilk sayfası

On altı defâ okuyup incelemesine rağmen tam anlayamadığını görünce, bu eseri ve **Ali ibni Ömer el-Kâtibî el-Kazvînî**'nin yine mantık ilmi hakkındaki ***"eş-Şemsiyye"*** adlı eserine yine **Kutbüddin er-Râzî et-Tahtânî**'nin yazdığı en meşhur şerh olan ***"Tahrîrü'l-kavâ'idi'l-mantıkıyye fî şerhi'r-Risâleti'ş-Şemsiyye"*** adlı eseri, bizzat yazan zattan okumaya karar verdi.

Böylece bu maksadla Herat'a gitti. Eserin müellifi **Kutbüddîn er-Râzî**'yi bulup, durumu anlatıp hâlini arzetti. Bu sırada **Kutbüddîn er-Râzî** oldukça yaşlanmıştı, hattâ o sırada 120 yaşlarında olduğu söylenmektedir. Ama **Seyyid Şerîf Cürcânî**'deki azmi görerek, kısa bir müddet eserini okuttu.

Sonra kendisinin ihtiyarlamış olduğunu, bu sebeple fazla okutmaya tâkatinin kalmadığını söyledi. Fakat ona, en meşhur talebesi **Mübârek Şâh el-Mantıkî**'ye gitmesini ve ondan ders okumasını tavsiye etti. Bu talebesine bir de mektup yazarak, ona alâka göstermesini ve ***"Şerhü'l-Metâli'"***'i yâni ***"Levâmi'u'l-esrâr"***'ı kendisinden öğrendiği gibi, ona da bütün incelikleriyle okutmasını ve öğretmesini emretti.

Seyyid Şerîf Cürcânî bunun üzerine **Mübârek Şâh**'ın yanına gitmek üzere Herat'tan ayrıldı. Yolu Doğu Anadolu'ya uğramıştı. Burada zamanın büyük âlimlerinden olan **Cemâleddîn Muhammed ibni Muhammed el-Aksarâyî**'nin şöhretini duydu. Karaman'a doğru yola çıktı.

Karaman yakınlarında, bu zâtın **Kazvînî**'nin ***"el-Îzâh"*** adlı eserine yazmış olduğu şerhi gördü. Eser üzerinde bâzı incelemelerde bulundu. Orada bulunan bâzı ilim erbâbı, **Cemâleddîn el-Aksarâyî** ile bizzat görüşmesini, ondan istifâde etmesini tavsiye ettiler. Bu tavsiye üzerine Aksaray'a gitti. Aksaray'a vardığında **Cemâleddîn el-Aksarâyî**'nin vefât etmiş olduğunu öğrendi. Talebeleriyle tanışıp, sohbet etti. Sonra da **Cemâleddîn el-Aksarâyî**'nin en meşhur talebesi olan **Şemseddîn Muhammed Fenârî** (Molla Fenârî) ile de tanışıp, birlikte Mısır'a gittiler.

Mısır'a varınca **Mübârek Şâh**'ın medresesini arayıp buldu. **Mübârek Şâh**'a hâlini ve maksadını anlatıp, hocasının gönderdiği mektubu verdi. **Mübârek Şâh** hürmetle ayağa kalkarak, mektubu alıp öptü. Okuduktan sonra "Seni okuturum, fakat sâdece dinlemekle iktifâ edeceksin. Derste soru sormana ve konuşmana müsâade yok." dedi.

Seyyid Şerîf Cürcânî buna râzı oldu. Bu sırada **Mübârek Şâh** Mısır'ın ileri gelenlerinden birinin çocuğuna ***"Şerhu'l-Metâli'"***'i okutuyordu. Böylece o da derse katılıp, dinlemeye başladı. **Mübârek Şâh** bu kitabı gâyet iyi ve üstün bir mehâretle okuyor, ağır mevzûları açıyor, mevzûları derinlemesine îzâh ediyor ve talebeye öğretiyordu.

Derslere bu şekilde devâm eden **Seyyid Şerîf Cürcânî**, geceleri kendisine ayrılan medrese odasında derslerine çalışıyor ve çok az uyuyordu. **Mübârek Şâh** geceleri medresede dolaşarak, talebelerinin durumunu teftiş ediyordu.

Bir gece medresenin avlusunda dolaşırken, **Seyyid Şerîf Cürcânî**'nin odasından onun sesini işitti. Okudukları ***"Şerhu'l-Metâli'"*** kitabı üzerinde konuşuyor ve "Şerhte şöyle yazılı, hoca böyle söylüyor, ben de şöyle diyorum." diyerek, meselenin incelemesini yapıyordu.

Hocası **Mübârek Şâh** bunları işitince, çok sevindi ve son derece memnun oldu. Şâhid olduğu bu hâdiseden sonra, **Seyyid Şerîf Cürcânî**'nin derste konuşmasına ve soru sormasına müsâade etti. **Seyyid Şerîf Cürcânî** bu durumdan çok memnun oldu. Derslere şevkle devâm edip, okuduğu ***"Metâli' Şerhi"***'ne daha genç yaşında mükemmel bir hâşiye yazdı. *(Bkz: Resim-10)*

İşte **Molla Gürânî** *(Rahimehullâh)* talebesi olan **Alâeddîn el-Arabî** *(Rahimehullâh)*ın hâlini, **Mübârek Şâh**'dan ders alan **Seyyid Şerîf Cürcânî**'nin durumuna benzeterek onun ilimdeki mahâretine dikkat çekmiştir.

- İlmî Eserleri -

1) Bâzı kaynaklarda **Sadruşşeri'a es-Sânî Ubeydullâh ibni Mes'ûd el-Mahbûbî**'ye nisbet edilen, ama müstakil bir eser olmayıp kendisine âit ***"et-Tavzîh"*** isimli eserde yer alan ve üzerine birçok hâşiye yazılan bir kısım olan ***"el-Mukaddimâtü'l-erba'a"*** üzerine bir hâşiyesi vardır.

"eş-Şekāik" müellifi **Taşköprizâde Ahmed Efendi**, babası **Muslihuddîn Mustafa Efendi**'nin, bu eseri **Alâeddîn el-Arabî** *(Rahimehullâh)* dan okuduğunu kaydetmekle birlikte, **Alâeddîn el-Arabî** *(Rahimehullâh)*ın eser üzerinde bâzı değişiklikler yaptığını, babası tarafından kaydedilen bu nüshanın da kendisinde olduğunu zikretmektedir.

2) ***"el-'Akîdetü'n-Nesefiyye"*** üzerine bir hâşiyesi olduğu da kaynaklarda mezkürdur.

Maalesef iki eser de günümüzde mevcut değildir.

- Hayır Eserleri -

Alâeddîn el-Arabî *(Rahimehullâh)* muhtemelen Manisa'da kaldığı sıralarda, bugün İzmir'e bağlı olan Tire ilçesinde bir Külliye inşâ ettirmiştir. Külliye Tire kasabasının 5 km. kadar kuzey batısındaki Yahşibey ovasında bulunmaktadır. 897 (1492)'de **Alâeddîn el-Arabî** tarafından yaptırılmıştır. Külliyenin vaktiyle medreseleri, çarşı ve hamamı ile pek çok ihtiyâca cevap verebilecek büyüklükte olduğu söylenir. **Kanûnî** devrinin şeyhülislamlarından Tireli **Bostanzâde Mehmet Efendi** bu medreseden yetişmiştir.

Külliyeden hâlen câmi ile medrese odalarından bir kısmı ayakta durmaktadır. Şimdiki durumu bir harâbe hâlindedir. Ama çok şükür ki bu konuyu araştırırken 27.07.2015 târihli bir haberde, Vakıflar Bölge Müdürlüğü ile Belediye arasında, en azından câminin yenilenmesi için de olsa bir ön protokol imzalandığını okudum. Umarım en kısa zamanda eser ihyâ edilir. *(Bkz: Resim-11)*

Resim-11:Alâeddîn el-Arabî'nin Tire'deki câmiinin hâl-i pür melâli

- Vefâtı -

Zü'l-cenâheyn (iki kanat sâhibi) olan **Alâeddîn el-Arabî** *(Rahimehullâh)* 901 (1496) târihinde âhirete irtihâl eyledi ve Eyüp'te İdris Köşkü yolu üzerine defnedildi. Kendisi Eyüp semtine defnedilen 26 şeyhülislâmdan ilkidir.

-Kabrinin Bugünkü Hâl-i Pür Melâli-

Şemseddin Sâmî kabri hakkında: "**Ebâ Eyyûb el-Ensârî Hazretleri**'nin türbesinin üst tarafındaki türbe-i mahsûsasına defnolunmuştur." demektedir. Ama maalesef bugün kabr-i şerîfinin yerini bilmezseniz üzerinde bunu anlayacağınız bir işâret dahî yoktur. Hâlbuki vaktinde kendisinin bir türbesi bulunmaktaydı.

Yazımın bu son bölümünde; **Alâeddîn el-Arabî** *(Rahimehullâh)*ın kabrinin bugünkü hâl-i pür melâlinden bahisle ve o kadîm Eyüp Mezarlığı'na niçin Pierre Loti Mezarlığı denildiğinden serzenişle, yakın zamanda güzel bir yazı kaleme alan yazar **Nidayi Sevim**'in makalesinin bir kısmını nakletmek istiyorum:

Karyağdı Tepesinden Pierre Loti Mezarlığına

Bilindiği üzere bir Fransız deniz subayı ve yazar olan **Pierre Loti**, bir zamanlar İstanbul'da kalmış ve vaktinin bir bölümünü Eyüp Sultan'da, İdris Köşkü mevkiinde bir kır kahvesinde geçirmiştir.

Ahmet Bilgin Turnalı o zamanlar buranın isminin Karyağdı (Ali Baba) Tepesi olduğunu zikreder. Zîrâ tesislerin bittiği noktada bulunan Karyağdı Baba Tekkesi günümüzde hâlâ ayaktadır. Kimi kaynaklarda ise bölge ismi olarak **İdris-i Bitlîsî**'nin adı geçer. Hakîkaten burada **İdris-i Bitlîsî**'nin ve zevcesinin hatırı sayılır miktarda hayır eseri bulunur. Tesislere uzanan caddeye ve yakındaki bir parka da **İdris-i Bitlîsî**'nin adı verilmiştir.

Resim-12:Alâeddîn el-Arabî türbesinin sağlam hâli

Resim-13:Alâeddîn el-Arabî türbesinin yıkılmaya başladığı zamâna âit bir resim

Evet, maharetli Fransız subayı bir iki cilalı sözle kendini Türk dostu olarak kabul ettirmeyi başarmış. Veyâhut bâdireli yıllarımızda "Denize düşen yılana sarılır" misâli biz ondan medet beklemişiz. Bu durumun başka bir îzâhı yok. Zîrâ Fransızlar ne zaman bir yere savaş açsa -ki bunlar genellikle İslâm ülkeleridir- bu romantik yazarımız ordunun en ön safında yer almıştır. Türk dostu, lâkin Müslüman düşmanı!

Nitekim **Pierre Loti**'nin karanlıkta kalan Birinci Dünya Savaşı yıllarını, doktorasına araştırma konusu yapan **Mesut Özekmekçi, Pierre Loti**'nin Topkapı Rıhtımı'nda devlet töreniyle karşılanmasından sadece iki yıl sonra Birinci Dünyâ Savaşı için ülkesine döndüğünü, Fransa ordusuna katıldığını ve Çanakkale Savaşı'nda Türklere karşı da savaştığını kaynaklarıyla gözler önüne serer.

Bir asrı aşkın zamandan beri öyle ya da böyle yaklaşık üç yüz bin metre karelik Osmanlı-Müslüman Mezarlığı "Pierre Loti Mezarlığı", "Pierre Loti Tepesi" olarak telaffuz edilmeye başlandı. Oysa bahse konu kahvenin, hatta top yekün tesislerin kapladığı alan bile bir iki dönümü geçmez.

At Mezarı da Nereden Çıktı?

Pierre Loti tesislerinin içinde bulunan târihî eserler yakın zamanda fazlaca zarar görmemiş. Ancak yolun hemen karşısında, kahvenin yanı başında bulunan **Alâeddin el-Arabî Efendi**'nin türbesinden geriye sâdece bir duvar kalmış. Birkaç sıra taş.

Bereket versin etrâfı demir parmaklıkla çevrilmiş. Yoksa burası çoktan el değiştirmiş olacaktı. Yeni mezar yeri için bulunmaz bir fırsat.

Bir tâlihsizlik örneği olarak vaktiyle bu kabre "At mezarı" da denilmiş. İhtimal daha ileride tesislerin içerisinde yer alan (Pâdişâh 4.Mehmet'in atlarından sorumlu olan ve o bölgede attan düşerek ölen) **Attan Düşen Ali Ağa**'nın mezarından hareketle duydukları "At" kelimesini buradaki mezara atfettiler. Osmanlı şeyhülislâmı mezarına "At mezarı" demek! Ne esef verici bir durum! Târihiyle, geçmişiyle övünen bir milletin düştüğü duruma bakar mısınız?!

Kabri Bugün İhyâ Edilmeyi Bekliyor

Refakatçiniz, rehberiniz, elinizde bir krokiniz olmasa burada bir kabrin, hattâ bir şeyhülislâmın medfun olduğunu katiyyen anlayamazsınız ve mezarını da bulamazsınız. Türbeden **Alâeddin el-Arabî Efendi**'ye dâir ne bir kitâbe, ne de bir iz kalmış.

Eski resimlerde görülen mezar kitabesi nerededir? Tahrip mi edildi, bir yerlere mi atıldı? Âkıbeti belli değildir. Geçtiğimiz yüzyılın ortalarına tarihleyeceğimiz bir resim Eyüp Belediyesi arşivlerinde hâlen mevcuttur. Bu resimde türbenin harâb olmadan önceki hâli bâriz bir şekilde görünüyor. *(Bkz: Resim-12, 13, 14 ve 15)*

Ümîdimiz bu resimden hareketle türbe projesinin yapılıp yeniden ihyâ edilmesi yönünde. İnşâallâh bu üzücü durum kısa süre zarfında son bulur.

Pierre Loti kahvesinin bitişiğindeki **Alâeddin el-Arabî Efendi**'nin içler acısı durumdaki mezarını düşündükçe insan ister istemez şöyle bir soru sormadan edemiyor: "**Pierre Loti** Türk dostu da **Alâeddin el-Arabî Efendi** Türk düşmanı mıydı?!"

Resim-14:Alâeddîn el-Arabî türbesinin daha fazla yıkıldığını gösteren bir resim

Belki de **Alâeddin el-Arabî Efendi**'nin en büyük suçu veya günahı Arab olması. Kim bilir? Evet, ne olduğu, kime hizmet ettiği tartışmalı bir Fransız'ın iki fincan kahve içtiği mekânı türbeye dönüştürüp, kendi geçmişine, değerlerine sırtını çeviren milleti yarın ne torunları, ne de târih asla affetmez.

Yakın zamanda Eyüp Belediyesi tarafından "Eyüp Sultan Araştırmaları Merkezi" isimli bir birim oluşturuldu. Eyüp Sultan semti ile ilgili târih ve medeniyet araştırmaları yapılacakmış bu merkezde. Umarız bahsekonu birim tabeladan

Resim-15:Alâeddîn el-Arabî türbesinin bugünkü hâl-i pür melâli

ibâret olmaz, adına layık çalışmalar yapar da bu kadir kıymet bilmezliğimiz bir nebze de olsa azalır. Zîrâ unutulmuş, kaderine terk edilmiş, harap vaziyette o kadar çok târihî değerimiz, kültür mîrâsımız var ki ömür biter bunları sayıp dökmeye vakit yetmez!

Rahmetullâhi Aleyh. Rûhu için el-Fâtiha!

Kaynaklar:

(İsam, İslam Ansiklopedisi, 2/319, 17/413-414; İsmail Hami Danişmend, İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi, 5/111; Cahid Baltacı, 15-16. Asırlarda Osmanlı Medreseleri, 2/614-615; Hasan Basri Erk, Meşhur Türk Hukukçuları, sh:79; M.Orhan Bayrek, İstanbul'da Gömülü Meşhur Adamlar, sh:64; Şemseddîn Sâmî, Kāmûsu'l-a'lâm, 4/3170-3171; Hoca Se'âdeddîn Efendi, Tâcü't-tevârîh, 2/67; Taşköprizâde, eş-Şekāiku'n-nu'mâniyye fî ulemâi'd-devleti'l-'Osmâniyye, sh:92-95; Mecdî, Hedâikü's-Şekāik, sh:171-176; Mehmed Süreyyâ, Sicill-i 'Osmânî, 3/387; İlmiyye Salnâmesi (haz. Seyid Ali Kahraman, Ahmed Nezih Galitekin, Cevdet Dadaş), sh:293-294, 685; Müstakimzâde Süleyman Se'âdeddîn, Devhatü'l-meşâyih, sh:12-14; Abdülkadir Altunsu, Osmanlı Şeyhülislâmları, sh:11; Ahmed Sıdkî, Mu'cemü şüyûhi'i-İslâm fi'l-'ahdi'l-'Osmânî, 1/304-306; İnci Aslanoğlu, "Tire'de Üç Cami" adlı makalesi; Mehmet Necmi Haskan, Eyüp Sultan Tarihi, 2/557; Nidayi Sevim, "Dünya Bizim" sayfasındaki 22/03/2017 târihli makalesi)

1- "Arpalık" tâbiri Osmanlılar'da devlet memurlarına hizmette bulundukları sürece maaşlarına ilâveten, görevden ayrıldıktan sonra ise bir nevi emekli maaşı olarak tahsis edilen gelir için kullanılan bir ıstılahdır. Bu hususta kaynaklarda "Felan sancak ya da kazâ, felancaya arpalık tevcih olundu." denilir ki bu cümle "O sancak ya da kazânın vâridâtından (gelirlerinden) bir miktarı o zâta tahsis edildi." mânâsındadır. Devlet-i Aliyye döneminde böyle bir uygulamanın olması, ilme ve ulemâya verilen değeri göstermesi cihetinden oldukça şâyân-ı dikkattir! (İsam, İslam Ansiklopedisi, 3/392; Mehmet Zeki Pakalın, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, 1/84-85)

Prof.Dr. Ahmet ŞİMŞİRGİL

KUTLU DOĞUM HAFTASI FETÖ PROJESİDİR

Prof. Dr. Ahmet Şimşirgil, 14-20 Nisan tarihlerini "Kutlu Doğum Haftası" olarak idrak etmenin FETÖ projesi olduğunu söyleyerek, "Peygamber Efendimizin doğum günü Rebiülevvel ayının 12'inci gecesidir ve biz bunu Mevlid Kandili olarak kutlarız. Diyanette bunu böyle kutlamalı artık ve FETÖ projesinden vazgeçmeli" dedi.

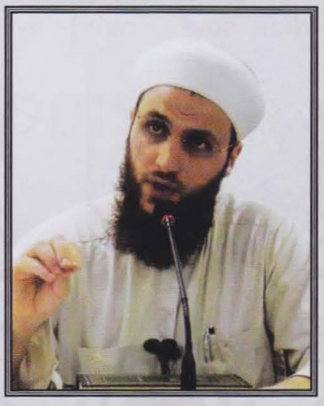
Prof. Dr. Ahmet Şimşirgil, Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Görmez'in Ankara'da gerçekleştirdiği Kutlu Doğum Haftası tanıtım ve bilgilendirme toplantısında bu yıl "Hz. Peygamber ve Güven Toplumu" temasının işleneceğini açıklamasını, "Birilerine yanıttır" sözüyle yorumladı.

Diyanet İşleri Başkanlığının camilerde tabure, sandalye üzerinde namaz kılma, kutlu doğum haftalarında her yıl farklı temaların ele alınması gibi çoğu projesinin FETÖ projeleri olduğunu iddia eden Prof. Dr. Ahmet Şimşirgil, "Diyanet İşleri Başkanının yaptığı açıklama, sanki birilerine yanıttır. Diyanetin son yıllardaki çoğu projeleri FETÖ projesidir. Bu yıl emniyet ve güvenlik temalarına dikkat çekilecekmiş. 1989 yılında akademisyen Prof. Dr. Süleyman Hayri Bolay'ın teklifi üzerine dönemin Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Mustafa Yazıcıoğlu ve Fransız bir din profesörü tarafından her yıl Kutlu Doğum Haftası'nın temaları belirlenmiştir. Çünkü bunların hepsi FETÖ'nün organize projesidir. Ben iddia ediyorum ki bu isimler de FETÖ bağlantılı kişilerdir. Böyle şey olur mu? Biz Peygamber Efendimizin yılda bir kez mi 'merhamet', 'sevgi', 'şefkat' yönlerini konuşacağız. Peygamber Efendimiz unutturulmaya çalışılmaktadır. Biz Peygamber Efendimizin yüz sene sonra merhametini, sevgisini ve şefkatini konuşmayacak mıyız? Peygamber efendimiz unutturulmak isteniyor" dedi.

"DİYANET FETÖ TUZAĞINDADIR"

Prof. Dr. Ahmet Şimşirgil, Diyanet'in FETÖ tuzaklarının tehlikesi ile karşı karşıya olduğunu aktararak şunları söyledi: "Bakınız, kandil günlerini Miladi takvime göre yapacaklardı. Ramazan ayı, Kadir Gecesi de bunlara dahil. Eğer Diyanet bunları değiştirmezse bunların vebalinden kurtulamaz. Diyanet hala FETÖ tuzağındadır. Çünkü Peygamber Efendimizin doğum günü Rebiülevvel ayının 12'inci gecesidir ve biz bunu Mevlid Kandili olarak kutlarız. Diyanette bunu böyle kutlamalı artık ve FETÖ projesinden vazgeçmeli".

Türkiye Gazetesi, 14/04/2017

ÖMER FARUK KORKMAZ

RU'YETULLÂH MESELESİ -2-

MEVLÂ TE'ÂLÂ GÖRÜLEBİLİR Mİ? KABÛL VE REDDEDENLERİN GÖRÜŞLERİ

İddia edenler ve gerekçeleri:

Allah Tealâ'nın görülebileceğini savunan Ehl-i sünnetin bu iddiası Ahirette tahakkuk edecek olan görmeye yöneliktir.[1] Zira bu şekildeki bir "ru'yet Allah Azze ve Celle'den bir va'd olarak Kur'an-ı Hâkim ile sabit olmuştur.[2] Aksi halde Dünya'da bunun vuku açısından mümkün olmadığı Ehl-i Sünnet ulemasınca da müsellemdir. Bu bağlamda Ehl-i sünnet Ulema, Allah'ın ahirette görülebileceği şeklindeki davalarını sıralayacağımız şekildeki bazı delillerle ispatlamışlardır.

Edille kısmına geçmeden önce "Herhangi bir konu hakkında konuşmak için o meselenin mahiyetini bilmenin gerekli olduğu" yahud, "Bir şey hakkında konuşmanın mefhumunu tasavvurun fer'i olduğu kaidesine iktidâen evvela Ulemanınru'yet derken neyi kastettikleri üzerinde duralım. "Mesela Güneşe bakıp onu gördüğümüzde ve daha sonra gözlerimizi yumduğumuz anda Güneşin varlığı hususunda bizde ilmi celî hâsıl olur.

Yahut bir şeyi kesin bir şekilde biliriz. Bu bilgimizden sonra buna ziyade olarak bir de onu görürüz. İşte her iki durumda izah edilmeye çalışılan bu kesin bilgi üzere zait olan şeye "**Ru'yet**" denir.[3]

Ve izah edilen şekildeki ru'yet adî/ adette olan görme şeklidir. Bu şekilde olan bir ru'yetin, alem-i imkânda kendisine mahsus bazı şartları olsa da, Allah Teâlâ'nın görülebileceğini savunan alimler, "Ru'yetullah meselesinde bu şartlardan bahis mevzu yapmamaktadırlar. Zira ortada Mevlâ'nın va'dine mukabil gerçekleştireceği bir fiili vardır ki; burada şart söz konusu olamaz.[4]

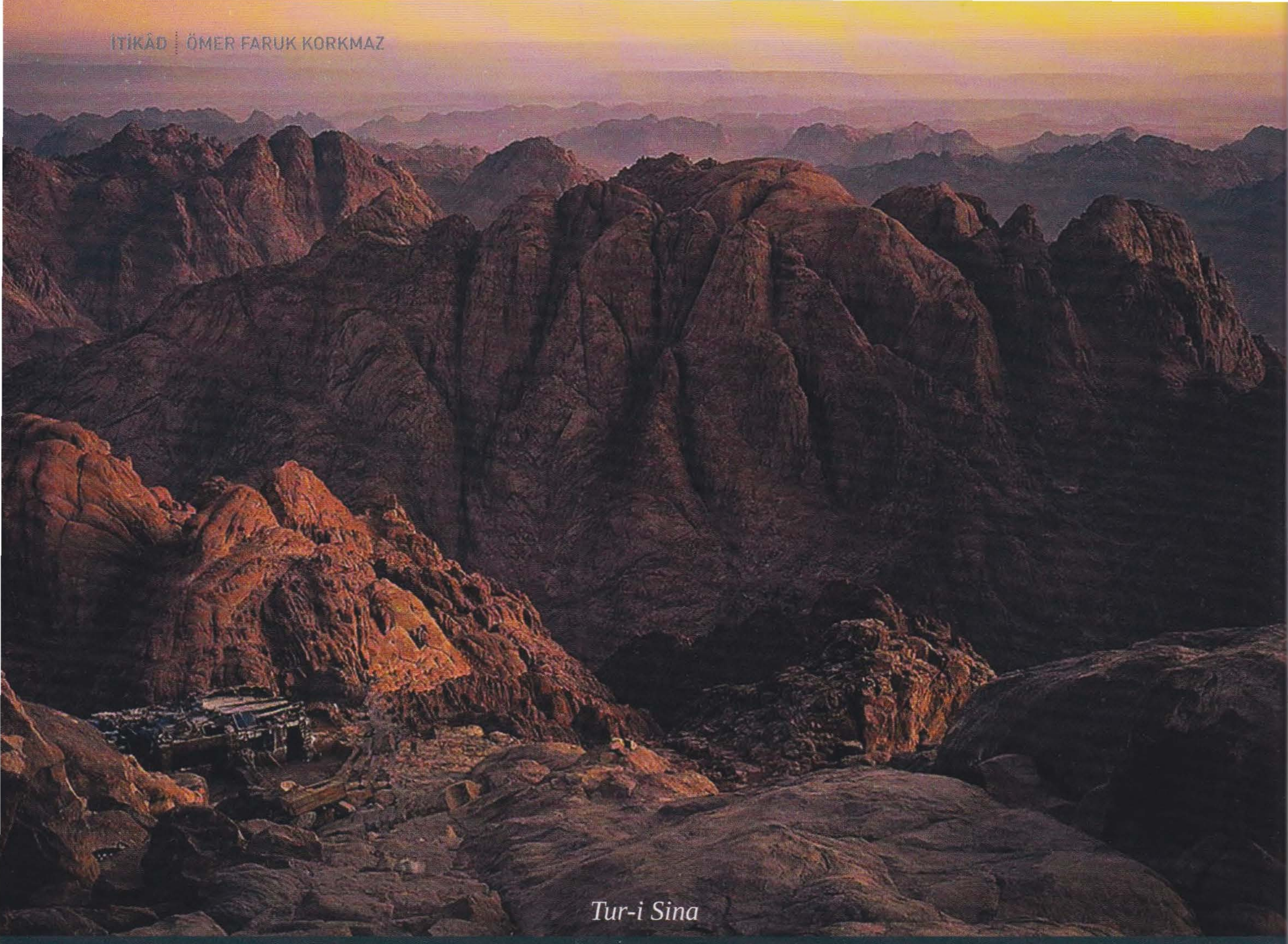
1. Birinci olarak bilinmesi gereken zaruri kaide "Her mevcut olanın görülebileceğidir. Zira bizim, kâinatta var olan bir takım Cisim ve arazları gördüğümüz muhakkaktır. Bu görmemizde iki tür illet söz konusu olabilir ki bunlardan birisi Hudus olup diğeri "Vucût" tur. Görmek hususunda "Hudüs"un illet olması düşünülemez. Zira Hudûs" ademî olduğu için illet olmaya elverişli değildir. Bu durumda görmenin illeti olarak "Vucut" belirlenmiştir.[5] O halde bu "vücut" kavramının illet olarak tespit edilmesi neticesine Allah Azze ve Celle'nin de "mevcut" olmasından yola çıkılarak görülebileceğini söylemek kaçınılmaz olacaktır.

2. "Gözler onu idrak edemez, o ise gözleri idrak eder"[6] ayet-i kerimesinde birkaç ihtimalin bulunması zaruridir. Şöyle ki; Allah Azze ve Celle Kur'an-ı Kerim'in bir yerinde[7] "Bir takım yüzler ona bakıcıdır" buyurmakla kendisinin görülebileceğini buyurmuştur.

Bundan sonra görülemeyeceğini ima ettiren bu ayetin "Gözler onu Dünya'da idrak edemez, Ahirette edebilir" yahut Kâfirlerin gözleri onu idrak edemez" gibi manalar ile bu ayetin tevil edilmesi kaçınılmaz olmuştur.[8] Zira bu ayet-i kerimede **umum-i selb**[9] 'ten öte "**Selbu'l Umum**"[10] a delaleti vardır. "إن محمداً صلى الله عليه وسلّم ما آمن به كل الناس" cümlesinin ifade ettiği mana nasıl ki bütün insanların iman etmediğini göstermiyorsa, bu ayet de aynı şekilde bütün insanların göremeyeceğini ifade etmez.[11] Bu konuda dikkat edilmesi gereken bir noktada şudur: Bu ayette nefyedilen şey ru'yet değil idraktır. İdrak ile ru'yet arasında ise fark vardır. Söz gelimi bir şeyin hududu ve sınırı olup, gözün bu şeyi bütün taraflayla görmesine "idrak" denir. Şayet göz bu şeyin bütün taraflarını göremeyecek olursa buna da sadece "ru'yet" denir. O halde buradan anlaşılan şudur "ru'yet" cinstir ve altında iki kısmı barındırır. Bunlardan birisi "İhata ile ru'yet -ki buna idrak denir- ikincisi ise ihatasızru'yettir. Bu açıdan bakılacak olursa cinsin iki nevisinden sadece birinin nefyi cinsin tamamının olumsuzlaştırılmasını gerektirmeyecektir.[12] Dolayısıyla bu ayet üzerinde "ru'yetin olamayacağını söylemek doğru olmayacaktır.[13] Ayrıca bu ayet-i Kerimede Allah Azze ve Celle'ninmedh yolu üzere kendisinden görülmeyi nefyetmesi, görülmesinin muhal olduğunu değil, bilakis görülebileceğini (**caizu'r-Ru'ye**) ispat etmektedir. Çünkü mümkün olan bir şeyin nefyedilmesiyle medh hasıl olacaktır. Meselâ, görülmemek şanından olan ma'dum (yok)'un görülemeyeceğini söylemek, ma'dum açısındanasla bir medh'e delâlet etmez.

3. Ayet-i kerimede geçen "ناظرة" kelimesinin "bekleyici şeklinde manalandırılması zorlama bir tefsir olmaktadır. Zira "İla" harf-i cerri ile kullanılan "nazar" kelimesinin bildiğimiz manada bir şeye bakmak anlamına geldiği açıktır.[14] Yani bu kelimenin "ilâ" ile kullanımı Arapisti'malinde bu şekildedir. Hakiki manadan çeviren mani bir karine olmaksızın, başka bir manaya dönülemeyeceği için bu ayette geçen "nazar"ın "intizar/bekleme" şeklinde manalandırılması doğru olmayacaktır.[15] Burada geçen "ilâ" nın harf olup "nimet" manasında isim olmadığı da açıktır. Seleften hiç kimse harf manasını terk etmek suretiyle ayet-i farklı manalandırmamıştır.[16] Ayrıca nazarın "beklemek" manasında olan "intizar" la tefsir edilmesi ahirette ki ahvale mutabık değildir.[17] Zira ayette bahsedilen bir nimettir. Beklemek ise kendisinde hayli zorluk bulunan bir şeydir. Dolayısıyla bu ayetin Allah Teâla'yı görme manasında olduğu açıkça belirmiştir. Nitekim nakli olan başka deliller de ayetin mezkûr manada olmasını iktiza etmektedir.[18]

4. Musa *(Aleyhisselâm)*'nın Allah Teâlâ'dan ru'yetitaleb etmesi meselesine gelince; burada birkaç bahis söz konusudur. Birinci olarak Musa peygamberin bu isteği mukabilinde Mevlâ'nın, görmeyi dağın yerinde durmasına bağlaması haddi zatında mümkün olan bir işe bağlamadır. Zira dağın yerinde durması bütün akıllılarca mümkün olan bir şeydir. Ayette Musa Aleyhisselâm'ın bunu talep ettiğinin beyan edilmesi de ayrı bir delildir ki Muhal olan bir şeyi talep hiçbir peygamberin şanına yakışacak şey değildir.[19] Musa Aleyhisselâm'ın Allah Celle-Celaluhu 'ya karşı yapmış olduğu bu talebin kavminden niyabeten[20] olduğu da ileri sürülemez. Çünkü hiçbir Nebî'nin muhal olan bir talebi tehir edip Allah'a sorması düşünülemez. Bu durumun ispatı, yine Musa peygamberin kavminin kendisinden onlara ait bir ilah belirlemesini istemeleri mukabilinde "Muhakkak siz Cahil bir kavimsiniz"[21] sözünde gizlidir. İkinci olarak ele alınması gereken konu Mevlâ'nın Musa peygamberin şu sözüne mukabil olarak "Beni asla göremeyeceksin"[22] buyurduğu kavl-i şerifinde geçen "len" harfinin "te'bid/ ebedilik" ifade ettiği konusudur. Bu şekildeki bir iddianın tutarsızlığı yine Kura'n-ı Kerimde geçen iki ayet arasındaki mukayese neticesinde tezahür edecektir. Şöyleki; Allah Teâlâ Yahudilerin ölümü temenni edemeyeceklerini ifade buyururken keza "len" harfini kullanmaktadır.[23] Buna göre onların hiçbir halde ölümü isteyememeleri gerekirken Zuhruf Süresi'[24] nde Cehennemliklerin hallerini anlatırken onların "Ey Malik Rabbin bizi öldürsün" şeklindeki sözlerini hikâyeyle ölümü talep edeceklerini haber vermektedir.[25] Buradan anlaşılan iddia edildiği gibi "len" harfinin her zaman "te'bid" ifade etmeyeceğidir.[26]

Tur-i Sina

5."Ruyet" i savunmakla cisimliğe delaleti olan bazı kavramları savunmak arasında bir telazüm ilişkisi kurulması doğru değildir. Çünkü "Cihet, Mukabele, İhata, suret gibi kavramların illeti yahut melzumu kabul edilen ru'yet bizim alışageldiğimiz ve alelade diyebileceğimiz görme şeklidir. Allah Teâla hakkında iddia edilen şekil ise bu mefhumlardan tecrit edilmiş, tamamen farklı bir görme şeklidir. Nitekim alelade olan görme şeklinin bazı zamanlarda değişikliklere maruz kaldığını gözlemlemekteyiz. Mesela sahih rivayetle bize nakledilen Efendimiz'inSahabe'ye hitaben "Muhakkak ben sizi arkamdan görüyorum"[27] şeklindeki hadiste "ru'yet" olduğu halde lazımı olduğu iddia edilen mukabele yoktur.[28] Bir de "ru'yet" sıfatının eşit seviyede taalluk ettiği görenle görülen arasında cihet ilişkisini ale'l ıtlak düşünmemiz neticesinde önümüze Allah'ın bizi bir mekândan mı gördüğü? Şeklindeki müşkil soru çıkacaktır. Bu şekildeki bir soruyu sadece bu durumun görülme konumunda meydana geleceği şeklinde yorumlanması mahza tahakküm, diğer ifadeyle sebepsiz tercih olacaktır.[29] Demek ki; Allah Teâlâ'nın bildiğimiz manada ru'yet" ten farklı bir tarzda görme yaratması caizdir. Zira bu numuneler bu manayı açıkça delillendirmektedirler.

Ez Cümle, Allah Azze ve Celle'nin kullarına in'am kabilinden bahşettiği "Ru'yet" elbet tahakkuk edecektir. Bu hususta uyandırılmaya çalışılan şüpheler, inkârcıların bu nimetten faydalanamaması neticesini verirken [30] bunun dışında kayda değer bir şey ifade etmemektedir. Ayrıca bu makale bütün bunları muhtevi olduğu ve tahlil ettiği şeklinde bir iddia gütmemektedir. Belki bu yazı, belli bazı muhalif görüşlerin ne şekilde ortaya sürüldüğü ve bunlara ne tarzda cevap verildiğini beyandan ibarettir. Bununla birlikte mücerret şu görüşlerin incelenmesi ve makul şekilde muhakeme edilmesi kişiyi hakka götürecektir. Zira aklın yolu birdir, bir de bunu nakil te'yit ederse…! Vesselâm…

Kaynaklar

1- Ebu Bekir el- Bakıllânî, el-İnsaf fimayecibu İ'tikaduhu velâyecuzu'l cehlu bihi, s. 45 el-Mektebetu'lEzheriyye, Mısır 2000, B.2 (Muhammed Zahid el- Kevserî tahkikiyle)

2- El-Cüveyni, el-Luma' fi Kavaidi ehli's-Sünneve'lCemaa, s. 161 (Yayınevi yok)

3- İbnEbî Şerif, a.g.e. s.36

4- İsmail Gelenbevî, Haşiye Ale'lCelâl,s. 42 Dersaadet 1316

5- et-Teftâzânî,Şerhu'l-Makasıd 3/139

6- Kur'an, En'am 103

7- Kur'an, Kıyame 22-23

8- İmam el-Eş'arî, el-İbane an Usûli'd-Diyâne, s. 63 MektebetuDari'l Beyan-Mektebetu'lMüeyyed, 1990, B.3

9- Nefyin/olumsuzluğun genelleştirilmesi… Yani durumun hiçbir kimse için tahakkuk edemeyeceğinin ifade edilmesi…Mu'tezile bu ayetin şu manayı iade ettiğini söyleyip, hiçbir halde bir kimsenin Allah'ı göremeyeceğini kail olmuştur.

10- Bir durumun genelden nefyedilmesiyle bazı kişiler için olabileceğinin ifade edilmesi…

11- Fahru'ddin er-Razi, Mefatihu'lGayb, 13/104, Darulhyai'tTürasi'l- Arabi, Tarih ve Baskı –yok-

12- Er-Razi, a.y.

13- Ayrıca, bir Mu'tezili olan Dırar İbn Amr'ın "Allah Tealânın görülmesi hususunda, Mevlâ'nın bizde altıncı bir hâsse yaratmasıyla bu olayın gerçekleşeceği şeklindeki görüşü, bu meyanda zikri değer bir görüştür. Bkz. Âlûsî, 7/247

14- et-Teftâzânî,Şerhu'l-Makasıd 3/143

15- Ebu'l Muin en- Nesefî, Tabsıratu'lEdille, 1/521 D.İ.B 1993 Ankara –Kendisine bitişen bir karine ile bekleme manasına gelen nazar kelimesineإلى الرحمن ناظراتٌ يوم بدر وجوهٌ بالفلاحِ يأتي şeklindeki şiirle misal verilmektedir ki burada ki "ye'tî" fiili, "naziratun" kelimesinin "bekleyiciler"" anlamını ifade ettiğini göstermektedir.

16- Kemalu'ddin el-Beyadî, İşaratu'l Meram minİbarati'lİmam,s. 204 Zemzem BublişerzKaraçi, 1425, B.1

17- El-Beyadî, a.g.e.,a.y.

18- Bu deliller cümlesinden olarak "Muhakkak sizler, ayın on dördünde kameri gördüğünüz gibi Rabbinizi göreceksiniz ve onu görmek hususunda hiçbir sıkıntı çekmeyeceksiniz" Buhari KitabuMevakiti's Salat, BabuFadliSalati'lAsr, No: 554, "Güzel işleri işleyenler için en güzel (Cennet) ve ziyade vardır"(-Yunus 26) Ayet-i Celiles'inde geçen ziyade'nin "Allah'ı görmek" manasında olduğu şeklindeki rivayet de aynı şekilde bu manayı müeyyittir Bkz. İbn Kesir 4/262.

Ayrıca, Fahru'r-Razî İnsan süresi(20) nde "Sen orada gördüğün zaman, pek bol bir nimet ve geniş olan çok büyük bir mülk görürsün" şeklindeki ayette geçen "mülk" kelimesinin başka kıraatlerde "Melik" olmasından "Ru'yetullah"'a istidlal etmektedir. Tefsir-i Kebir 13/131, ,M. Salih ez-Zerkân, Fahru''ddin er-Razi ve Ârâuhu'lKelâmiyye s. 270,Daru'lFikr,

19- Ebu Mansur el-Bağdâdî, Usûlu'd-Dîn, s. 120 D. Kütübi'l- İlmiyye Beyrut-Lübnan 1423 B.1

20- Çünkü onlar "Allah'ı açıkça görünceye kadar sana asla inanmayacağız" demişlerdi. Bkz. Kur'an, Bakara 55

21- Kur'an, Araf 138

22- Kur'an, A'raf 143

23- Kur'an, Bakara 95

24- Kur'an, Zuhruf 77

25- Ebu Bekir es-Sâbûnî, el-Bidaye fî Usûli'd-Dîn,s.76 Daru'l Maarif, Mısır 1969

26- Keza Nureddin es-Sabuni, bu duruma misal olarak Meryem (Aleyhesselam)'ın kavmine "Bu gün kimseyle konuşmayacağım –Meryem 26- sözünü delil getirir. Çünkü orada "len" ile bu gün kaydının toplanması söz konusudur. Şayet iddia edildiği gibi "len" ebedilik ifade etseydi şu kelamda tenakuz olması lazım gelirdi.- Es-Sabuni a.y.-

27- Buhari, Kitabu'l-Ezan, BabuTesviyeti's-Sufufînde'l İkame ve Ba'deha, No: 718

28- İbn Ebi Şerif. a.g.e. s. 41

29- İbn Ebi Şerif, s. 42

30- Zira "el-İnkâr Yûcibu'lHirmân"- İnkâr etmek mahrumiyeti gerektirir" sözü meşhurdur.

Mahmud Efendi Hazretleri'nin KIYMETLİ KELÂMLARINDAN

• **İmâm-ı Ebî Yûsuf** *(Rahimehullâh)* eline kitabı aldı mı, üç gün yemek yemeyi unuturdu.

• **Sümeyye** *(Radıyallâhu Anhâ)* vâlidemize ne yaptılar? Nice âlimler asıldı. O sahabenin çektikleri! Asanlar düşünsün, asılanlar değil.

• **Mollâ Câmî Hazretleri** büyük allâme idi, hiç boş konuşmazdı. ***"Nefehâtü'l-üns"*** de onun eseridir, o kitapta hurafe yazmaz.

• En çok neden korkalım biliyor musunuz?! O sevgili **Allâhımız**'ı gücendirmekten korkalım.

• Doğru bil de öyle inan! Hristiyanlar ve Yahudiler **Allâh**'ı bilmediler, Ehl-i Kitap oldukları halde bilemediler. Niçin bilmediler? Kitaplarını okumadılar da ondan. Niçin kitaplarını okumadılar? Bu millet Kur'ân'ı niçin okumuyorsa onlar da onun için okumadılar. Niçin okumuyor? Nefis sevmiyor. Yeryüzünün en cahili nefistir.

- Şimdi bu insanlar **Allâh**'ın, Peygamberin, dinin, Kur'ân'ın aleyhine konuşuyorlar, bir şey diyen yok. Demek **Mevlâ**'ya kıymet vermiyorlar. Onun için **Allâh** da onlara kıymet vermiyor. Onun için de en alçak olduk.

- **Allâh** *(Celle Celâlühû)*nün terazisi çok hassas ki, bir zerreyi bile tartıyor.

- **Mevlâ**'yı bilmek bakımından bu dünya o kadar büyük ki onun derecesi ölçülmez.

- **Firavun** öteye koştu, beriye koştu ama yakayı ele verdi. Sandı ki yakasını yakalayacak bir büyük yok. Halbuki yakalanmış haberi yok.

- **Allâh**'ın emirlerini beğenmeyenler kendilerine çok güvenmesinler. **Mevlâ** bir düğmeye bassa her şey biter.

- İlâh olmak gökten yağdırmakla, yerden bitirmekle olur. Bir şey yaratmaya gücü yetmeyen ibadet olunmaya müstahak olmaz.

- İlimden tatlı bir şey yok, çünkü ilim öyle bir sıfattır ki Allâmül-ğuyûb olan **Allâh** o ilimle bulunuyor ve işte o ilim doğru ilim oluyor.

- Bu dünyaya her istediğimizi yemeye içmeye nasıl arzu edersek öyle giyinip kuşanmaya gelmedik. **Mevlâ**'yı aramaya ve bilmeye geldik.

- Kâinatta **Mevlâ Teâlâ**'yı tanımamaktan daha büyük zarar yoktur.

- En çok iyilik eden **Mevlâ Teâlâ**, en çok unutulan da O'dur. **Allâh, Allâh**! Birisi bir kahve verse kırk yıl unutmazsın. **Allâh** bu kadar verdi, sen O'nu unutuyorsun ama azıcık kahveyi unutmuyorsun.

- En ehemmiyetli şey **Mevlâ Teâlâ**'nın buyurduğudur.

- Koca Yahudi ve Hristiyan milleti ateşte! Neden? **Allâh-u Teâlâ**'yı bilmediler, "Oğlu var" dediler. Bilmeden inansan fayda yok. Evvela bilmek, sonra amel etmek lazım.

- Hâkimiyet **Allâh**'ındır. Eğer bizim olsaydı hakimiyyet, saçımız, sakalımız beyazlar mıydı, belimiz bükülür müydü?!

- **Mevlâ** *(Celle Celâlühû)* zevkle (mânevî hisle) bilinir, görmekle, tutmakla değil.

- Her ne kadar ruhtan bize az bir ilim verilmiş ise de, onun bilinen yönlerini bilmek ile **Mevlâ** *(Celle Celâlühû)* bilinir.

- **Allâh-u Teâlâ** bir tane. O'nun dengi yok. Sen O'nunla ol, sen de bir tane olursun.

- **Mevlâ**'sız yaşamak mümkün değildir, ciddi söylüyorum. Yâ **Rabb**i! Nimetlerinin kıymetini bilmek nasib eyle bize.

- Kim **Allâh**'ı tanırsa herşey ona boyun eğer, zira onda mülkünün eserini görürler.

- Bir insan, bir insana muhtaç oldu mu ona yaklaşır. **Mevlâ Teâlâ**'ya muhtaçsın ama tarafına bakmıyorsun.

- **Rabb**imizle iyi geçinelim. Her dediğine peki diyelim. Aferinle dünyadan âhirete gidelim.

- Her bela **Allâh**'ı (O'nun emirlerini) geri bırakmaktan ileri gelir.

- **Mevlâ Teâlâ**'nın elini çektiği insandan daha yetim var mıdır?!

- (Kâfirler) Bir balon uçuruyorlar havaya diye hayret ediyorlar. Yanında güneş parlıyor hiç onu görmüyorlar.

- Her yönden fakiriz, hep **Allâh-u Teâlâ**'ya muhtacız.

- İşte o cennet var ya, **Mevlâ**'nın cemâline de oradan bakılır. **Mevlâ**'nın cemâline âşıksan cennete gir. Ama sakın cenneti kazanmak için yapma ibadeti. Cehennemden kurtulmak için de yapma. İbadet O'nun hâtırı (ve rızâsı) için olsun. Bizim özümüz ibadet.

- **Mevlâ Teâlâ** bizi unutmuyor, biz nasıl O'nu unutacağız?!

İlm-i Hâl

HÜSAMETTİN VANLIOĞLU BAŞKANLIĞINDA
FIKIH KURULU

Allah Teâlâ'ya hamd, Peygamber Efendimize, âl ve ashabına salat-u selam ederiz.

Haksız kazanç yollarından biri olan faiz, dinimizin kesin bir dille yasakladığı temel ilkelerden biridir. Hatta faizin yasaklılığı Yahudilik ve Hıristiyanlık döneminde de vardı. Daha sonradan Yahudiler Tevrat'ı tahrif ederek kendi aralarında faizin yasak olduğunu, kendilerinden olmayanlara karşı serbest olduğunu savunmuşlardır.

"Yahudilerin büyük bir zulmü sebebiyle ve birçoklarını Allah yolundan çevirmeleri ve (Tevrat'ta) **men edildikleri halde faizi almaları ve** (rüşvet gibi) **haksız** (yollar) **ile insanların mallarını yemeleri yüzünden kendilerine** (daha önce) **helâl edilmiş olan birçok lezzetli şeyleri onlara haram kıldık ve içlerinden inkâra sapanlara** (ahirette) **acı bir azap hazırladık."** *Nisâ/160-161*

Aynı şekilde Hristiyanlıkta da faiz yasağı uzun bir zaman devam etmiş daha sonradan bu yasak hoş görülmeye ve aşılmaya başlanmış bahusus Fransız ihtilalinden sonra batı ekonomisinin temel unsuru kabul edilmiştir.

Cahiliye döneminde faiz sebebiyle sermaye belli bir kesimin elinde birikmiş, çoğalan faiz borcunu ödeyemeyen kişilerin hürriyetleri elinden alınarak köleleştirilmiştir. Az bir kesimin çıkar sağlamasına karşın, geniş bir kitle faiz sebebiyle perişan olmuştur. Nitekim günümüzde de böyle değil mi?!

Kur'an-ı Kerim aşamalı olarak faiz meselesini dört yerde ele alarak yasaklamıştır.

"İnsanların mallarında artış olsun diye verdiğiniz herhangi bir faiz, Allah katında (asla bereketlenip) **artmaz. Allah'ın rızasını isteyerek verdiğiniz zekâta gelince, işte zekâtı veren o kimseler, evet onlar** (sevaplarını ve mallarını) **kat kat arttıranlardır."** *Rûm/39*

Bu ayet-i kerimede faiz açıkça yasaklanmamış, Allah katında çirkin ve bereketsiz olduğuna değinilerek dolaylı yolla reddedilmiştir.

İkinci aşamada biraz önce naklettiğimiz Nisâ suresinin 160 ve 161. ayet-i kerimeleri ile Yahudilere faizin haram kılındığı, buna rağmen bu yasağa uymadıkları ve bu sebeple azaba uğradıkları beyan edilmiş ve yine dolaylı yoldan faiz yasağına temas edilmiştir.

Üçüncü aşamada Allah Teâlâ şöyle buyurarak faizi açıkça yasaklamıştır.

"Ey iman edenler! (Cahiliyet devrinde yapıldığı gibi) **Kat kat arttırılmış olarak faiz yemeyin. Allah'tan sakının ki** (âhiret sevabına kavuşarak) **kurtuluşa eresiniz."** *Âl-i İmrân/130*

Dördüncü aşamada ise faiz şiddetli bir dille yasaklanmıştır.

"Faiz yiyenler (diriltildiklerinde kabirlerinden)**, şeytan çarpmış kimselerin cinnet nöbetinden kalktığı gibi kalkarlar. Bu hal onların 'Alım-satım tıpkı faiz gibidir' demeleri yüzündendir. Hâlbuki Allah, alım-satımı helâl, faizi haram kılmıştır. Bundan sonra kime Rabbinden bir öğüt gelir de faizden vazgeçerse, geçmişte olan kendisinindir** (yasaklanmadan önce almış olduğu faizler kendisinden geri istenmez) **ve artık onun işi Allah'a kalmıştır. Her kim tekrar** (faizi helal kabul etme fikrine) **dönerse, işte onlar cehennemliktir, orada devamlı kalırlar."**

"Allah faizi tüketir (faiz karışan malın bereketini giderir)**, sadakaları ise bereketlendirir. Allah küfürde ve günahta ısrar eden hiç kimseyi sevmez."**

"(Allah'a, peygamberlerine ve getirdiklerine) **İman edip** (oruç ve hac gibi) **iyi işler yapan, namaz kılan ve zekât verenler var ya, onların mükâfatları Rableri katındadır. Onlara** (gelecekle ilgili) **korku yoktur, onlar üzüntü de çekmezler."**

"Ey iman edenler! Allah'tan korkun. Eğer gerçekten inanıyorsanız mevcut faiz alacaklarınızı terk edin."

"Şayet (faiz hakkında söylenenleri) **yapmazsanız, Allah ve Resûlü tarafından** (faizcilere karşı) **açılan savaştan haberiniz olsun. Eğer** (tefecilikten) **tövbe edip vazgeçerseniz, sermayeniz sizindir ne haksızlık etmiş ne de haksızlığa uğramış olursunuz."** *Bakara/275-279*

Faizli muamelede bulunan kişiler kıyamet günü kabirlerinden mahşere aniden yere yıkılan ve saralı kimseler gibi ağzı köpürerek çıkacağı hakkında birçok hadis-i şerif ve rivayet vardır.

Peygamber Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*: **"Bağışlanmayacak günahlardan sakın!** (Onlardan biri) **ganimet malını çalmaktır ki; kim böyle bir şey çaldıysa kıyamet günü onu getirecektir. Bir de faiz yemek ki; faiz yiyen kimse kıyamet günü cinnet geçirerek yere yıkılmış bir halde diriltilecektir"** buyurduktan sonra yukarıda mezkûr olan ayet-i kerimeyi okumuştur. *El-Mu'cemu'l-Kebîr No:110, 18/60*

Semura b. Cündüp *(Allah ondan razı olsun)* anlatıyor: Peygamber Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurdular: **"Bu gece iki adam gördüm. Beni kutsal bir yere getirdiler. Kandan bir ırmağa gelinceye kadar gittik. Orada bir adam ayakta duruyordu.**

Irmağın kenarında önünde taşlar olan başka bir adam vardı. Irmaktaki adam dışarı çıkmak için yöneldiğinde önünde taş bulunan kenardaki adam onun ağızına taş atarak olduğu yere geri çeviriyordu. Bu kişi her ne zaman çıkmak için bir hamle yapsa kenardaki adam onun ağızına taş atarak geldiği yere geri döndürüyordu. Bunun üzerine ben; Irmakta gördüğüm bu kişinin kim olduğunu söylediğimde bana faiz yiyen kişi dediler."
Buhârî, Cenâiz

Abdullah b. Hanzala'dan *(Allah ondan razı olsun)* rivayet edilen diğer bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur: **"Kişinin bilerek yiyeceği bir dirhem faiz, otuz altı zinadan daha şiddetlidir."**
Ahmed b. Hanbel, el-Müsnet no: 21957

Riba/faiz; muavaza akdinde taraflardan biri için şart koşulan ve şer'i ölçülere göre karşılığı bulunmayan fazlalık anlamına gelmektedir. Ölçü veya tartıyla satılan her bir malı kendi cinsiyle fazla olarak satmak faizdir.

Hanefi mezhebine göre faizin illeti/sebebi; ölçüyle veya tartıyla beraber cins birliğidir. Yani bir birleriyle değiştirilecek mallar arasında cins ve ölçü-tartı birliğinin bulunmasıdır. Buna göre ölçü ve tartıya giren her bir malda faiz cari olur.

Faizin illetinin yani sebebinin bulunduğu yerde takas edilen malların biri diğerinden fazla olamayacağı gibi vade de olamaz.

Faiz Çeşitleri

Faizin iki çeşidi vardır:

1- Borçtan kaynaklanan faiz

2- Alış-verişten kaynaklanan faiz

Bu iki çeşit arasında cahiliye devrinde daha yaygın olan; Borçtan kaynaklanan faizdi. Vade karşılığında alacağın miktarının arttırılması şeklindeki bu faize; "ribe'd-deyn" de denir.

Bu tür faizin uygulanışı şu şekildedir: Kişi, belli bir zaman sonra ödemek üzere aldığı borcun ödeme vakti geldiğinde borcunu ödeyemezse alacaklı kendisine; "ya borcunu öde ya da şu kadar faiz karşılığında borcunu şu zamana kadar erteleyelim" der.

Günümüz bankacılık sisteminde de cahiliye döneminden kalma "ribe'd-deyn" faizi tatbik edilmektedir.

Bankadan kredi alan kişi faiz vermeyi taahhüt etmekle beraber belirtilen vakitte borcunu ödeyememesi durumunda yüzdelik oranda faiz vermek şartıyla kendisine zaman verilmektedir.

Alış-verişten kaynaklanan faiz de iki kısma ayrılır:

a- Ribe'l-fadl

Tartı veya ölçüyle satılan bir malın kendi cinsi mukabilinde eşit olmaksızın satılması durumunda meydana gelen bu faize **"ribe'l-fadl/fazlalık faizi"** denir.

1. Misal: 100 gram altın veya gümüşü 110 gram kendi cinsi karşılığında satmak ribe'l-fadıl/fazlalık faizidir.

2. Misal: Bir teneke buğdayı iki teneke buğday karşılığında satmak aynı şekilde ribe'l-fadıl/fazlalık faizidir.

Faizin cari olabileceği mallarda malın kalitesinin önemi yoktur. Bu yüzden iyi malı, kötü malla takas etmek ancak eşit olmaları durumunda caizdir. Zira faizin cari olabileceği mallar birbirleriyle değiştirilirken kalite farkı gözetilmez.

Şart; miktar bakımından eşit olmalarıdır, nitelik yönünden farklı olmaları dikkate alınmaz. Buna göre; 100 gram 22 ayar altını, 110 gram 14 ayar altın karşılığında değiştirmek peşin olsa da caiz olmaz.

b- Ribe'n-nesîe

Ribe'n-nesîe/vade faizi; Bu tür faiz tartı veya ölçüyle satılan malların veya aynı cins malların birbirleri mukabilinde peşin olmaksızın satılmaları durumunda meydana gelir.

Aynı cins oldukları için sözgelimi; altın karşılığında altını veya buğday karşılığında buğdayı miktarları eşit olsa da veresiye satmak ribe'n-nesîe olacağı gibi aynı guruba dâhil buğday ile arpa veya altın ile gümüş veya da demir ile bakır vadeli olarak birbirleriyle değiştirilmeleri ribe'n-nesîe/vade faizi olur.

Buna karşılık buğday veya arpa vadeli olarak altın, gümüş veya demir karşılığında değiştirilerek yapılan satış akdi faiz olmaz.

Geride de geçtiği üzere faizin illeti ölçü ve tartı ile birlikte cins birliğidir. Bu iki illetin bulunduğu yerlerde takas edilen malların biri diğerinden fazla olması caiz olmadığı gibi vade de caiz olmaz.

Cins ve miktar birliği yani illet bulunmazsa ne şekilde olursa olsun takas helâl olur. Çünkü haram kılan illet bulunmamaktadır.

Faiz Yasağının Amacı

Şüphesiz Allah Teâlâ'nın emir ve yasaklarında birçok hikmetler vardır. Zira Allah Teâlâ Hakîmdir.

İmam Rabbani'nin de buyurduğu üzere Hâkim olan Allah Teâlâ'nın fiili hikmetten soyutlanmış değildir. Her fiilinde hikmet sahibidir. Hiç şüphesiz bu hikmetleri bilmesek de Allah emrettiği için yapmamız, yasakladığı için kaçınmamız gerekir. Bunun aksi düşünülemez.

Genel olarak yanlış bilinen bir gerçek var. Hakikatte sahip olmak istediğimiz malı alan, para değildir. Aksine karşılığında vereceğimiz maldır.

Para, malın varlığını belgeleyen araçtır. Paraya banknot denmesi de bu itibarladır. Buna göre faiz karşılıksız olarak başkasının malını almaktan ibarettir.

Oysa mal, hayatın idamesini sağladığından kıymetlidir, zayi olmaktan korunması gerekendir. **"İnsanın malının haramlığı, kanının haramlığı gibidir"** ilkesi bu hakikati dillendirmektedir.

Batı kökenli iktisadi hayatın en vazgeçilmez unsurlarından biri şüphesiz faizdir. Zira batı toplumunda sermayenin belli ellerde toplanması amaçlanmış ve bu vesileyle sermayenin belli merkezlerden organize bir şekilde üretim ve yatırıma aktarılması ve böylece geniş bir çalışan kitle oluşturması sağlanmıştır. Bu tip düşünce tarzına maalesef hızla adapte olan günümüz Müslümanları da faizi, iktisadi hayatın temel unsuru görmeye başlamışlardır.

Oysa yüce dinimiz servetin atıl bırakılmamasını, üretim ve yatırım dışında tutulmamasını istemiş ve buna karşı bir takım caydırıcı tedbirler alarak faiz ortamının doğuşunu engellemeyi amaçlamıştır.

Dinimizde temel üretim faktörü emek kabul edilmiş risk ve zararı üstlenmeden yalın sermayenin kazanç aracı olması caiz görülmemiştir.

Böyle yapmakla servetin belli kesimin elinde toplanması engellenmiş ve neticede insanların sınıflara ayrılması ve büyük bir kesimin mağduriyetinin önü alınmıştır.

İslam fıkhının öngördüğü zekât ve infak emri, emek ve sermayenin birlikte yatırım ve üretime yöneltilmesi, kâr ve zararın birlikteliği ve emsali düzenlemeler hep bu amaca hizmet etmiş ve nimetle külfeti dengeli bir biçimde topluma yaymıştır.

"İnsanların mallarında artış olsun diye verdiğiniz herhangi bir faiz, Allah katında artmaz. Allah'ın rızasını isteyerek verdiğiniz zekâta gelince, işte zekâtı veren o kimseler, evet onlar (sevaplarını ve mallarını) **kat kat arttıranlardır."** *Rûm/39*

Bu ayet-i kerimelerde faiz, zekât ve infakın karşılaştırılması yapılmış zekât ve infakın kalıcı ve daimi olduğu, faizin ise bereketsiz ve kesik olduğu belirtilmiştir. Vakıaya baktığımız zaman zekât ve infakın gerçekten de sosyal yardımlaşmayı artırdığı müşahede edilmektedir.

Oysa faiz sistemi, gelirin belli ellerde toplanmasına vesile olup sosyal refahı önler. Böylece sosyal patlamalar sebebiyle anarşiye zemin hazırlar.

Nitekim Peygamber Efendimiz *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şu hadis-i şerifinde bu hakikati açık bir şekilde dillendirmiştir: Amr b. el-Âs *(Allah ondan razı olsun)* şöyle rivayet eder:

Peygamber Efendimiz'in *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle dediğini işittim: **"Faizin yayıldığı bir toplum mutlaka kıtlığa yakalanır. Rüşvetin yayıldığı bir toplum da mutlaka düşman korkusuna yakalanır."** *Ahmed b. Hanbel, el-Müsned No:17822*

Hadîs-i Şerîfler

Abdullah b. Mes'ud *(Radıyallahu anh)* anlatıyor: "Resülullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* buyurdular ki:

"Sinek başı kadar bile olsa, gözünden Allah korkusuyla yaş çıkan ve bu yaşı yanak yumrusuna değecek kadar akan hiçbir mü'min kul yoktur ki, Allah onu ateşe haram etmesin!"*(İbn-i Mâce, Zühd, 19)*

Hz. Ali *(Radıyallahü anh)*'dan rivayet edilen bir hadisi şerifte Resûlüllah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

"Şa'ban Ayı'nın yarısı (Berat gecesi) **olunca, gecesini kıyamla geçirin, gündüzünde de oruç tutun!** *(İbn-i Mâce, İkâme 191)*

Şüphesiz Allah-u **Tebareke ve Teala o gün, güneşin batmasıyla dünya semasına** (inmekten, çıkmaktan, hareket ve intikalden münezzeh olarak, Zatına yakışan bir inişle) **iner de, fecir vaktine kadar: 'Bana istiğfar eden yok mu, onu mağfiret edeyim! Benden rızık isteyen yok mu, onu rızıklandırayım! Belaya maruz kalan yok mu, ona afiyet vereyim! Şöyle olan yok mu, böyle olan yok mu?' diye nida eder.**

Artık kim ne isterse, mutlaka ona muradı verilir." *(İbn-i Mâce, İkâmetü's-salat, No: 1388, 1/444)*

Ebu'd Derda *(Radıyallahu anh)* şöyle dedi. Rasûlüllah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*'i şöyle buyururken işittim.

"Bir köy veya ıssız bir yerde üç kişi bulunurda namazı aralarında cemaatle kılmazlarsa şeytan onlar üzerinde hakimiyeti ele alır. O halde cemaatle namaz kılmaya devam edin çünkü kurt, sürüden ayrılan koyunu yer." *(Ebu Davut, Salat 46)*

Ebu Hureyre *(Radıyallahu anh)*'dan rivayet edildiği üzere, "Resûlüllah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurdu:

"Kul bir günah işlediğinde, kalbinde siyah bir nokta belirir. Eğer o günahından tövbe edip uzaklaşırsa kalbi arınır. Tövbe etmeyip günah işlemeye devam ederse, o siyah nokta artar ve nihayet kalbin her tarafını kaplar." *(İbn-i Mâce," Zühd",29)*

Hâris b. Süveyd *(Radıyallahü anh)* anlatıyor: "Abdullah b. Mes'ud *(Radıyallahu anh)* bize iki hadis rivayet etti. Bunlardan biri Resûlüllah'tandı, diğeri de kendisinden. Dedi ki:

"Mü'min günahını şöyle görür; o sanki üzerine her an düşme tehlikesi olan bir dağın dibinde oturmaktadır. Dağ düşer mi diye korkar durur. Fâcir ise, günahı burnunun üzerinden geçen bir sinek gibi görür. İbni Mes'ud bunu söyledikten sonra, eliyle burnundan sinek kovalar gibi yapmıştır.

Sonra dedi ki: "Ben Resûlullah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*'in şöyle söylediğini duydum:

"Allah, mü'min kulunun tevbesinden tıpkı şu kimse gibi sevinir: Bir adam hiç bitki bulunmayan ıssız ve tehlikeli bir çölde, beraberinde yiyeceğini ve içeceğini üzerine yüklemiş olduğu bineği ile birlikte seyahat etmektedir. Bir ara (yorgunluktan) **başını yere koyup uyur. Uyandığı zaman görür ki, hayvanı başını alıp gitmiştir. Her tarafta arar fakat bulamaz. Sonunda aç, susuz ve yorgun düşerek; 'hayvanının kaybolduğu yere dönüp orada ölünceye kadar uyuyayım' der. Gelip ölüm uykusuna yatmak üzere uzanır. Derken bir ara uyanır. Bir de ne görsün!.. Başı ucunda hayvanı durmaktadır, üzerinde de yiyecek ve içecekleri…**

İşte Allah'ın, mü'min kulunun tevbesinden duyduğu sevinç, kaybolan bineğine azığıyla birlikte kavuşan bu adamın sevincinden fazladır."

Müslim'in bir rivayetinde şu ziyâde vardır: "Sonra adam sevincinin şiddetinden şaşırarak şöyle dedi: 'Ey Allah'ım, sen benim kulumsun, ben de senin Rabbinim."*(Buharî, Da'avât 4; Müslim 3, (2744); Tirmizî, Kıyâmet 50, (2499, 2500).*

Güldeste
Mustafa Özşimşekler

BERAAT GECESİ AFFEDİLMEYECEK OLANLAR

Berat Gecesi af ve mağfiret gecesidir, nice günahkârların Cehennem'den beratını alıp kurtulacağı bir gecedir. Zaten adı üzerinde Berat Gecesi…

Ne demektir berat?.. Berî olmak, aklanmak, temize çıkmak demektir. Berat, aynı zamanda kurtuluş fermanıdır. Hakim sanık sandalyesindeki adama "Beraat" dedi mi, o kimse hapisten kurtulur.

Berat Gecesi'de birçokları, Hakimlerin Hakimi olan Hz. Allah'ın affına mazhar olup Cehennemden kurtuluş beratını alırlar. Nitekim Efendimiz *(Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)*:

"Cenab-ı Hak bu gecede Benî Kelb Kabilesi'nin koyunlarının tüylerinin sayısı kadar kimseyi Cehennemden âzâd eder…" buyurmuştur. Yani Efendimiz, hayvancılıkla uğraşan bir kavmin koyunlarının kıllarını misal verip, af edilecek kimselerin çokluğuna işaret etmiştir.

Yine Rasûlullah *(Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

"Şaban Ayı'nın yarı (on beşinci) **gecesi olunca; gecesinde namaz kılın, gündüzünde oruç tutun. Çünkü Allah-u Teâlâ, o gece güneşin batmasıyla dünya semasına** (hareket ve intikalden münezzeh olarak Zat'ına yakışan bir şekilde) **iner ve tan yeri ağarıncaya kadar;**

<u>'Yok mu Benden af dileyen, onu affedeyim!</u> Yok mu rızık isteyen, onu rızıklandırayım! Yok mu bir musibete uğrayan ona afiyet vereyim! Yok mu şunu isteyen, bunu isteyen vereyim" diye nida eder. Artık kim ne isterse mutlaka ona muradı verilir."

(İbn-i Mâce, İkâme 191)

Hadis-i şeriflerden de anlaşılacağı üzere, Berat Gecesi umûmî bir af ve mağfiret vardır. Allah-u Teala geniş ve engin merhametiyle kullarını bağışlayacaktır. Fakat böylesine **ş**ümullü bir af ve mağfiretin olduğu gecede maalesef bazı kimseler, günah işlemeye devam etmeleri ve bir takım kötü huylarını terk etmemeleri sebebiyle bu genel aftan mahrum kalacak ve af kapsamına giremeyeceklerdir.

Peki, bu nasipsizler kimlerdir?..

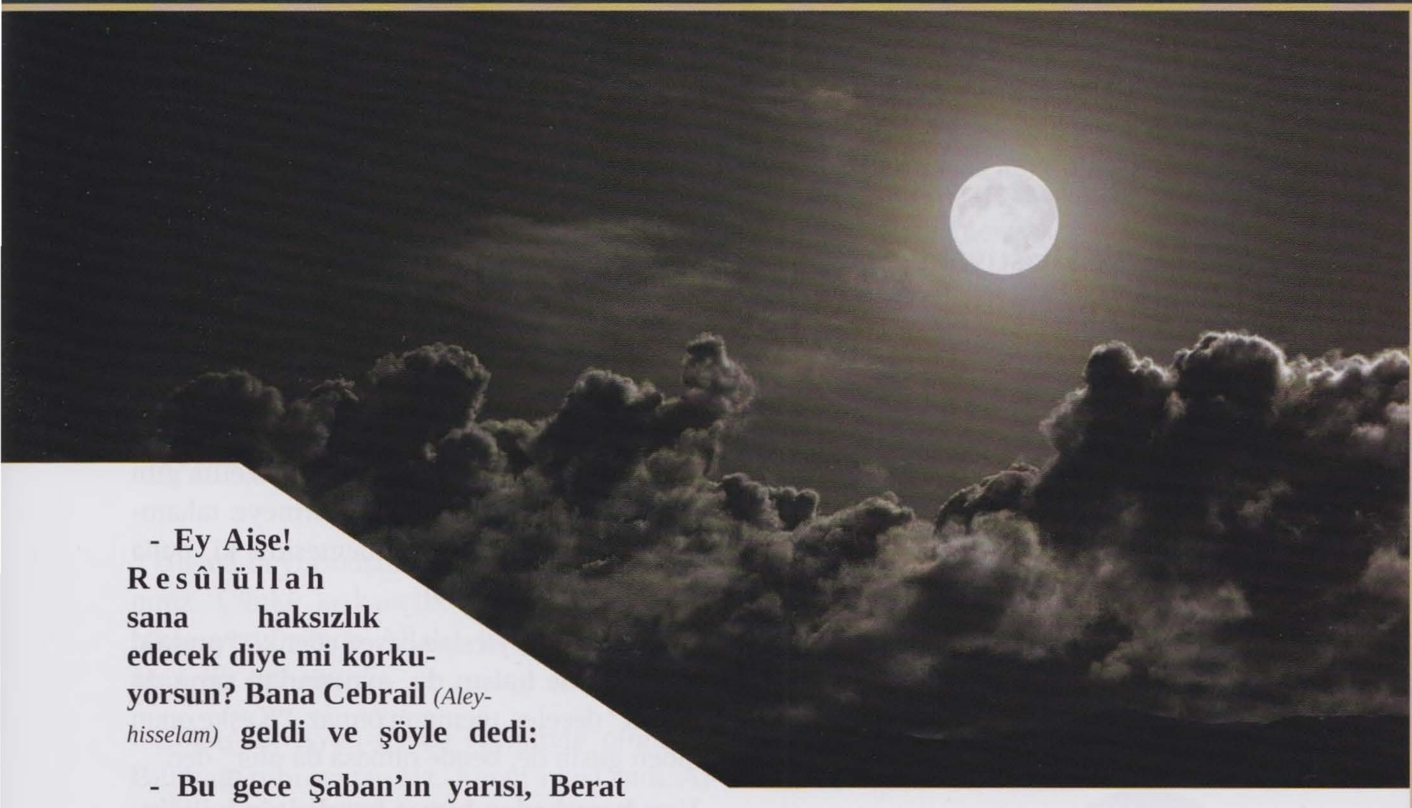
Bununla alakalı olarak, Hz. Aişe *(Radıyallahü anha)* validemiz şöyle bir rivayet nakletmiştir:

"Bir gece Resûlüllah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* yanıma girdi. Elbisesini çıkardı, aradan pek bir zaman geçmeden tekrar giyindi. Bunun üzerine beni bir kıskançlık sardı. Kumalarımdan birinin yanına gidecek sandım ve çıkıp takip ettim. Medine'nin kabristanı olan **Bakîu'l-Ğarkad'**da Kendisine eriştim. Mü'minlere dua ve istiğfar ediyordu. Kendi kendime: 'Anam babam sana feda olsun Ya Resûlellah! Sen Rabbinin rızası uğrunda, ben ise dünya peşindeyim.' diyerek döndüm.

Soluk soluğa eve girdim. Ardımdan da Resûlüllah *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* girdi ve:

- **Ey Aişe! Neden böyle hızlı nefes alıyorsun?** diye sordu. Ben:

- Ya Resûlellah! Anam babam uğruna feda olsun! Yanıma gelip elbisenizi çıkardıktan sonra tekrar giyindiniz, beni kıskançlık tuttu. Ortaklarımdan birinin yanına gideceğinizi zannettim. Nihayet sizi Bakî Kabristanı'nda dua ve istiğfar yaparken gördüm, dedim. Resûlüllah şöyle buyurdu:

- Ey Aişe! Resûlüllah sana haksızlık edecek diye mi korkuyorsun? Bana Cebrail *(Aleyhisselam)* **geldi ve şöyle dedi:**

- Bu gece Şaban'ın yarısı, Berat gecesidir. Cenab-ı Hak bu gecede Benî Kelb Kabilesi'nin koyunlarının tüylerinin sayısı kadar kimseyi Cehennemden âzâd eder. Fakat bu gece ALLAH;

Müşriklerin, Hased edip kin tutanların, Sıla-i rahmi kesenlerin, Ana babasına isyan edenlerin, Zina edenlerin, İçki içmeye devam edenlerin yüzlerine bakmaz..."

Bu hadisi şerif af ve mağfiret için bir müjde olduğu gibi, zikredilen günahlara devam edenler için ise bir tehdit içermektedir ki, bir mümin böyle bir tehdidi kesinlikle göze alamaz ve Allah'ın kendisinden yüz çevireceği bir günahı işlemeye devam edemez.

Hadis-i şerifte zikredilen **şirk**in dışındaki diğer günahları, belki çoğumuz sıradan bir günah olarak görüyor olabilir. Hele hele Berat Gecesi gibi herkesin affedildiği bir gecede, sırf bu günahlar sebebiyle aftan mahrum kalacağı belki de çoğumuzun aklının ucundan bile geçmemiş olabilir. Oysa **"Rahmetim gazabımı geçti"** buyuran ve herkesi affeden Allah-u Teala, şayet bu günahlara devam edenleri af etmiyorsa, bunların ne büyük bir vebal olduğu ve Allah'ın gazabını celbettiği aşikârdır.

O halde, şayet bu gibi günahlara devam edenlerimiz varsa derhal tevbe edip bu isyanlardan vazgeçmeli, Rabbimizin af ve mağfiretine mazhar olmaya gayret etmeliyiz.

Bu vesileyle, af kapsamına girmeye engel teşkil eden bu günahları, kısa da olsa maddeler halinde açıklamaya gayret edelim.

Müşrikler:

Müşrik; Allah'a ortak koşan demektir. Allah'a inanmakla beraber, O'nu bırakarak putlara, heykellere tapan, hiçbir fayda ve zarar vermeyecek olan cansız şeylere ibadet eden kimsedir.

Şirk koşmak küfürdür ve Allah-u Teâlâ'nın affetmeyeceği bir günahtır. Nitekim Kur'an-ı kerim'de şöyle buyrulmuştur:

"Elbette Allah Kendisine şirk koşulmasını bağışlamaz. Bunun dışında dilediği kimseyi bağışlar. Kim Allah'a şirk koşarsa, çok uzak bir dalâlete düşmüş olur." *(Nisa: 116)*

Ayet-i kerimeden de anlaşıldığı üzere Allah'a şirk koşanlar, şayet tövbe etmeden müşrik olarak ölürlerse Allah onları asla affetmez. (Yoksa tevbe edip şirkten dönerlerse, elbette affedilirler.)

Şirkin dışındaki günahlar için ise af kapısı açıktır. Yani Allah-u Teala şirkin dışında dilediği kimselerin büyük ve küçük günahlarını, (ister tevbe etmiş olsun ister etmemiş olsun) affedebilir.

Dolayısıyla günâhkar bir mümin şayet tevbe etmeden ölürse; Allah dilerse o kişiyi affeder ve azab etmeden cennetine koyar; dilerse günahı nisbetinde azap ettikten sonra onu cennete sokar.

Yahudi ve Hristiyanlar müşrik midir?

Şirk, ortak koşmak olduğuna göre, birlemek manasına gelen tevhid kelimesinin zıddıdır.

İslâm dininde ise tevhid esastır.

"La ilâhe illallah" akidesi, Allah'tan başka ilah olmadığı, O'nun ortağının, eşi ve benzerinin bulunmadığı esasına dayanır. Oysa Yahudi ve Hristiyanlar, İslam'ın bu temel iman akidesini kabul etmeyerek Allah'a şirk koşmuşlardır. Nitekim Kur'an-ı kerim, Yahudi ve Hristiyanların bu tutumları hakkında şöyle buyurmuştur:

"Yahudiler 'Uzeyr Allah'ın oğludur' dediler. Hristiyanlar da 'Mesih (Hz. İsa) **Allah'ın oğludur' dediler. Bu, onların ağızlarıyla uydurdukları sözlerdir ki, daha önce inkara sapmış olanların sözlerine benzetiyorlar. Allah onları kahretsin. Nasıl da saptırıyorlar.**

Onlar Allah'ı bırakıp bilginlerini, rahiplerini, Meryemoğlu İsa'yı Rab edindiler. Halbuki onlar bir olan Allah'a ibadet etmekle emrolunmuşlardı. Allah'dan başka hiçbir ilah yoktur. O, müşriklerin ortak koştuğu şeylerden de münezzehtir." *(Tevbe: 30, 31)*

İşte bu ayeti kerime, onların şirk koştuklarını açıkça beyan etmektedir. Evet onlar da Allah'a inanıyorlar ama Allah ile beraber başka şeylerin de O'nun gibi ulûhiyet sıfatlarıyla muttasıf olduğuna inanarak şirke düşüyorlar.

Ayrıca Hıristiyanlıkta sonradan uydurulan **'Teslis'** inancı zaten şirktir. Zira onlar Hz. İsa'ya Allah'ın oğlu, Hz. Meryem'e Rûhu'l Kudüs adını verip onların da Allah-u Teala gibi ilah olduğunu zannederek, baba oğul ve Rûhu'l-Kudus gibi üç başlı bir ulûhiyete (teslis) inanmaktadırlar. Ki, bu küfürdür. Nitekim Mevla Teala "teslis" inancına sahip olanlar hakkında:

"Andolsun, 'Allah, üçün üçüncüsüdür' diyenler kâfir oldu" *(Maide: 73)* buyurmuştur:

Hulasa-i kelam; şirk koşan kişi Müslüman olmadığına göre, Müslüman olmayanların affedilmesi zaten söz konusu bile değildir. Çünkü öncelikle şirkten dönüp iman etmesi ve Müslüman olması lazımdır ki, af ve mağfirete mazhar olabilsin...

Hased eden/kin tutanlar:

Hased nedir?.. Kendinde olmayan bir nimeti başkasında görmekten rahatsız olup, onun bu nimetten mahrum kalmasını istemektir. İlim, zenginlik, sıhhat, makam, mevki, güzellik gibi vasıfları, kişinin başkasında görmeye tahammül edemeyip gözü götürmemesidir ki, buna çekememezlik de denir.

Hatta bazıları öylesine hased eder ki; **"ondaki ni'met elinde kalsın da, aynısından sana da verelim"** deseler, memnun olmaz. "Keşke onun elinden gitsin de, bende olmasa da olur" der.

Yani **hased eden kimse kendisinin iyiliğinden ziyade, başkasının kötülüğünü isteyen kimsedir.**

Mevla Teala şöyle buyurmuştur:

"Yoksa onlar, Allah'ın lütfundan insanlara verdiği nimetlere, haset mi ediyorlar?" *(Nisa: 54)*

İmam-ı Gazâlî *(Rahmetullahi aleyh)* hasedin sebeplerini; düşmanlık ve kin gütme, üstünlük duygusu, kibir, böbürlenme, ulaşmak istediği şeylerden mahrum kalma korkusu, makam ve mevki tutkusu diye sıralamıştır.

Haset, Allah'ın taksimatına razı olmamaktır

Kötü huyların noksanlık bakımından en şiddetli olanı cimrilik ve haseddir. Çünkü bunlar Allahın kullarına zarar vermektedir. Cimri, kendi nimetini başkasından meneder. Hasetci ise, Allahın nimetini başkalarından menetmek ister. Allah'ın taksimatını beğenmez. Nitekim bir hadis-i kutsî'de Mevla Teala şöyle buyurmuştur:

"Hasetçi kişi benim nimetime düşmandır, hükmüme kızıcıdır ve kullarımın arasında yapmış olduğum taksimden razı değildir."

Bir kulun Allahın taksimatına razı olmaması haddi aşmaktır ve büyük bir isyandır. Bu durum gayretullaha dokunur.

Abdullah ibni Mesud *(Radıyallahü anh)*:

- **Allah-u Telanın nimetlerine düşmanlık etmeyin**, buyurdu. Kendisine

- Allahın nimetlerine kim düşmanlık eder? diye sorulduğunda

- **Allah'ın fazl-u keremiyle bir takım insanlara verdiği nimetlerden dolayı onları kıskananlardır**, diye cevap verdi.

Göklerde ve yerde ilk cürüm hased sebebiyle işlendi

Ulema buyurmuştur ki; "kıskançlıktan sakınınız. Çünkü kıskançlık gerek göklerde, gerekse yeryüzünde Allaha karşı gelmeye yol açan ilk günahtır."

Gökte ilk isyan hased sebebiyle olmuştur. Bilindiği gibi şeytan Hz. Adem'i kıskandı, Allah'ın Ona verdiği makamı ve üstünlüğü çekemedi. Böylece hased edip Ona düşman oldu ve Allah'ın "secde et" emrine karşı gelerek lanetlendi.

Yeryüzünde işlenen ilk suç ise yine hased sebebiyle oldu. Kabil, kardeşi Habil'i kıskandığı için gidip onu öldürdü. Ve yeryüzündeki ilk cinayet işleyen kişi oldu. Böylece dengeler bozulup düzen alt üst oldu ve yeryüzü fesada uğradı.

Yani hased, geçmişi sabıkalı ve çok kötü bir huydur. Şayet hased eden kişi içindeki bu hazımsızlığı ve kini dışa vurup fiiliyata dökerse, çok tehlikeli neticeler ortaya çıkabilir. Onun için **"Hased ettiği zaman hasetçinin şerrinden Allaha sığınmak"** *(Felak:5)* emredilmiştir.

Zîra böyle habis nefislerin göze almayacağı kötülük, başvuramayacağı hile ve habâset yoktur. Allah-u Teala cümlemizi böyle kalbî hastalıklardan lütfu keremiyle kurtarsın. Hasedcilerin şerrinden bizleri muhafaza buyursun.

Akraba ilişkisini kesenler:

İslam Dini, Müslümanlar arasında birlik ve beraberlik, saygı ve sevgiye dayalı bir kardeşlik tesis etmeyi hedefler. Ve buna önce yakın akrabadan başlar.

Dolayısıyla İslamın önem verdiği hususlardan biri de **sıla-i rahim** yapmaktır.

Yani akraba ve yakınları ziyaret etmek, hal ve hatırlarını sormak, onlara gidip gelmek ve irtibatı kesmemek...

Gerek âyetlerde gerekse hadislerde sıla-i rahim yapmak emredilmiş, yapmayanlar ise zemmedilmiştir. Ulema, sıla-i rahimde bulunmanın vacib, bunun terk edilmesinin ise haram olduğu konusunda ittifak etmişlerdir. Yani kişinin akraba ve yakınlarıyla olan ilgisinin kesilmesi büyük günâh sayılmıştır. Nitekim Cenab-ı Hak şöyle buyuruyor:

"Allah'tan korkun ve akrabalık bağlarını kesmekten sakının!" *(Nisâ, 1)*

Halit b. Zeyd *(Radıyallahü anh)*'dan rivayet edildiğine göre bir adam Resûlüllah'a gelerek:

- Yâ Rasûlallah! Beni Cennet'e sokacak bir ibadet söyler misiniz? dedi...

Rasûlüllah ona şöyle buyurdu:

- Allah'a ibadet eder ve O'na hiç bir şeyi ortak koşmazsın. Namaz kılar, zekât verir ve sıla-i rahm edersin. *(Buharî, Zekât, 1)*

Peygamber Efendimiz, cennete sokacak amelleri sayarken namaz ve zekattan sonra sıla-i rahim yapmayı da saymış, akraba ve yakınları görüp gözetmenin ne kadar önemli olduğunu ifade etmiştir.

Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* bir başka hadisi şeriflerinde ise:

"Rızkının çoğalmasını, ömrünün uzamasını isteyen kimse, akrabasını kollayıp gözetsin" buyurmuştur. *(Buhârî, Edeb 12, Büyû` 13; Müslim, Birr 20, 21)*

Dolayısıyla, her kim dünya ve ahiret saadetini istiyorsa, sıla-i rahmi terk etmemelidir. Çünkü bu öyle bi' ameldir ki, hem dünyada rızkını bereketlendirip ömrünü uzatıyor. Hem de ahirette cennete girmeye sebep oluyor.

Fakat maalesef son dönemlerde toplumda kaybolmaya yüz tutan değerlerimiz arasında sıla-i rahmi de görmekteyiz. Dizi seyretme alışkanlığı, internetle aşırı meşguliyet, tatil anlayışının değişmesi gibi bir takım etkenler sebebiyle akrabalar arası ilişkiler son derece zayıflamış, birbirine gidip gelmeler azalmış, yeni yetişen nesiller neredeyse birbirini tanımaz hale gelmiştir.

İster sosyal, isterse ekonomik ve kültürel ne tür problemler olursa olsun sıla-i rahmi terk etmek uygun değildir. Çünkü bu dini bir vecibedir ve terk edilmesi haram edilmiştir. Nitekim Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*:

"Kim Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsa akrabasıyla ilişkisini kesmesin" buyurmuştur

Dolayısıyla bir Müslüman, bir takım mazeretlerin arkasına sığınıp Allah'ın emirlerini ihmal edemez. Eğer Allah'ın rahmetine mazhar olmak istiyorsak, yine Rahman olan Allah'ın razı olduğu işleri yapmamız lazımdır ki, sıla-i rahim de bunlardan biridir.

Sıla-i rahmin önemi hakkında Peygamberimiz bir hadislerinde şöyle buyurmuştur:

"Akrabalık bağı Arş'a tutunarak şöyle demiştir; 'beni koruyup gözeteni Allah koruyup gözetsin. Benimle ilişkisini kesenden de Allah rahmetini kessin."

Görüldüğü üzere sıla-i rahmi kesmek, kişiyi Allah'ın rahmetinden ve ihsanından mahrum bırakır. Fakat akraba ilişkilerini devam ettiren kimselere de Allah her yönden yardımcı olur, rahmetini ihsan eder, işlerini kolaylaştırır ve rızkını bereketlendirir.

İçki içmeye devam edenler

Allah-u Teala şöyle buyurmuştur:

"Ey îmân edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar) **ve fâl okları ancak şeytanın işinden bir**(er) **pisliktir; öyleyse ondan kaçının ki kurtuluşa eresiniz.**

Şeytan, şarap ve kumarla aranıza düşmanlık, kin sokmak ve sizi Allah'ı anmaktan ve namaz kılmaktan alıkoymak ister. Artık bunlardan vazgeçtiniz değil mi? *(Maide; 90, 91)*

İçkiyi haram kılan âyet-i kerimede, Allah-u teala bu yasağın gerekçesini ve hikmetini de şöyle açıklamıştır; içkinin şeytan işi bir pislik olması, insanlar arasında düşmanlığa sebep olması, kalplere kin ve nefret tohumları ekmesi, Allah'ı anmaktan ve namaz kılmaktan alıkoyması…

Bununla birlikte içkinin, gerek beden gerekse ruh sağlığı üzerindeki zararları, günümüzde tıbben de ortaya konmuştur. İçkinin; sinir sisteminde, beyin damarlarında, omurilik sinirlerinde çok büyük ve yıpratıcı tesirler yaptığı; midede gastrit ve ülser, bağırsaklarda iltihap, karaciğerde siroz, kalpte kalp kası bozukluğu, beyinde telâfi edilemeyen sinir dokusu tahribatı ve ruhsal bozukluklar gibi muhtelif hastalıklara sebep olduğu, artık modern tıp tarafından açıklanmaktadır. Yani dinen haram edilen alkollü içkiler, adeta bir zehir gibi insan vücudunu tahrip edip zarar vermektedir.

İçki her kötülüğün anasıdır

Efendimiz *(Sallallahü aleyhi ve Sellem)*

"İçkiden uzak durunuz. Çünkü o her kötülüğün anahtarıdır." (Hâkim) buyurmuştur.

Atalarımız da bu hadis-i şeriften esinlenerek:

"İçki her kötülüğün anasıdır, demişlerdir. Yani ne kadar kötülük varsa adeta onlara kapı açan ve o kötülüklerin oluşmasına sebep olan bir şeydir içki... Çünkü alkollü içkileri, uyuşturucu ve benzeri zararlı maddeleri kullanan kimselerin önce zihni bulanır ve aklı gider. Oysa akıl, insanı hayvandan ayıran en büyük özelliktir. Akıl gitti mi, o kişi her türlü kötülüğü yapmaya, hayvani dürtülerle hareket etmeye müsait hale gelir. Zira o kişi, sağlıklı düşünüp sağlıklı bir şekilde hareket etme kabiliyetini yitirir. Bu sebeple alkol almak, hem kullanan kişi için hem de çevresi için bir tehlikedir. Çünkü alkol suça teşvik eder ve suç oranını arttırır.

Gerçekten de şöyle bir baktığımızda, aile içi geçimsizliklerin, kavgaların, ölümlerin, trafik kazalarının pek çoğunda alkollü içkileri görürüz.

Dünya Sağlık Örgütü, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 30 ülkede araştırma yapmış ve alkollüyken işlenen suçları ve bu suç yüzdelerini tesbit etmiştir. Araştırma neticesi şöyledir:

Dünyada işlenen cinayetlerin % 85'i, Tecavüzlerin % 50'si, Şiddet olaylarının % 50'si, Ölümle sonuçlanan trafik kazalarının % 65'i, Aile içi kavgaların ve geçimsizliklerin % 70'i, Sonradan meydana gelen akıl hastalıklarının % 60'ı alkol sebebiyle olmuştur.

Dolayısıyla, sadece bu rapor bile, içkinin her kötülüğün anası olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Ayrıca akıl gitti mi, akılla beraber o sarhoşluk anında kişinin dini de gidebilir. Nitekim Efendimiz:

"İnsanı insan yapan aklıdır, aklı olmayanın dini de yoktur" buyurmuşlardır.

Bu ve benzeri sebeplerden dolayı, yüce dinimiz alkollü içkileri ve aklı gideren diğer zararlı maddelerin kullanılmasını yasakladığı gibi, imalâtını ve satışını da yasaklamıştır. Zira kullanılması haram olan şeyin imal edilmesi ve satılması da haramdır. Nitekim Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)*:

"Allah içkiye, onu içene, dağıtana, satana, satın alana, üzümünü sıkana (imal edene) **kendisi için sıktırana, taşıyana, kendisine götürülene ve parasını yiyene lanet etsin."** Buyurarak, içkiye bulaşmış tüm kazançların haram olduğunu beyan etmiştir.

"Çoğu sarhoş eden şeyin azı da haramdır."

İçkinin haram olduğunu beyan eden ayet-i kerimede, bunun ismi "Hamr / şarap" olarak geçmektedir. Peki ismi şarap olmayan diğer içkileri içmek caiz midir?

Adı ne olursa olsun, sarhoşluk veren bütün maddeler buraya girer. Zira Efendimiz *(Sallallahü Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

"Her sarhoşluk veren şey hamr (şarap) **dır, ve her hamr da haramdır."**

Bir diğer hadisi şerifte ise:

"Çoğu sarhoş eden şeyin azı da haramdır." Buyurmuş ve bu konuda ilahi sınırı kesin olarak belirlemiştir.

(İçkinin zararları konusunda araştırma yapan Amerikalı tıp profesörü Dr. Melvin Knisely, beyin hücrelerindeki tahribatın daha ilk kadeh içkide başladığını ispat etmiştir. *(Prof. Dr. Melvin Knisely: Brain Damage Starts With the Fırst Drink. Listen, 22:6, 1969)*

İşte bu günahlara devam edenler Berat Gecesi af edilmeyeceklerdir. Fakat bu durum tevbe etmeyenler içindir. Yoksa tevbeyle Allah'ın af etmeyeceği günah yoktur. Nitekim Rabbimiz günahkâr kullarına şöyle buyurmuştur:

"De ki 'Ey kendi nefisleri aleyhine haddi aşan kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Çünkü Allah bütün günahları bağışlar. Şüphesiz ki O, çok bağışlayan, çok esirgeyendir." *(Zümer: 53)*

(Berat Gecesi af edilmeyecekler listesindeki **"Ana babasına isyan edenler ve zinaya devam edenler"** konuları hakkında ise, ehemmiyetine binaen inşaAllah önümüzdeki sayılarda ayrı birer makale yazmak istiyorum. Rabbim bizlere en güzel şekilde ifade, sizlere de istifade etmek nasip eylesin.)

Fi emanillah!

Bir Sahâbîyi Tanıyalım

HZ. ÂİŞE

(Radıyallâhü Anha)

(4. BÖLÜM)

Beni Mustalik gazasından dönerken, Hz. Aişe *(Radıyallahü anha)* annemiz mâkul ve meşru bir mâzeret sebebiyle ordudan geride kalmış, konak yerine döndüğünde ise kervan gitmişti. Kendisini aramaya gelenler onu bulsunlar diye konak yerinde beklemeye başladı.

Bir müddet sonra, askerin bir konak gerisinden gelerek ordunun arkasını teftiş eden, askerlerin düşürdüğü veya kaybettiği eşyaları bulup onları sahiplerine teslim etmekle görevli olan Safvan b. Muattal *(Radıyallahü anh)* Hz. Aişe annemizi orada buldu, sonra da devesinin yularını tutup getirdi ve orduya yetiştirdi.

Başmünafık Abdullah b. Selül, işte bu masum hadiseyi diline dolayıp fitne yapmak istedi. Ve iftira şebekesini harekete geçirmek için arsızca:

- Demek Peygamberinizin ailesi bir adamla geceleyip sabaha kadar kalmış, sonra da adam devesinin yularından tutup onunla yanımıza gelmiş! diye söylendi. Helak olası bu alçak herif, daha başka hayasızca bir takım lakırdılarda da bulunarak ilk yaygarayı kopardı.

Halbuki Allah-u Teala:

"Peygamber, Müminlere öz nefislerinden daha evlâdır ve Onun hanımları da Müminlerin anneleridir." *(Ahzab: 6)*

Bir diğer ayeti celilede ise:

"Sizin Allah Resûlünü üzmeniz ve Kendisinden sonra Onun hanımlarını nikâhlamanız kesinlikle yasaklanmıştır. Çünkü bu Allah katında büyük bir günahtır." *(Ahzab: 53)* buyurmuş olmasına rağmen böyle bir iftiraya yeltenmek olacak iş değildi.

Allah'a ve Resûlüne gerçekten iman eden bir müminin, bu açık ayetler karşısında, sen boş ver Peygamberimiz hayatta iken, vefatından sonra bile eşlerinden herhangi birisine başka bir gözle bakması, hatta böyle bir kötülüğü kalbinden dahi geçirmesi kesinlikle düşünülemez. Nerde kaldı onlar hakkında ileri geri konuşmak...

Söylentilerin yalan ve iftira oluşu

Resûlüllah'ın eşine iftira edip fitne yapmak ancak mümin gözüken münafıkların işidir. Zira Hz. Aişe *(Radıyallahü anha)*'nın **"müminlerin annesi"** olduğu nass ile sabit olduğuna göre, Ona ta'n etmek, insanın kendi annesine ta'n etmesi demek değil midir?.. Efendimiz'den sonra bile O'nun hanımlarının başkalarıyla nikahlanması ayetle yasaklandığını göz önüne alırsak, bu iftiranın ne kadar büyük ve ne kadar çirkin olduğu aşikârdır.

Ayrıca, Hz. Aişe *(Radıyallahü anha)* annemizle beraber bu çirkin iftiraya karıştırdıkları Safvan b. Muattal *(Radıyallahü anh)* ise çok hayırlı, fazilet sahibi, namuslu bir zat idi. Bu güne kadar hiç kimse, kendisinden hayırdan başka bir şey görmemişti. Ayrıca o **"Hasûr"** idi. Yani erkekliği yoktu. Nitekim kendisine yapılan bu asılsız isnad ve iftirayı işitince çok şaşırmış ve şöyle demişti:

"Sübhânallah! Varlığım kudret elinde bulunan Allah'a yemin ederim ki, ben daha hiçbir dişinin eteğini kaldırıp açmış değilim." *(Buharî: 5 / 60, Müslim: 8 / 118, Tirmizi 5 / 334)*

Şayet bu söylentilerin iftira olduğu hakkında âyetler nazil olmasaydı bile, bu olayda şüphe edilecek bir durum söz konusu değildir. Zira Safvan b. Muattal, Hz. Aişe annemizin devesini ipinden tutmuş vaziyette öğle vakti gelip orduya yetişmişti.

Yani gelmeleri gündüzün ortasında, ordunun gözleri önünde ve Resûlüllah'da aralarında iken olmuştu. Şayet durumlarında (Hâşâ) bir şüphe olsaydı, öyle gündüz vakti ve herkesin gözü önünde gelirler miydi?.. Bilakis gizlice gelirlerdi ki, kimse görmesin de beraber geldiklerinden dolayı herhangi bir laf edilmesin...

Dolaysıyla baş münafığın diline doladığı bu arsızca sözler ve müminlerin annesine isnad ettiği şeyler, mahzâ yalan ve açık bir iftiradır. Münafıklar tarafından ahmakça ve günahkârca dillendirilen bir hayâsızlıktır.

Bununla birlikte, daha sonra Allah-u Teala vahiy indirip bunun apaçık bir yalan olduğunu açıkça bildirmiştir. Böylece Hz. Aişe annemiz bu çirkin sözlerden vahiyle tebrie edilip temize çıkmış, iftiracılarda rezil olup cezalarını bulmuşlardır.

Hz. Aişe henüz bu iftiradan habersizdi

Bu çirkin iftiranın başında münafıkların reisi Abdullah ibni Selül gelmekteydi. O, bu fitneyi çıkarmış ve taraftarları arasında yaymıştı. Hatta müslümanlardan çok az bir kısmının da kafasını karıştırıp, onların da maalesef bu fitneye bulaşmasına sebep olmuştu.

Fakat Hz. Âişe *(Radıyallahü anha)*'nın, münafıkların etrafa yaydıkları bu iftira hadisesinden uzun bir müddet haberi olmamıştı. Kendisi bu durumu şöyle anlatıyor:

"Medine'ye gelince ben çok geçmeden ağır bir hastalığa tutuldum. Ve bu hastalığı bir ay kadar çektim. Meğer bu esnada halk arasında bu iftira hadisesi dolaşıyormuş! Ben ise hiçbir şey sezememiş ve anlayamamıştım, olanlardan tamamıyla habersizdim. Aleyhimde söylenen bu iftiraları Resûlüllah'a, babama ve anneme de yetiştirmişler, fakat Onlar bana bu konudan hiç bahsetmemişlerdi.

Fakat hastalığım sırasında beni şüphelendiren şöyle bir husus vardı. Ben daha önce hastalandığım zamanlarda, Resûlüllah'tan gördüğüm lütuf ve şefkati, bu hastalığım esnasında görmüyordum. Yanıma girdikçe selam verip adımı zikretmeden **'Hastanız nasıl?'** diye soruyor ve bununla iktifa ediyordu."

Tabi Efendimizin bu tavrından dolayı Hz. Aişe endişe duyuyor ve üzülüyordu. Fakat böyle davranmasının sebebini hiç bilmiyordu.

Kendisine atılan çirkin iftirayı öğreniyor

Hz. Aişe *(Radıyallahü anha)* şöyle anlatıyor:

"Nihayet hastalığımı atlatmış ve nekâhet devresine girmiştim. Bir gece Ben ve Ümmü Mistah, o zaman için helâ olarak kullandığımız yere doğru gitmiştik. Biz buraya geceden geceye kadınlarla birlikte çıkardık. Daha sonra evlerde helâlar inşa edilince çıkmaz olduk. Bundan önce, biz de eski Arapların def-i hacetteki usulüne uyuyorduk.

Ben ve Ümmü Mistah def-i hacetten dönerken, o çarşafına takılarak düştü. Böyle can sıkıcı durumlarda genelde **"düşmanın helak olsun!"** gibi sözler söylenirdi. Fakat kadın böyle demedi de:

- **Mistah helak olsun!** diyerek oğluna beddua etti. Ben buna itiraz ederek:

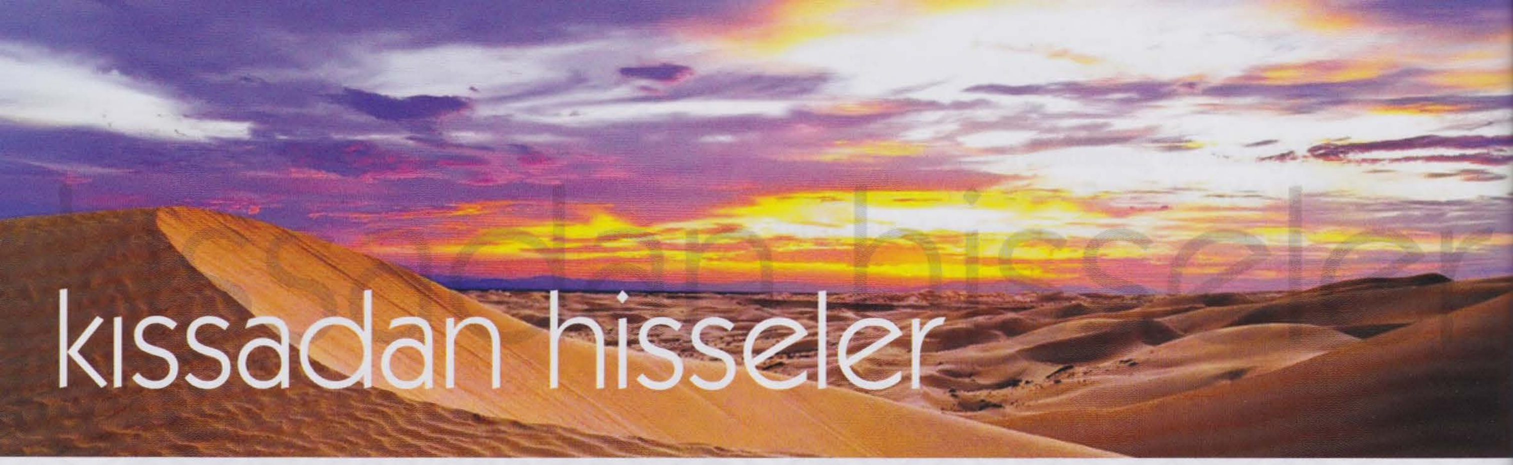
- Ey ana! Ne diye oğluna beddua ediyorsun? dedim. Sustu, cevap vermedi. İkinci kere ayağı dolaşıp yine düştü. Yine oğluna beddua etti. Ben yine itiraz ettim, o yine cevap vermedi. Üçüncü kere düşünce, yine:

- Mistah helak olsun! Diye oğluna beddua edince, ben yine:

- **Ey ana! Ne diye oğluna beddua edip duruyorsun. Bedir gazvesine katılan bir kimseye hiç beddua edilir mi?!** Diye itiraz edince:

- **Sen onun neler söylediklerini işitmedin mi? Vallahi ona, senin aleyhinde söylediklerinden dolayı beddua ediyorum!** dedi. (Bu kadının oğlu **Mistah**'ta, maalesef iftiracıların lakırdılarına inanmıştı)

- **O neler söylemiş?** diye sordum. Bunun üzerine Mistah'ın anası iftiracıların söylediklerini bana birer birer anlattı. Ben bu sözleri duyunca, iyileşmeye yüz tutan hastalığım tekrar nüksetti. Vallahi üzüntümden o kadar ağladım ki, ağlamaktan ciğerlerim kopacak ve parçalanacak zannettim."

GÖKTEN GELEN BERAT

Hacca giden bir kafile, Hac görevlerini bitirmiş ve memlekete dönme hazırlıkları yapmaya başlamışlar.

O kafilede saf kalpli, içinde fesatlık olmayan, duyduğuna inanan biri varmış. Yine o kafileden bazıları bu arkadaşlarına bir oyun oynayıp şaka yapmak istemişler ve aralarında anlaşmışlar.

O saf kalpli olan yanlarına doğru gelirken, evvelce planladıkları üzere kendi aralarında şöyle konuşmaya başlamışlar.

- Elhamdülillah bana almak nasip oldu, peki siz de aldınız mı?

- Şükürler olsun biz de aldık. Hem buraya kadar gelip almadan dönülür mü?

Onların böyle konuşması, o saf kalpli arkadaşlarının merakını celbetmiş ve lafa girip:

- Arkadaşlar neden bahsediyorsunuz, siz neyi aldınız? Diye sormuş

Tabi diğerlerinin istediği de zaten buymuş, yani onun merakını celbedip mevzuya dahil etmek... Ve oyunlarına devam edip güya şaşırarak hep bir ağızdan sormuşlar:

- Yoksa sen almadın mı?..

- Yahu neyi almadım mı? Ben daha sizin neden bahsettiğinizi bile bilmiyorum.

- Neyi olacak canım, Hac yapanlara, Haccın kabul olduğuna dair Allah tarafından bir berat veriliyor, işte bunu konuşuyoruz. Bunu zaten sende almışsındır. Çünkü bu mukaddes topraklara Hac yapmaya gel ama berat almadan geri dön, zaten olacak iş değil…

O kişi saf kalpli olduğundan, arkadaşlarının söylediği bu sözlere hemen inandı ve çok üzüldü, hatta üzüntüden ağlamaya baladı. Gözyaşları içinde dedi ki:

- Allah'tan berat almak, benim gibi günâhkar bir kulun neyine… Ben, Rabbime layık bir Hac yapamadım ki, böyle bir belge almaya layık olayım. Ama madem Hacca gelenlere böyle bir berat veriliyor. Allah'a yemin ederim ki, bu beratı almadan memlekete dönmeyeceğim!

Tabi onun böylesine üzüldüğünü gören arkadaşları, "kantarın topuzunu galiba biraz fazla kaçırdık" deyip oyuna son vermek istediler ve onu teselli edip:

- Hakkını helal et. Biz bir oyun yapalım dedik, fakat seni bu kadar üzeceğimizi tahmin etmemiştik. Yoksa kimsenin böyle bir berat aldığı falan yok, dediler.

Dediler ama bu sefer onu, doğruya inandıramadılar.

- Anlıyorum, ben üzülmeyeyim diye böyle söylüyorsunuz. Yoksa az önce hepiniz belgeyi aldık diyordunuz.

- Yahu kardeşim böyle bir belge alan yok. Kim almış ki biz alalım, sana şaka yaptık.

- Kimin alıp almadığını bilmiyorum ama ben yemin ettim. Vallahi bu beratı almadan da kesinlikle buradan dönmeyeceğim!

Arkadaşları ona ne söylediler, ne dedilerse bir türlü inandıramadılar. Adam "ben berat almadan dönmem" diyor, başka bir şey demiyordu. Ondan sebep kafile hareket edemedi. Çünkü kafilede bir kişi eksik olsa yola çıkmıyordu. Bu adam da Berat almaya gitti ve almadan da dönmeyeceğine yemin etti… Bu ilahi belge de gelmeyeceğine göre, "eyvah hepimiz burada kaldık" diye ne yapacaklarını şaşırdılar.

Bu saf kalpli hacı oradan ayrılıp doğru Kâbe'ye gitti ve Mültezem'e yapıştı. Orada yalvarıp yakardı ve mübarek makamda saatlerce gözyaşı döktü. Bir zaman sonra yorgunluktan bir kenara çöktü kaldı. Şöyle bir dalmışken, o esnada kucağına yukarıdan gelen bir kağıt parçası düştü. Birden irkilip kendine geldi, o kağıdı eline alıp baktı ki, pırıl prıl nur gibi parlayan bir kağıt ve üzerinde de bir yazı var. Sevinçle arkadaşlarının yanına koştu.

- Arkadaşlar şu kağıda bir bakın hele, acaba bu da size verilen berat gibi mi?

Diğerleri şaşırdılar. Merakla o belgeye baktılar ki, ne kağıt dünya kağıdına benziyor, ne de yazı dünya kalemiyle yazılmış. Hemen kağıdı alıp büyük bir alime gittiler ve gösterdiler. O zat hürmetle kağıdı aldı, öperek yüzüne sürdü ve dedi ki:

- Bunun sahibini getirin de ayağını öpeyim. Bu ilahi bir belge… Üzerindeki yazı, Allah tarafından kudret kalemiyle yazılmış olup Cehennemden kurtuluş beratıdır.

Prof.Dr. Ahmet ŞİMŞİRGİL

CEMALEDDİN AFGANİ

Günümüzde dilimizden düşürmediğimiz bir deyim vardır.

"Sultan II. Abdülhamid Han'ı anlamak her şeyi anlamak olacaktır".

Bu gerçekten öyle midir? Maalesef bu soruya müspet bir cevap veremiyoruz. Zira bir taraftan onu anladığını zannedenler ve bunu gururla söyleyenler diğer taraftan on yıllardır onun düşmanlarını, onu tahtından indirmekte en büyük rolü oynayanları da baş tacı etmektedirler. Bu ne yaman çelişkidir. Bir taraftan Abdülhamid Han'ı sevdiğini söyleyeceksin diğer taraftan onun baş düşmanları ile can ciğer kuzu sarması olacaksın.

üBöyle bir şey mümkün müdür? Dolayısıyla Sultan II. Abdülhamid Han'ı anlamak, önce onun düşmanlarını bilmekten ve tanımaktan geçer. Zira, "teberri etmeden tevelli olmaz" demişlerdir. Uzaklaşmadıkça kavuşamazsın. Onun düşmanlarını tanımadıkça onu anlayamaz ve hakkıyla sevemezsin.

İşte bu noktada İslam dünyasını parçalamaya Müslümanların arasına nifak sokmaya çalışan iki adamı çok iyi değerlendirmek gerekecektir. Bunlar Afğânî ve Abduh'tur. Biz bu makalede inşallah önce Cemaleddin Afğânî'yi gelecek sayıda da Muhammed Abduh'u okurlarımıza tanıtmaya çalışacağız.

Cemaleddin, kendisini İstanbul ve diğer İslam ülkelerinde Afganlı olarak tanıtmıştı. Afğânîstan'da ise İstanbul'lu bir Seyyid olarak tanıttığı konusunda rivayetler vardı. Oysa İranlıydı.

Sünni bir Müslüman olarak görülüyordu. Oysa Şii idi.

Panislamist bir alim olarak ifade olunuyordu, oysa Masondu. Hatta masonluğun Allah'ı inkar eden şubesindendi.

İngilizlerin İslam birliğini paramparça ettiği 19. asrın ikinci yarısında kullandıkları en etkili isimdi.

Günümüze kadar özellikle modern İslam, yeni İslami anlayış, İslam'a yeni yorum diyenlerin baş tacı olan bu adam İslam'ın neresinde duruyordu.

Cemaleddin Afğânî, bugün artık kesinleşmiş verilere göre 1839 yılında İran'ın Esedabâd şehrinde doğmuştur. Lakin kendisini Afğânîstan'lı bir Sünni olarak tanıtmıştır.

Bu hal Şiilerin takıyye anlayışından kaynaklanıyordu. Şii inancına göre, bir Şii Müslüman olmayan bir toplumda kendisini onların dininden gibi gösterebilir veya Sünnilerin yanında Sünni gibi tanıtabilirdi.

Hatta ilk derslerinden sonra babası Safder tarafından İran'a götürülerek Şii âlimi Murtaza el-Ensarî'den ders aldı.

Çocukluğunda İran'ın Kazvin ve Tahran medreselerinde gençliğinde Irak'ın Kerbela ve Necef kentlerinde dil ve felsefe dersleri gördü. Irak'ta dört yıl kaldıktan sonra Hindistan'a geçti. Afğânî ilim yolunda hep Sünni beldeleri dolaşıyor ve bu esnada Afğânî lakabıyla rahatça kendini gizlemeyi başarıyordu. Hindistan'da din ve fen ilimlerini okudu. Mısır'a gittiğinde siyasete atılmıştır.

Cemaleddin Afgani

1870 yılında İstanbul'a geldi. Bu gelişinde evvela Jön Türklerle görüşen Efgânî, Darü'l Fünûn'da bir konuşma yaptı. Bu konuşmasında: **"Peygamberlik sanatlardan bir sanattır,"** dediği için İstanbul'un dışına çıkarıldı. Zamanın şeyhülislamı tarafından tekfir edilmiştir.

Afğânî Masondu

Mısır'da ve daha başka yerlerde mason localarının faaliyetleri ve güçleri hakkında bilgi sahibi olduktan sonra kendi amacını gerçekleştirmek üzere İskoç mason locasına girdi. Ancak locayı siyasete zorlaması nedeniyle kendisini kapı dışında buldu. Ancak masonluktan kopamıyordu. Bu defa da French Grand Orient'a bağlı bir mason locası kurdu.

Bu faaliyetleri Mısır hükümeti tarafından işitildiği zaman ülke ile ilişkisi kesildi. Afğânî'nin bu faaliyetleri hem Reşid Rıza'nın "El-Üstazu'l İmam" adlı eserinde hem de Abdülkadir el Mağribî'nin "Cemaleddin" adlı eserinde yer almaktadır.

Nitekim Cemaleddin Afğânî'nin mason locasına yazdığı mektup şu şekildedir:

"Mahruse-i Mısır'da felsefî bilgiler müderrisi, ömrünün 37. yılına ermiş bulunan Cemaleddin-i Kabilî der ki: "Ben İhvan-ı Safa'dan reca eder, Hıllan-ı vedadan, yani ayıp ve kusurlardan masum olan mukaddes mason cemiyeti erbabından bu nezih topluluğa kabulüm ve şayanı iftihar meclisinin sırasına dizilenlerin arasına katılmam suretiyle bana minnet ve ihsan buyurmalarını istifa eylerim.

Hürmetlerimle, Cemaleddin."

Bu mektuba verilen cevap ise şöyle idi:

"Şarkın Yıldızı Locası

No:1355

Kahire, Mısır: 7 1878/5878

Muhterem Cemaleddin kardeşe,

Zât-ı âlinizce mâlum olsun ki, geçen ayın 38. celsesinde, bu yıl locaya bir ihtiram reisi seçilmeniz oy çokluğu ile vaki olmuştur. Bundan dolayı sizi tebrik ederim. Şimdiki muhterem reisin emri ile siz kardeşimizi bu ayın gelecek Cuma günü güneş kavuştuktan sonra Arabi saatle 2'de icap eden mutat terkiz tamamlandıktan sonra kadumu teslim almanız için bu loca yerinde bulunmaya davet eylerim. Sonra bu ayın 10. Perşembe günü akşamı alafranga saat ile 6'da muhterem loca konkardiye reisinin tekrizi olacaktır. Yapılacak işlere iştirak etmeniz için mezkûr günde teşrifiniz rica olunur. Her iki halde de elbiseniz siyah, boyun bağı ve eldivenleriniz beyaz olacaktır."

Cemaleddin Afğânî kendisini sevenlerce panislamist bir düşünür olarak ifade edilmektedir. Lakin bu da bir aldatmacadan başka bir şey değildir. Nitekim onun siyasi hayatını takip edenler bu durumu derhal fark edeceklerdir.

İlk defa Afğânîstan'da siyaset sahnesinde görülen Afğânî, kendisini İstanbullu Seyyid olarak tanıtarak, Afgan liderleri arasındaki kavgaya katılmış, desteklediği taraf yenilince Hindistan'a, Mısır'a ve İstanbul'a gelmiştir. İstanbul'dan çıkarıldıktan sonra Mısır'a dönmüştür. Hidiv İsmail Paşa'ya, hidivlikten feragat etmeyince Abduh ile beraber suikast düzenlemiştir. Yaralı olarak kurtulan paşa hidivlikten ayrılmış ve Afğânî'nin mensup olduğu mason locasına bağlı olan Tevfik Paşa yeni hidiv olarak göreve başlamıştır.

Yeni hidiv Afğânî'nin baskılarına bir süre dayanabilmişse de daha sonra Mısır'dan sürgün etmiştir.

Şu faaliyetlerin sahibine ümmeti birleştirici ve bütünleştirici bir kişiliğe sahipti denilebilir mi? Sonrası daha da enteresandır.

Bir müddet Hindistan'da kalan Afğânî, daha sonra Paris'e gitti. Burada iken Ürvetü'l Vüska dergisini çıkarmaya başladı. Bu dergideki çelişkiler için Fevzi bin Abdüllatif Gazal şöyle demektedir:

"Afğânî, Mısır'da doğuluların birleşmesi için de çağrıda bulunuyordu. Çünkü, halkın buna hasret duyduğunu ve bundan sahifeler dolusu sözler ettiğini görüyordu. Etrafına bakarak Müslüman, Hıristiyan ve Yahudi karışımını müşahede ediyordu. Bunun üzerine "Mısır Mısırlılarındır" sloganıyla, Mısır milliyetçiliğine çağrıda bulunmaya başladı. İleride Edip İshak'ın tanınmış Hıristiyan olmasına rağmen buna nasıl çağrıda bulunduğunu göreceğiz.

Afğânî'nin Masonların tesiriyle "Mısır Mısırlılarındır" şeklinde attığı manşet ileride bir büyük gazetemizin atacağı başlığa ne kadar da benziyordu. İslam alemine ırkçı anlayışı yerleştiren aynı mihraklar değil miydi? Afğânî'den etkilenenlerin faaliyetleri ve fikirleri incelendiğinde bu durum daha net bir biçimde anlaşılacaktır.

Afğânî'nin İslam birliğine daveti ise Avrupa'da başlamıştı. Bu sırada masonluk gibi gizli kuruluşlara bağlı olan bir gizli kuruluşa ait "Urvetü'l Vüska" isimli mecmuasını yayınlıyordu.

Bu sebeple diyebiliriz ki, Cemaleddin kendisi çizmiş olduğu çizgiden sapmayıp, duruma göre söz etmekteydi. Her makam için bir söz vardır.

Her halükârda Cemaleddin iki dâvet arasında bocalayan bir merhaleden geçiyordu. Neticede ikincisinde istikrar bulmuş. Zira o devirde bazı İslam devletlerinin kendi milliyetçilikleriyle tutunmaya ve milliyetçilikler arasında mücadelenin artmaya başladığını görüyordu."

Afğânî'yi Herkes Kendinden Sanırdı

Afğânî, Ehl-i Sünnet düşmanı olarak Vehhâbî hareketini de desteklemiştir. İngilizler onu Sudan'a Mehdi olarak göndermek istemiştir. Rus çarından Osmanlı Sultanına kadar tüm devlet büyüklerine menfaat için yaklaşmıştır. Afğânî'ye ait şu şiir aslında kendisinin kimliğini vermektedir:

İngilizler benim Rus olduğuma inanır.

Müslümanlar ise Zerdüşt olduğuma.

Sünniler beni Şii zanneder.

Ve Şiiler Ali'nin bir düşmanı.

Dört mezhepten bazıları Vehhabî,

Erdem sahibi bazı imamlar Bâbi,

İnananlar bir materyalist,

Dindarlar takvadan yoksun bir günahkâr,

Âlimler hiçbir şey bilmeyen bir cahil,

İnananlar inançsız bir günahkâr,

Ne inançsız beni kendisine çağırır.

Ne de Müslümanlar kendisinden addeder.

Camiden kovulmuş ve kiliseden uzaklaştırılmış ben,

Kime güveneceğimi ve kiminle kavga edeceğimi şaşırdım.

Birini ret için diğerini kabul şart.

Birini kabul diğer taraftaki dostları düşman ediyor.

Kaçmaktan kuşatılmaktan ve bir guruptan kurtuluşun bir çaresi yok.

Diğer taraftan kavga edebilmek için sabit bir mekânım yok.

Elleri bağlı ve ayakları kırık ben Kâbil'de Bâlâ Hisar'da,

Oturmuş bilinmezlik perdesinin bana ne hazırladığını.

Ve bu hain semanın yedeğinde bana nasıl kader gizlediğini

Görmek için bekliyorum…"

Kaderi çizen kim? ve Hain sema ne demek? siz onları düşünürken ben Hazreti Mevlana'nın o mükemmel sözünü burada bir kez daha hatırlatmış olayım.

"Ya olduğun gibi görün, ya göründüğün gibi ol"!

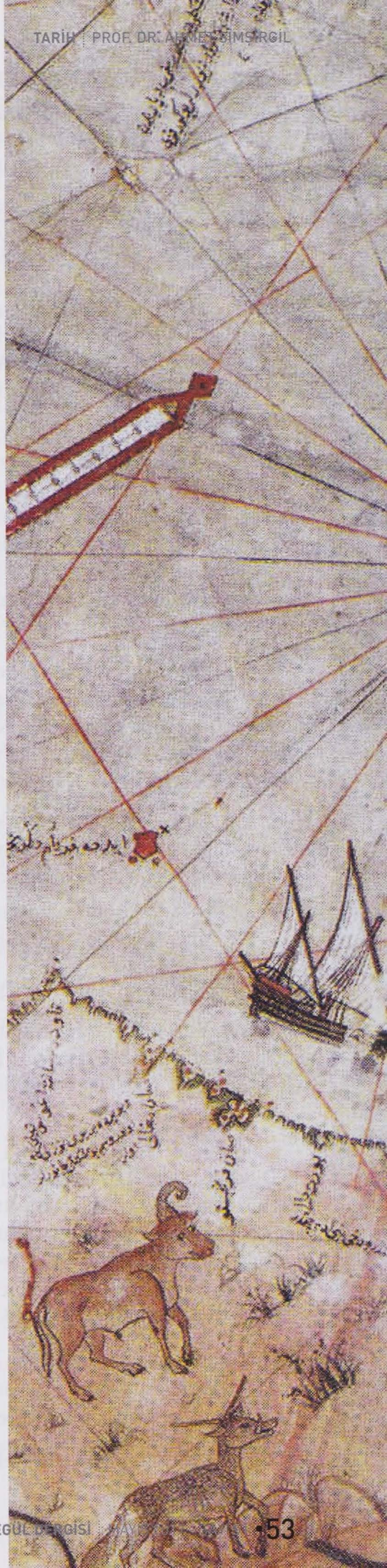
Her yerde başka kılık ve başka surat. Müslüman gibi olmayı, görünmeyi ve yaşamayı beceremeyen ama Müslümanları yoldan çıkarmayı iyi başaran bir kişilik. Oysa bu tip bir kişiliğe münafıklık dendiğini de en iyi Müslümanlar bilmektedir.

Cemaleddin Afgânî'nin neredeyse normal ve İslam'a yakışan hiç bir hareketi yoktu. Mısır'da ikamet ettiği yer bir Yahudi mahallesiydi. 1897'nin Mart ayında Nişantaşı'nda Sultan II. Abdülhamid Han'ın tahsis ettiği köşkte çene kanserinden dolayı öldü. Maçka'da Şeyhler Mezarlığına gömülen Afgânî'nin kabri 1927 senesinde yakın dostu Amerikalı Mr. Chales Crane tarafından mermerlerle kaplandı. 1944 senesinde Afgânîstan'ın Kâbil şehrine götürülerek orada bir kez daha toprağa verildi.

Afgânî'ye Göre İslam İlerlemeye Manî İdi

Cemaleddin Afgânî hakkında geniş bir biyografi çalışması yapmış bulunan Nikki Keddie, onun İslam'a bakışını bir mektubundan alıntı ile şöyle açıklamaktadır:

"Afgânî, sonradan çok dillere çevrilmiş bu Fransızca mektubunda der ki: "İlmin tekâmülünde İslâmiyet bir mâni teşkil eder. Hıristiyan cemiyeti Hıristiyanlık mânisini aştıktan sonra hür ve serbest terakki ve ilim yolunda ilerlemektedir. Halbuki İslâm cemiyeti henüz dinî vesâyetten kurtulmamıştır...

İslâm dini yerleştiği her yerde ilmi bertaraf etmek istemiş ve bu gayesini gerçekleştirmede, despotizmin yardımından çokça faydalanmıştır.

Dinler isimleri ne olursa olsun birbirlerine benzerler. Dinlerin felsefe ile uyuşmaları mümkün değildir. Din, insana iman ve itikadı zorla kabul ettirir.

İnsanlık var oldukça din ile felsefe arasındaki mücadele bitmeyecektir. Bu mücadelede, hür düşüncenin galip gelemeyeceğinden korkuyorum" *(Keddie, 204).*

Buna karşılık Afğânî ile güya fikir çatışması içinde gösterilen Fransız filozof ve yazar Ernest Renan'ın Afğânî hakkındaki görüşleri bakınız yukarıdaki ifadeleri nasıl desteklemektedir. Bu ifadeler aynı zamanda "merd-i kıpti şecaat arz ederken sirkatin söyler" sözünün tescilli bir ifadesi olmuştur.

Renan da Afğânî hakkında der ki: "Şimdiye kadar pek az kimse üzerimde bu kadar kuvvetli bir tesir meydana getirmiştir. **İslâmlığın peşin hükümlerinden tamamen kurtulmuş** biridir" *(Journal des Debats, 1883).*

İşte İslam'ın hükümlerinden kurtulan Afğânî İslam dünyasında istediği gibi at oynadı. Müslümanların arasına fitne tohumları ekti. Asırlarca:

Biz bir din biliriz bir de padişah
Bin yıl ömür versin yaradan Allah

Anlayışıyla ulu'l-emre itaatkar olan Müslümanları padişahına itaatsiz ama İngilize itaatkar kitleler haline getirmeyi başardı.

Abdülhamid Hân ve Afğânî

Diğer taraftan Dahi Sultan II. Abdülhamid Han Afğânî'yi yakından takip ettiriyordu. Gittiği yerlerde ne fitne tohumları ektiğini haber alıyordu. Onu zararsız bir hale getirebilmek için görev vaadiyle İstanbul'a çağırıp göz hapsine aldırdı.

Nitekim şu ifadeleri padişahın Afğânî hakkındaki düşünceleri yanında Afğânî'nin niyet ve tasavvurlarına da işaret etmektedir:

"Hilafetin elimde olması sürekli olarak İngilizleri tedirgin etti. Blund adlı bir İngilizle Cemaleddin Afğânî adlı bir maskaranın elbirliği ederek İngiliz hariciyesinde hazırladıkları bir plan elime geçti.

Cemalettin Afğânî'yi yakından tanırım. Mısır'da bulunuyordu. Tehlikeli bir adamdı. Bana bir ara Mehdilîk iddiasıyla bütün Orta Asya Müslümanlarını ayaklandırmayı teklif etmişti. Derhal reddettim. Buna muktedir olamadı. Kendisi İngilizlerin adamı idi.

Çok muhtemel olarak İngilizler beni sınamak için bu adamı hazırlamışlardı. Bu sefer Blund ile işbirliği yaptı."

H. Karaman Afğânî'yi Övüyor

Buna karşılık sayın Hayreddin Karaman'ın Diyanet İslam ansiklopedisinde Afğânî maddesini yazarken hiçbir tenkide tabi tutmadan hatıralara göre diye naklederek şu ifadeleri kullanması manidar değil midir?

"Hâtıralara göre Sultan Abdülhamid Afğânî ile iş birliğine devam edememiş olsa da hayatının sonuna kadar onu korumuş, takdir etmiş ve kendisini "ictihad sahibi büyük âlim" olarak değerlendirmiştir".

Hâşâ ve Kellâ!

Müslümanlar hala, "gaflet mi yoksa ihanet mi" dedirten bu anlayışla mı hareket edeceklerdir!

Abduh'un gözüyle Afğânî

Afğânî'ye bir de en yakın talebesi Abduh'un gözü ile bakalım. Onun Afğânî'yi tanıtışında bid'at sahiplerinin çok mühim bir vasfına da şahit olacaksınız. Bid'at sahipleri müntesibi oldukları şahsı görülmemiş bir tarzda yüceltirler. Bu konuda hudut tanımazlar. Onu peygamber ve hatta ilah kılacak sözlerle yüceltirler.

İşte bu noktada Abduh'un, Beyrut'tan 1882 yılında Afğânî'ye gönderdiği mektubundaki şu ifadelere dikkat edelim:

"Keşke sana ne yazdığımı bilseydim. Sen kendini bildiğin gibi benim içimdekileri de biliyordun. Kudretinle bizi adam ettin, maddemize olgun bir şekil verdin, bizi en güzel bir biçime soktun. Kendimizi seninle tanıdık ancak, bütün varlık alemini senin sayende kavradık. Sen bizi, kudretini ve iradeni bildiğin gibi bilirsin. Biz senden çıktık ve yine sana döneceğiz." *(Mod. İsl. Dün., s. 59).*

"Benim, senin yüceliğin yanında hiçbir irade ve varlığım yoktur. Ben sadece senin üçlü ruhunun uygulanmasına yardımcı olan bir aletim".

"Melekler mabudları hakkında kuşku duysa, nebiler vahiy hakkında şüpheye düşse bile, ben efendim, seninle ve senin yolundayım".

İşte Abduh'un ancak Allahü tealaya nisbet edilecek vasıflarla Afğânî'yi övmesini, Melekler ve peygamberler hakkındaki cüretkar sözlerini kim, nasıl açıklayabilir. Bütün bunlar sağlam bir imanla samimi bir Müslümanlıkla nasıl bağdaşır.

Uzun yıllar kadılık vazifesinin yanında çok kıymetli eserler yazan II. Abdülhamid Han devrinin büyük alimlerinden Yusuf Nebhani hazretlerinin Afğânî ve çömezleri hakkındaki şu tespitleri çok önemlidir:

Abduh

"Onlar ki, ictihâd iddiasındadırlar. Yeryüzünde fesatla dolaşırlar; Kendilerine 'yeryüzünde fesat çıkarmayın' dendiğinde de 'bizler ancak ıslah ediciyiz derler.

Haberiniz olsun ki, asıl bozguncular kendileridir, lâkin farkında değiller".

Cemaleddin kimdir?

Nice asırlar gelip geçmiştir ki

Mutlak ictihâd iddiası, hiçbir âlimin aklının ucundan geçmemiştir

Hâl böyleyken nasıl olur da asrımızdaki câhiller bunu iddia eder?

Ne kadar kötü bir iddia! Ne fecî bir durum!

Bu kişilerin başında, Afgan Sultânı'nın başına bela olmuş

Bir şeyh vardı ki, yapacağını yapmıştı

Bu kişi, Sultân'a çok yakın biri iken halkının dînine fesat karıştırmak istemişti

Sultân da onu gözünü kırpmadan kovuvermişti

İsmi "Cemâleddîn"dir ama yaptığı işler kötüdür

Tıpkı çöle 'mefâze/kurtuluş' dendiği gibi

Diyorlar ki; İşte bu en büyük ıslahatçıdır

Ki onun sayesinde dînin hükümleri asrımızda kolaylaşmıştır

Önceki âlimlerin kurdukları mezhebler

Geçmiş zamanın durumuna uygundur

Bu şeyh ise insanlara öyle bir mezheb icat etmiştir ki,

Hükümleri kolaylaştırmada asrımıza uygundur

Neticede herkes bir mezheb sahibi olmuştur ki

Mezhebiyle ahkâmda hür bir müctehîd hâline gelmiştir

O, bunların azgınlık tufanına bir tennur olmuştu

Fakat onlara su yerine kor fışkırdı

Mısır'a kovulmuş bir halde geldi ve burada bozgunculuk yaptı

Ne kötü bir şeyh! Fakat ne güzel bir şehir!

Ben o vakitlerde Mısır'da, Ezher'de bulunuyordum

Ezher ki, yıldızları ışığa yoldaş olmuştur

Hicret-i Garrâ'nın bin iki yüz seksen altı senesiydi; oranın hatibi olan

Şirbîn şeyhinin Şafiî fıkhı dersine katıldım

Onun bir ilim deryası olduğunu gördüm

Bir gün Cemâleddîn de onun dersine geldi

Ve üstada peş peşe sorular sormaya başladı

Bunun üzerine şeyhimizin ilim deryasından öyle seller aktı ki

Kendisinin yanında, ilminin bir damla olduğunu gösterdi ona

Şeyh, ondan sapıklık ve ilhâd kokusu alınca

Onu hem azarladı hem de kovdu

Onunla bir gün konuştuğumda

Kendi memleketinde hocamız gibi bir âlim görmediğini söyledi

Daha sonra Mısır'da bir şöhret kazandı

Ve felsefe dersleri vermeye başladı

İşte bu sıralarda Abduh ve benzerleri yanına geldiğinde

Onlara bu sırrı açtı

Tüm mezheblerin ortadan kaldırılması fikrini söyledi onlara

Böylece bu din aslına dönecekti kendi zannınca

Neticede aralarında uyumlu bir dostluk oluşmuştu

Bu kişiler onun sözünü dinler ve emrine itaat ederlerdi

Ve İslam'ın üzerine birbiri ardınca

Onlardan müteşekkil ordular yolladı

Onlar her memlekette İslâm'a saldırdılar

Girmedik delik bırakmadılar

Müslümanların arasına onları saptırmak için girmiş şeytanlardır onlar

Nice acemi câhili ifsâd etmişlerdir

Cahillikleri sebebiyle Muhammed'in dînini kısalttılar

On tane dînî hükmün birini bile bırakmadılar

Üstelik fesatlarıyla ıslahat yaptıklarını zannettiler

Ve sapıklıklarından birçok şeyi de o dîne hamlettiler

Tıpkı bir sarayın fareleri gibi çabaları hep ifsad edici olmuştur

Ama onlar kendilerini, sarayı ıslah etmiş görür.

Gelecek sayıda
Abduh'u anlatmak ve
tanıtmak üzere

KARDEŞÇE UYARI

Yol yakınken, öğren farzı, sünneti!
Zındığa, sapığa, etme minneti!
Ehline uyarsan aldın Cenneti,
Cahilin atına binme kardeşim!

Gerçek bilinmezse düşülür dara,
Ehl-i sünnet olan bir rehber ara!
Üç beş günlük ömür eder mi para?
Kezzaplı su ile yunma kardeşim!

Ehl-i sünnet yolu ana caddedir,
Bundan başka bütün yollar sahtedir,
Sağda solda gezme, zaman akçedir,
Bir daldan bir dala, konma kardeşim!

Nefse uyma, düşün inceden ince!
Doğru itikadı öğren ilk önce!
Rıza-i ilâhi elden gidince,
Öyle deli gibi dönme kardeşim!

YÜREKLERDEKİ AKSA DÜŞERSE SELAHADDİNLER KUDÜS'TEKİ AKSA'YA MUHAFIZ OLUR MU? -2-

DR.İHSAN ŞENOCAK

Müslümanlara "Mürtedlik" İftirası

Her şeyden önce şunu belirtelim ki bazı tarihçiler Kubbetu's-Sahra'yı Abdulmelik'in (v. 85/705) mi, yoksa Velid b. Abdulmelik'in (v. 96/715) mi yaptırdığı noktasında ihtilaf etmiştir. Abdulmelik'in yaptırdığı farz edilmesi durumunda ise şu hususlar onun Kabe'ye alternatif olarak yapıldığı iddiasını çürütmektedir:

Bir mabet yapıp, onun Kabe'ye muadil olduğunu söyleyen ve insanları da onu tavaf etmeye zorlayan kişi kafir olur. Müslümanlar Kabe'yle alakalı ayetlere rağmen nasıl olur da böyle bir ameliyeye rıza gösterebilir? Bunu kabul etmek, topyekûn Şam bölgesindeki Müslümanları mürted ilan etmektir. Ayrıca tarih kitapları da Abdulmelik'ten, "Hamametu'l-Mescid/Cami kuşu"[36] diye bahsederler. İbadete düşkün olan biri nasıl siyasi geleceği için Ahiretini karartabilir?!

Siyaseten iki başlılığın yaşandığı, iki halifenin olduğu o yıllarda Abdulmelik –kendine göre- birtakım tedbirler almıştır.

Bu çerçevede de Kubbetu's-Sahra'yı Müslümanların İbn Zübeyr'le görüşmelerini engellemek için yapmış olabilir. Fakat kesinlikle bunu Kabe'ye alternatif olsun diye yapmamıştır.

Nitekim insanlar Abdullah b. Zübeyr şehid edilene kadar Arefe günü Kubbetu's-Sahra da vakfeye dururlardı."[37] Fakat –fukahanın mekruh kabul ettiği bu uygulama- sadece Kubbetu's-Sahra'ya has bir durum değil, daha pek çok şehirde de yapılmaktaydı. Kubbetu's-Sahra'nın Kabe'ye muadil kabul edilip orada hac yapılmasıyla, Arafat'a benzetilerek Arefe gününde "vakfe" yapılması arasında geceyle gündüz kadar fark vardır. Şia kaynakları ve onları esas alan Sünnî müellifler dışındaki âlimler, Abdulmelik'in Kubbetu's-Sahra'yı, insanların İbn Zübeyr'in Mina ve Arafat'taki hutbelerinden etkilenip biat etmesi gibi hususiyetler sebebiyle inşa ettiğini zikretmektedir.[38]

Tarih Hakem Olsun!

Abdulmelik'in emri ya da ricasıyla İbn Şihab'ın "şedd-i rihâl" hadisini uydurduğu ifadesi tarihi hakikatlere de aykırı bir durumdur.

Zira, İbn Şihab Hicri 51 ya da 58 yılında doğdu. Abdullah b. Zübeyr ise 73'te şehid edildi. İbn Şihab o tarihte, birinci rivayete göre 22, ikinciye göre ise 15 yaşındaydı. 15 yaşındaki biri bir devletin siyasetinde bu kadar müessir olacak, bir farzı iptal ederek dini tahrif edecek bir hadis uydurup da kendini dinletebilir mi?! Basit bir nazarla incelendiğinde bile reddedilecek bu iddia sahih senedlerle rivayet edilen hadisleri bırakıp da Ya'kubi gibi Emevi hasmı Şii bir tarihçinin senedsiz nakillerinde ilmi bir vasat aramak oryantalistleri dahi rahatsız etmiştir.[39]

Zira Abdullah b. Zübeyr hayatta iken İbn Şihab, Abdulmelik'i ne biliyor, ne de görmüştü. Zehebî'nin beyanına göre İbn Şihab'in Abdulmelik'le ilk karşılaşması 80'li yıllarda oldu. İbn Asâkir'e göre ise 82'de gerçekleşti.[40] Her iki tarihe göre de İbn Şihab, Abdulmelik'le Abdullah b. Zübeyr'in vefatından yıllar sonra yani Kabe Emevilerin idaresine geçtikten sonra buluştu. O yıllarda İbn Şihab genç bir ilim talebesiydi. Nitekim Abdulmelik de kendisine Ensar'ın ilminden istifade etmesi noktasında tavsiyelerde bulunmuştu. Buna göre, İbn Şihab'ın arkadaşı Abdulmelik'in arzusu üzerine "Şedd-i Rihâl" hadisini insanların Mekke'de değil de Kubbetu's-Sahra'da hac etmesi için uydurduğu iddiası tarihi açıdan da hilaf-ı hakikattir.[41]

Beş Tarik, Dört Rivayet

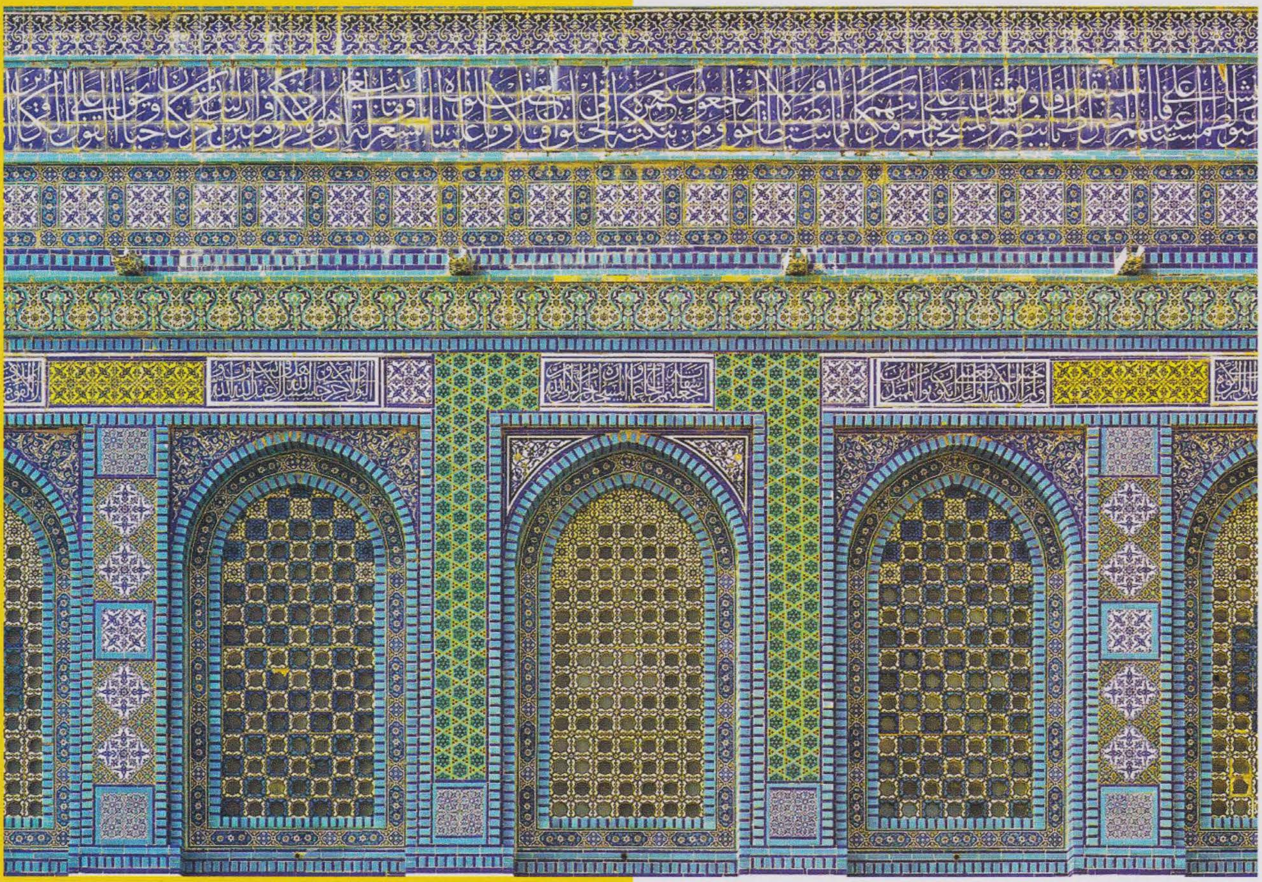
Şedd-i Rihal hadisini, diğer hadis kitapları, Zühri'nin içinde olmadığı tariklerle de rivayet etmektedir. Nitekim Buhari'de ilgili hadis iki ayrı sahabiden beş ayrı tarikle, dört rivayet halinde nakledilmekte[42], İbn Şihab ez-Zührî bunlardan sadece birinde yer almaktadır.[43] Müslim'de ise üç ayrı tarikle rivayet edilmektedir. Birincisi Ebu Said'ten Kazae[44], ikincisi Ebu Hureyre'den[45] İbn Şihab, üçüncüsü ise Ebu Hureyre'den Harun b. Said el-Eyli, İbn Vehb, Abdulhamid b. Cafer, İmran b. Ebi Enes, Süleyman el-Ağarr[46] tarikiyle rivayet edilmektedir. Bu hadisin senedinde yer alan bütün raviler de "sika"dır.[47] Görüldüğü üzere -Goldziher'in iddia ettiği gibi- İbn Şihab bu hadisin rivayetinde tek değildir.

Bu İddiaya Hadis Mecmuaları Şöyle Dursun Tarih Bile Yol Vermez

Ayrıca İbn Şihab bu hadisi 8 yıl kesintisiz ders aldığı hocası Said b. Müseyyeb'ten rivayet etmektedir. Eğer İbn Şihab bu hadisi Emeviler'i memnun edebilmek için hocası adına uydurmuş olsaydı Emeviler tarafından eza gören, dayak yiyen fakat hep hakkı söyleyen Said b. Müseyyeb susmaz, mümini kafir yapacak bir mevzuda mutlaka konuşur, "Bu hadis bana ait değildir." derdi.

Mescîd-i Aksâ

Kanuni Sultan Süleyman'ın emriyle Kubbetü's-Sahrâ'da yapılan tâdilat sırasında yenilenen çiniler ve panellerin detaylı görünümü

Zira Said b. Müseyyeb Mekke'nin Emeviler tarafından alınmasından sonra 20 yıl daha yaşadı, Hicri 93'te vefat etti. Fakat ondan bu mevzuda talebesini tekzib eden hiçbir ifade nakledilmedi.

Muhal farz... Eğer İbn Şihab ya da Kazae bu hadisi uydurmuş olsaydı metne Mescid-i Aksa'yı değil de Kubbetu's-Sahra'yı derç etmeleri gerekirdi. Zira yazarın yalanlarını alıntıladığı Goldziher'e göre, Abdulmelik insanların hac ihtiyacını karşılamak için Kubbetu's-Sahra'yı yapmıştı. Fakat hiçbir rivayette Kubbetu's-Sahra ifadesi geçmiyor.

Sarayı Sarsan Muhaddis

Şu hâdise, Oryantalistlere dayanarak İbn Şihab'ı Emevi sempatizanı olarak gözden düşürmeye çalışan Azimli'nin iddialarını çürütecek bir mahiyettedir: "Bir gün Hişam b. Abdulmelik, Süleyman b. Yesar'a, 'Onlar içinden günahın büyüğünü üstlenen için büyük bir azab vardır.'[48] mealindeki ayeti sorar ve 'Günahın büyüğünü üstlenen kimdir?' der.

Süleyman b. Yesar da, 'Abdullah b. Übey b Selul'dür, der. Hişam, Süleyman b. Yesar'ın hakka sadakatini sınamak için, 'Yalan söyledin, O, Ali b. Ebi Talib'tir.' der. Süleyman b. Yesar ise, 'Ey Müminlerin Emiri! Ben ne dediğimi biliyorum.' diye karşılık verir.

Daha sonra meclise İbn Şihab varır. Hişam aynı soruyu ona da yöneltir ve 'İçlerinden günahın büyüğünü üstlenen kimdi?' diye sorar. İbn Şihab da, 'Abdullah b. Übey b. Selul' deyince, Hişam O'na da 'Yalan söyledin. O Ali b. Ebi Talib'tir.' der. Zühri de derin bir öfke sağanağı altında, 'Ben mi yalan konuşuyorum?! Seni hiç önemsemem! Allah'a yemin olsun ki semadan bir münadi bana, 'Allah Teala yalanı helal kabul etti.' diye çağrıda bulunsa yine de yalan konuşmam. Bana Urve, Said b. Müseyyeb, Ubeydullah ve Alkame, Aişe'den rivayet etti ki;'içlerinden günahın büyüğünü üstlenen kişi Abdullah b. Übey'dir."[49] Kendisine baskı yapıldığını zannedince çekinmeden tepkisini ortaya koyan, sultanların görüşlerini ağır ifadelerle tenkit eden, Emevi sarayında Hz. Ali müdafaası yapan İbn Şihab,

tarihi hakikatlerle değil de, ancak Oryantalistlerin talimatıyla Emevî sempatizanı ilan edilir! İlmi makalelere konu olan bu husus maalesef ki tarihin en kurgusal yalanlarından biri olmanın ötesinde bir anlam ifade etmemektedir.

MESCİD-İ AKSA NEREDE?!

İsra'nın, Allah Rasûlü'nün Mescid-i Haram'dan Mekke'ye 8 km mesafedeki Ci'râne'ye gitmesinden ibaret olduğunu iddia eden Yazar ve Kur'an Müslümanları[50] delil olarak, Allah Rasûlü'nün Huneyn Muharebesi'nden sonra Ci'râne'den ihrama girip, umre yapmasını..."[51] göstermektedirler.

Ne gariptir ki, neredeyse bütün hadis kitaplarının rivayet ettiği, müfessirlerin üzerinde ittifak ettiği bir mevzuda bir ilahiyatçı, Alfred adındaki bir oryantalistin mesnetsiz sözünü esas alarak Mescid-i Aksa'nın Kudüs'te olduğu hakikatini inkar ediyor ve şu hükmü veriyor: "Sonuçta Kudüs'e uğrama meselesi, Miraç olayına Emevilerce sokulmuş bir hikaye olarak karşımıza çıkmaktadır."[52]

Bir ara Diyanet İşleri Başkanlığı da yapan Süleyman Ateş'in, Rudi Paret gibi azılı oryantalistlerin dahi reddettiği bu iddiayı ciddiye alması, İsrail'in Kudüs'ü Ümmet'in gündeminden düşürmek için ne kadar müessir olduğu ve kimleri, nasıl kullandığını göstermesi açısından ayrıca bir önemi haizdir. Ümmet'in icma ettiği bir konuda İslam'a Rudi Paret kadar da insaflı olmayı çok gören yazar, ayeti tahrif, hadisleri de inkar eder:

"Eğer Hz. Peygamber ﷺ Kudüs'teki mescide götürülmedi ise nereye götürülmüştür? Kur'an'ın O'nun bir gece götürüldüğüne dair ifadesi kesindir. Bu durumda bir gece götürüldüğü o mescidi tespit etmek gerekmektedir. Bu sorunun cevabını ilk kaynaklarda bulabiliyoruz. İlk siyer kaynaklarımızdan Meğazi yazarı Vakidi (h.201); 'Hz. Peygamber'in ﷺ Mekke civarındaki Ci'rane'ye Zi'l-Ka'de'nin son beş gününde, Perşembe günü gelip orada on üç gece kaldıktan sonra, karşı yakada bulunan Mescid-i Aksâ'ya geçip orada ihrama girdiğini, Hz. Peygamber'in ﷺ namazgahının Ci'rane'deki Mescid-i Aksa olduğunu; Mescid-i Edna (Yakın Mescid) adını taşıyan mescidi ise, Kureyşli bir adamın yaptığını; Resulullah'ın, Ci'rane vadisini ihramsız geçmediğini" aktarır. Yazar benzer ibareleri Ezrakî'nin (h.212) "Ahbar-u Mekke"sinden de nakleder.[53] Ayrıca Fakihî de Ahbâr-u Mekke'de aynı şeyleri söyler.

Yazar'ı Destekleyen Tek Bir Rivayet Yok!

Her şeyden önce şu bilinmelidir ki ne Vakidî, ne Ezrakî, ne de Fakihî "İsrâ" hadisesinin Ci'rane'deki mescide götürülme şeklinde olduğunu söylememiştir. Sadece Ci'rane'de iki tane mescid olduğuna, birine Mescid-i Haram'a nisbetle el-Mescidu'l-Ednâ/En yakın Mescid, diğerine ise "el-Mescidu'l-Aksa/En uzak Mescid" denildiğini Allah Rasulü'nün ﷺ umre için ihrama girmesi bağlamında naklediyorlar.[54] Kur'an-ı Kerim, -daha önce de ifade ettiğimiz gibi- Habîb-i Neccâr'ın şehir halkı tarafından taşlanmakla tehdit edilen elçilere imdat etmeye koşmasını anlatırken de "min Aksa'l-Medîne/Şehrin en uzak yerinden" ifadesini kullanır.

Kişilerin bulunduğu yere göre uzaklık ve yakınlık durumu değişir. Şehirdeki bu hadise, eğer Habîb-i Neccâr'ın bulunduğu yakada olsaydı bu durumda ifade "min Ednâ'l-Medine/Şehrin en yakın noktasından" şeklinde olurdu. Ci'rane'deki mescitlerle alakalı en uzak, en yakın ifadeleri de izâfî bir nitelemedir ve bir noktaya olan uzaklığı ya da yakınlığı belirtir. Zamanla bu niteleme ya isim olur ve daha uzak noktalara camiler yapılsa da nitelediği şey "el-Mescidu'l-Aksa" olarak kalır ya da yakın veya uzaklara camiler yapılınca yerinden dolayı yapılan bu niteleme hükmünü kaybeder.

Ezraki'nin rivayeti, doğru kabul edilmesi durumunda, Ci'rane'deki bu iki mescit bu bağlamda değerlendirilmiş ve daha sonra da onlardan geriye hiçbir şey kalmamıştır. Sahabe, Allah Rasûlü'nün her sünnetine ayrı bir ihtimam göstermesine rağmen,"Kur'an-ı Kerîm'de bahsedilen İsrâ hâdisesi burada olmuş" diye özel bir amaçla Ci'rane'ye gitmemiş ve tarihin hiçbir döneminde de bu gayeyle orada bir eser yapılmamıştır.

Ne Ci'rane'de el-Mescidu'l-Aksa ve el-Mescidu'l-Edna olduğunu söyleyen Ezrakî, ne de başka bir âlim İsrâ hâdisesinin Ci'rane'ki mescitte olduğunu söylemiştir. Nitekim Ci'rane'deki mescide el-Mescidu'l-Aksa diyen Ezraki, Mescid-i Haram'ın faziletinden ve onda namaz kılmaktan bahsederken, "şedd-i rihâl" hadisini de zikreder. Orada açıkça Mescid-i Aksa'nın Beyt-i Makdis olduğunu belirtir.[55]

Alfred'in Ezrakî'deki rivayetleri çarpıtması üzerine bir sürü yanlış hükümler kuran Azimli, Ezrakî'yi mütalaa etseydi görecekti ki O'nun Mescid-i Aksa'dan anladığı Kudüs'teki mabettir.

Allah Teâlâ, bazı ayetlerini göstermek için Efendimizi Mescid-i Aksa'ya götürdüğünü haber vermektedir.[56] Müfessirler de bu ayetleri, bir aylık yolu bir gecede gitmek, Mescid-i Aksa'yı ziyaret etmek, bütün peygamberleri görmek, yedi kat semada onların makamına uğramak gibi hususlar olarak tadat etmektedirler.

Buna göre Mekke'ye 8 km uzaklıktaki Ci'râne'de Allah Teala'nın Efendimiz'e göstereceği ne tür bir ayet olabilir? Bugün Ci'râne'de olağanüstü özellik arz eden ve etrafı mübarek olan ne vardır?

Ayetlerin tertibinin tevkifi olduğu dikkate alındığında İsrâ suresi 2. ayetten 9. ayete kadar Yahudi'nin ihanetlerini ve buna karşılık olarak Kudüs'ten uzaklaştırılmalarını anlatmaktadır. Yahudiler son olarak da Allah Rasulü'ne ﷺ ihanetlerinin karşılığı olarak Kudüs'ü kaybetmişler, Hz. Ömer zamanında Kudüs Müslümanların olmuştur. Ne gariptir ki, sahih rivayetleri görmemezlikten gelen yazar senedi olmayan ya da her bulduğunu rivayet eden tarihçilerin nakillerini esas alarak icmâ ile sabit olan bir hususu, Kudüs'ü Müslümanların gündeminden düşürmek, böylece de İsrail'i rahatlatmak adına reddediyor..

Hülâsa

İsrailoğulları yaşadıkları dönemde cümle âleme üstün kılınmıştı.[57] İslam'ın gelmesiyle Hristiyanlık gibi Yahudilik de neshedildi; Emir komuta Müslümanlara verildi.[58]

Allah Rasûlü bir gece Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya götürüldü; O'nun imametinde iki kıble cem edildi. Bununla bütün ümmetlere, İslam'ın bölgesel değil, evrensel bir din olduğu mesajı verildi. Bu bağlamda Kudüs, İslam'ın evrenselliğinin nişânesi, cihan hâkimiyetinin göstergesi olarak tebârüz etti. Allah Rasûlü "Şedd-i rihâl" hadisinde Mescid-i Aksa'yı üç büyük mescitten biri olarak zikrederek, bu mübârek mekanın Müslümanlara aidiyetini sözle de perçinledi. Müslümanlar Mescid-i Aksa'yı tekrar aslî hüviyetine kavuşturup, özgürleştirmek için harekete geçti. Aksa'nın da içinde bulunduğu Kudüs Hz. Ömer zamanında fethedildi. Kudüs, cihan hâkimiyetinin remzi oldu. Zira Yahudiler ihanet edince Kudüs'ü kaybetti, tövbe edince oraya geri döndü.[59]Müslümanlar da Mescid-i Aksa'yı kaybedince cihan hâkimiyetini kaybettiler. Bu yüzden –tarihi süreçte- Kudüs'ün fethine de, muhafaza edilmesine de ayrı bir önem verildi.

Müslümanlar bugün Kudüs'ü de cihan hâkimiyetini de kaybetti. Lakin İslam âleminde pek çok genç –Selahaddin Eyyubi gibi- gülmeyi Aksa'nın hür olacağı güne tehir etmekte. İsrail ise, bu gençler arasından bir Selahaddin çıkar da Müslümanlara, "İlk hedefiniz Kudüs" derse ne yaparım korkusu içerisinde. Bu yüzden Kudüs'ü Müslümanların gündeminden düşürme, bu noktada yeni stratejiler geliştirme peşinde. Arap-İsrail savaşlarında Arap devletlerini mağlub eden İsrail, Kassam Tugayları'nın Aksa'ya sevdalı gençleri karşısında ise hezimete uğradı. Bu yüzden sistemi değiştirdi. Kudüs'ü Müslümanların yüreğinden düşürerek içerden vurma yoluna gitti. Bu noktada meşhur ve müseccel oryantalist Alfred Guillaume(ö. 1965) devreye girerek Mescid-i Aksa'nın Kudüs'te değil Ci'râne'de olduğu yalanını ortaya attı. Fakat Alferd'in Müslüman olmaması ve Rudi Paret gibi azılı şarkiyatçıların da bu iddiayı saçma bulması bu çarpıtmanın intişârına mâni oldu. Ne var ki Alferd'in oryantalistler tarafından da kabul görmeyen bu iddiası bir zamanlar Diyanet İşleri Başkanlığı da yapan Süleyman Ateş tarafından savunuldu. Mehmet Azimli ise ilgili yazısında kitaplarda olmayan bilgileri, "var", "var" olanları da "yok" göstererek Mescid-i Aksa'nın Ci'râne'de olduğunu iddia etti.

Sünnet'i reddeden Kur'an Müslümanlarının Mescid-i Aksa'nın mevcud binâsının daha sonra yapılmasını "İsrâ mucizesi"ni inkara gerekçe göstermeleri, meseleye vukûfiyetlerinden değil, cehâletlerinden kaynaklanmaktadır. Zira, İsra mucizesinin başlangıç noktası için kullanılan "el-Mescidu'l-Haram"[60] ifadesinden de –o tarih itibariyle- etrafı çevrili bir mescid değil, secde için hazırlanan mekan anlaşılmıştır. Nitekim Cahiliyye Arapları namazı terk ettiklerinden dolayı "Mescid-i Haram" adını da unutmuş, onun yerine "el-Beytu'l-Haram" ismini kullanır olmuşlardı.

İnsanlar Kabe'nin etrafına "el-Beytu'l-Haram" derken de Kur'an-ı Kerîm Hz. İbrahim zamanındaki halini esas alarak, -etrafı Hz. Ömer zamanında duvarla örülen alana- Mescid-i Haram demiştir.[61]

Mescid-i Aksa ifadesinden de Hz. Süleyman'ın Kudüs'te yaptığı mescid ya da onun mekanı anlaşılmaktadır. Nitekim Araplar Kur'an-ı Kerîm'e özel bir kullanım olan, el-Mescidu'l-Haram ve el-Mescidu'l-Aksa ifadelerini duyunca Mekke ve Kudüs'teki secde yerlerini anlamış,[62] içi putlarla dolu, kimsenin üzerinde

Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in üzerinden Mîrac'a yükseldiği mübârek kayanın üstüne inşâ edilen Kubbetü's-Sahrâ

namaz kılmadığı, etrafı açık olan ve başka bir isimle telaffuz edilen mekana Kur'an-ı Kerim niçin "el-Mecidu'l-Haram" diyor diye itiraz etmemiş, bu ifadeyle Kabe'nin çevresindeki secde mekanının kastedildiğini anlamışlardır. Nisbî farklılıklarla benzer durum "el-Mescidu'l-Aksa" için de geçerlidir. Zira kimse "burası neresi" diye sormamış, bilakis müşrikler bir gecede Mescid-i Haram'dan, Mescid-i Aksa'ya gitmenin imkansız olduğunu söyleyerek "İsrâ" mucizesini inkar etmişlerdir.

Şüphesiz ki Azimli, yazısıyla neyi hedeflediğini en doğru kendisi bilmektedir. Fakat bu makale Müslüman gençler nezdinde, "Mescid-i Aksa Kudüs'te değil, Ci'râne'dedir. O halde Kudüs'te olmayan bir mescitten dolayı niçin İsrail'in keyfini kaçırıyorsunuz." şeklinde anlaşılmıştır. Ne gariptir ki, Rudi Paret gibi azılı şarkiyatçıların dahi saçma bulduğu böyle bir çarpıtmayı savunarak İsrail'in önünü açmak Sünnet'i reddeden Kur'an Müslümanlarının nasibi olmuştur. Fakat bu da geçer. Geriye ise Azimli'nin bozuk bir Türkçe ile kaleme aldığı mezkûr makalesindeki ilmî, fikrî, ahlakî arızalar ve ihanet kalır.

Dipnotlar

36. Moğoltay b. Kılıç el-Bekcerî el-Hanefî, İkmâlu Tehzîbi'l-Kemâl, Dar-u'l-Faruki'l-Hadise, yy, VIII, 345.
37. Kemaluddin ed-Demiri, Hayatu'l-Hayvani'l-Kübra, Dar-u İhyai't-Türasi'l-Arabi, Beyrut, I, 83.
38. İbn Teymiyye, İktidau's-Sırat, 435;
39. Bkz. Rudi Paret, a.g.m., sy. 34, s.150-152.
40. İbn Asakir, Tarihu Dimeşk, Daru'l-Fikr, Beyrut, 1995, LX, 305-306.
41. Mustafa es-Sibaî, es-Sünne ve Mekanetuhâ fi't-Teşri'il-İslamî, el-Mektebetu'l-İslami, 1985, 217-19.
42. Buharî, H. No: 1188; 1189, 1197; 1864; 1995.
43. Buharî, H. No: 1189.
44. Müslim, H. No: 3142.
45. Müslim, H. No: 3265.
46. Müslim, H. No: 3267.
47. Muhammed el-Emin el-Hereri, el-Kevkebu'l-Vehhac ve'r-Ravdu'l-Behhac, Daru'l-Minhac, Cidde, 2009, XV, 184.
48. Nur, 11.
49. İbn Hacer, Fethu'l-Bârî, Daru'l-Ma'rife, Beyrut, VII, 437.
50. http://www.ahl-alquran.com/arabic/show_article.php?main_id=14852 [28.11.2016].
51. El-Fakihi, Ahbar-u Mekke, V, 33.
52. Azimli, a.g.m., s. 52; Alfred Guillaume, Garpte İslam Tetkikleri, İslam Tetkikleri Enstitusu Dergisi, İstanbul, 1954.
53. Azimli, a.g.e., 53.
54. el-Fakihi, Ahbar-u Mekke, V, 33; Ezrakî, Ahbâr-u Mekke, Mektebetu's-Sakafe, Mekke, 2002, II, 208.
55. Ezrakî, a.g.e., II, 63-65.
56. İsra: 1.
57. Bakara: 122.
58. Bakara: 143.
59. İsrâ: 2-8.
60. İsrâ: 1.
61. Bakara: 144; İsrâ:1.
62. Benzer ifadeler için Bkz. Tahir b. Aşûr, et-Tahrîr-u ve't-Tefsîr, Tunis, XIII, 13-4.

İMÂM-I RABBÂNÎ HAZRETLERİ'NİN OĞLU, SİLSİLE-İ MEŞÂYİHIMIZIN 25.HALKASINDAKİ el-URVETÜ'L-VÜSKÂ MUHAMMED MA'SÛM es-SERHENDÎ HAZRETLERİ'NİN MEKÂTÎB-İ ŞERÎFESİNDEN MÜNTEHABÂT

(KIYMETLİ MEKTUPLARINDAN SEÇMELER)

Süleyman KUKU

Muhammed Ma'sûm Hazretleri'nin üç ciltlik ***"Mektûbât"***ının aslı Farsça'dır. ***"Mektûbât"***ın 1.cildinde 239, 2.cildinde 158 ve 3.cildinde ise 255 mektup bulunur.

Mehmed Emîn Tokâdî Hazretleri'nin mürîdi olan ve şeyhinin yanında medfun bulunan **Müstakîmzâde Süleyman Se'âdeddîn Efendi** tarafından Osmanlıca'ya çevrilmiştir.

Hüseyin Hilmi Işık *(Rahmetullâhi Aleyh)*in talebesi olan **Süleyman Kuku Hoca Efendi**, 80 yaşında olmasına rağmen bu kitabı Farsça aslından tercüme etmeye muvaffak olmuştur. **Allâh-u Te'âlâ** ecrini kat be kat ihsân eylesin. Âmîn!

Biz de inşâallâh her ay bu mektuplardan bâzılarını seçip dergimizde yayınlayacağız. **Muhammed Ma'sûm Hazretleri *"Mektûbât"***ının 1.cildin ilk sekiz mektûbunu muhterem babası **İmâm-ı Rabbânî Hazretleri**'ne yazmıştır. Bunlardan üç tânesini arz ediyoruz:

1.CİLDİN İKİNCİ MEKTÛBU

Allâh-u Te'âlâ'nın başka ihsânları ile birlikte bâzı husûsî zevklerinden bahseder. Bu mektûbu da yüksek mürşidine yazmışlardır.

Kölelerinizin en aşağısı **Muhammed Ma'sûm**'un, yüksek eşiğinizde büyük nîmetlere kavuşanlara arzıdır. Bu taraftaki bu zavallı duâcınızın hâlleri, yüksek teveccühlerinizin bereketiyle hamde lâyıkdır. Uzaklık ve ayrılık elem ve üzüntülerinden başka derdimiz yoktur. Beyt:

"Bizi hayatta tutan kavuşmak hayâlidir,
Yoksa hicrânlı ömür, yaşamak mı sayılır?"

Çok yüksek mârifetler ve kimsenin bilmediği sırlarla dolu eşsiz mektuplarınız birbiri ardından ulaşmakda, hâlimizi alçaklardan yükseklere çıkarmaktadırlar. Üç tecellî hakkındaki mektûbunuz bugünlerde geldi. İstîdâdıma göre ondan nasîbimi aldım.

Ondan sonra, sırf Zât'a âit nurların mârifetleri hakkındaki mektûbunuzla şereflendim. Onu mütâlaa ederken, sırf nurdan bir şuura kavuştum. Hattâ onunla fenâ ve bekâya kavuştuğumu da anladım. Bir müddet o engin denize gömüldüm. Şimdi yazarken o nisbet örtüldü. Bilmiyorum sebebi nedir.

Hazreti Selâmet! **Allâh-u Te'âlâ**'nın inâyetlerinden hangisini yazayım?! Onun ihsânlarından hangi birini beyân edeyim?! Beni çeke çeke götürüyorlar. Gerçi nereye götürüp, nereye ve neye kavuşturacaklar bilmiyorum. Ama bu arada ortaya çıkan lezzetler ve hâller ifâde ve açıklamaya sığmaz. Tatmakla alâkalı olup, beyânın çok ötesindedirler. Beyt:

"Ben kendi irâdemle ardından gitmiyorum,
İki anber kementle çekilip gidiyorum."

Hak Sübhânehû ve **Te'âlâ** yüksek teveccühünüzle ilim ve tam temeyyüz, yânî neye kavuştuğunu iyice bilmeyi ve ilmin gereği olan ayırabilmeyi ihsân eylesin.

﴿رَبِّ زِدْنِى عِلْمًا﴾

"Yâ Rabbî! İlmimi arttır." *(Tâhâ Sûresi:114'den)* âyet-i kerîmesi duâmdır.

Bir müddet önce bir tanıdıkla bir vâkıâmı (rüyâ veyâ hâl esnâsında gördüklerimi) yazıp göndermişdim. Doğru ve yanlış taraflarını bildirirseniz, bu fakire çok iyilik ve büyüklük etmiş olursunuz.

1.CİLDİN ÜÇÜNCÜ MEKTÛBU

Bir azîzin nisbetinin inkişâfı hakkında olup, yine büyük üstâdı olan Hazreti Müceddid'e yazmışlardır.

Hizmetçilerinizin en aşağısı **Muhammed Ma'sûm**'un, kapısının eşiğinde, gönüller için en kıymetli güller açan yüksek huzûrunuza arzıdır. Seâdetli huzûrunuzda bulunmak şerefinden mahrum olduğum günden beri, yüksek dergâhınızın hizmetçilerinden bu kalbi yaralıya bir haber ulaşmadı. Bütün varlığımla o taraftan gelecek haberleri gözetmekdeyim.

Buradaki hizmetçilerinizin hâlleri hamd edecek durumdadır. Vakitlerimiz cemiyyet ve huzur ile geçmektedir.

Hazreti Selâmet! Bu gece ki, Rebî'ü'l-âhirin yirmialtısı Cumartesi gecesidir 1026 (1617). **Şeyh Meyân Müzemmil** bu dünyâdan âhirete intikâl eylediler, iyi gittiler. Defnederken, **Hazretiniz**'in bu fakîre husûsî olarak hediye buyurdukları takkeden ayrı olarak, bereket için sakladığım diğer bir takkenizi onun başına örttüm. Başına koyar koymaz yâhud çok az zaman sonra gördüm ki, **Hazretiniz**'e mahsus yüksek bir nisbet kendisinde göründü. Onu tamâmen kapladı. Sonra o nisbet bütün kabristanı kuşatdı. Hattâ o havâliyi tamâmen nurla doldurdu. Kabûl ettiklerinizi sebebsiz kabûl ediyorlar!

1.CİLDİN YEDİNCİ MEKTÛBU

Matlûbun azameti ve onu anlayamamaktan bahseder. Yine kıymetli babalarına yazmışdır.

Hizmetçilerinizin en aşağısı **Muhammed Ma'sûm**'un, yüksek kapınızdaki bol bol nîmetlere kavuşanlara arzıdır. Bu taraftaki hizmetçilerinizin hâlleri hamd etmeye lâyıktır. Dâimâ yüksek kapınızdan ulaşacak, sevindirici haberleri gözetmekteyim. Huzûrunuz devletine kavuşmak arzusunu nasıl beyân edeyim ve ayrılık ateşinin yakıp eritmesini nasıl izhâr edeyim. Beyt:

"İçim kan oldu benim, artık daha coşamam,
Şerâb üstüne şerâb içip de kaynayamam."

Ey kalbimin kıblesi! Ne şaşılacak hâller oluyor. Güzellikler, nazlar ve edâlar, rahatlık gözümde mahrumluk görünüyor. Kavuşmanın kendinde ayrılık buluyorum. Bulamıyor ve bilemiyorum ki ne buluyorum, ne bulamıyorum. Hep tezatlar ve tenâkuzlarla iç içeyim. Öyle bir rahat, huzur ve lezzet bahşediyorlar ki, binlerce rahatlık ve lezzet onların yanında bir arpa kadar değer taşımaz ve bir pula bedel olmaz. Mısra:

"Naklin olduğu yerde konuşmak yersiz olur."

Bunlar öyle hâllerdir ki, bir ömür boyu hep şükredilse, hiçbir şey yapılmamış olur. Bunlara kavuşmak için asırlar boyu çalışılsa, **Allâh-u Te'âlâ**'nın husûsî ihsânı olmadıkça, ele geçmezler. Bununla birlikde mahrumluk hiç eteğimi bırakmıyor. Uzaklık ve ayrılık hiç bir zaman elini elimden çekmiyor. Beyt:

"Ne güzelliği tükenir, ne Sa'dî'nin sözleri,
Müsteskā (su isteyen) kanmaz, dâim içse de denizleri."

Çünkü matlub son derece münezzeh ve yüksek olup, tâlib ise çok alçak ve noksandır. Ne bunun onunla bir ortaklığı, ne onun bununla bir yakınlığı vardır. Bu O'nu idrâk edemez. Aralarında bir bakımdan da olsa, bir nisbet, bir ortaklık, ismlerde bir benzerlik olmayınca, O'nu anlayamamak anlamak, O'nu hakkıyla bilememek bilmek olur.

Bu mânâyı zevk ve vicdân ile anlayınca ve yapmacık ve göstermelik değil, keskin ve derine nüfûz eden bir nazarla idrâk edince, bunları kaleme alıp yüksek huzûrunuza yazmak edepsizliğinde bulundum. Ne yapayım. Yaradılışımdaki yüksek himmetli olmak, idrak elinin eteğine ulaşamayacağı matlûbu istiyor. Çünkü ele geçen her şey O değildir. Ancak O'nun şebehi ve misâlidir.

Zılle (gölgeye) tutulmak gayre (asıl olandan başka bir şeye) tutulmakdır. Her ne kadar görüntü asıldan ise de, zıl leke ve tozlarından kurtulamıyor ve aslâ tutulan için, zıldan bir nokta bulunmak bile büyük bir dağdır yânî yaradır. Bunun için bütün müşâhedelerden yüz çevirip, ehadiyyet sırfa (mutlak Allâh'a) müteveccih olmalıdır.

Nitekim En'âm Sûresi yetmiş dokuzuncu âyetinde:

﴿إِنِّى وَجَّهْتُ وَجْهِىَ لِلَّذِى فَطَرَ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴾

"Şüphesiz ben sâdece hak dîne boyun eğip yüzümü, gökleri ve yeri yaratmış olan Allâh'a çevirdim ve ben O'na ortak koşanlardan (müşriklerden) değilim." buyuruldu. *(Süleyman Kuku -A.Fârûk Meyân-, Mektûbât-ı Ma'sûmiyye, sh:75-76, 79-80)*

Yük. Kimyager
Ali Rıza KURUM

ET ÜRÜNLERİNDE HELALLİK - 3 -

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla. Hamd alemlerin Rabbi olan ve kullarını sayısız nimetler ile rızıklandıran Rezzak'adır. Salat ve selam öğüt verenlerin en hayırlısı olan Muhammed Mustafa *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* ve onun âl ve ashâbı üzerine olsun.

Önceki yazılarımızda islami açıdan kırmızı et ve kanatlı etlerinin kesimlerinin nasıl olması gerektiğini İsmailağa Fetva Heyeti'nin görüşleri doğrultusunda bahsetmiştik.

Bu yazımızda ise Allah'ın izni ile kırmızı etin veya kanatlı etlerinin **işlenerek son halini aldığı ürünlerde**ki helal ve tayyiblik durumunu aşağıdaki suallere cevap vererek irdeleyeceğiz.

- **İşlenmiş** et ürünleri nelerdir? Riskleri nelerdir?
- Hangi gıda katkı maddeleri kullanılmaktadır?
- MSG (Mono Sodyum Glutamat) sağlık açısından ne gibi problemler içerir?
- Nitrit ve Nitrat tuzları sakıncaları nelerdir?
- Carmin nedir? **Gıdalarda** kullanılması dinen uygun mudur?
- Baharatlardaki sıkıntılar nelerdir?

İşlenmiş Et Ürünleri Nelerdir?

Başıca işlenmiş et ürünlerine; Sucuk, Salam, Sosis, Pastırma, Kavurma, Nugget, Jambon ve Döneri sayabiliriz.

Avrupa'da yarım milyon insan üzerinde yıllarca süren tıbbi incelemelerde, günde 160 gram ve üstü işlenmiş et ürünü tüketenlerin % 44'ünün 12 yıllık takip süresi sonunda öldüğü görüldü. Günde 50 gram işlenmiş et ürünü tüketenlerin dahi pankreas kanserine yakalanma oranı yüzde 20 artıyor. İşlenmiş et ve et ürünlerinde oluşan sodyum nitrit adlı kimyasal madde proteinlerde bulunan aminoasitlerle kimyasal tepkimeye ve açığa kanserojen maddelerin çıkmasına sebep oluyor. Yine İşlenmiş Et ürünlerinin bağırsak kanseri riskini önemli ölçüde arttırdığına dair çalışmalar vardır. Kalp ve Damar sağlığı açısından düşünülürse sağlıklı insanların dahi tüketmemesi gerekir.

Hangi gıda atkı maddeleri kullanılmaktadır?

Başlıcalarını sayacak olursak; MSG, Nitrit ve Nitrat tuzları, Carmin, Galeta unu, Baharat Kombileri sayılabilir.

MSG (Mono Sodyum Glutamat) sağlık açısından ne gibi problemler içerir?

Monosodyum glutamat kısaltılmış adıyla MSG veya koduyla E621, glutamik asidin sodyum tuzudur. Monosodyum glutamat gıdalarda genellikle lezzet arttırıcı olarak kullanılmaktadır. Bu madde vücuda alındığında tükürük bezleri salgısını etkileyerek tükürük salgısını arttırır. Böylece gıdanın lezzet özellikleri artar tüketen de daha hızlı ve daha sık yeme isteği uyanır.

Başta Japonya ve Çin olmak üzere ülkemizde de özellikle hazır gıdalarda (Döner,sucuk, salam, sosis, cips, soslu mısır, Hazır Çorba, Bulyon (Etsuyu tabletleri), Çiğ köfte vb..) sıklıkla kullanılmaktadır.

Monosodyum glutamat'ın zararlarının hepsi çok sayıda çalısmayla kanıtlanmis ve bununla ilgili bir rapor Dünya Sağlık Örgütüne sunulmuş durumda. Internette de araştırılabilir. Monosodyum glutamatın uzun süreli kullanımlarında aşağıda ki zararlarla karşılaşmak olasıdır:

- MSG bir bakıma nörotoksindir. Yani sinir hücrelerine zarar vermektedir. Bu yüzden merkezi sinir sistemini tahribata uğratarak alzheimer, parkinson ve epilepsi gibi hastalıklara neden olabilmektedir.

- Retinal dejenarasyona neden olabilmektedir.

- Yağ birikimi, doyma mekanizmasında bozukluklara ve bunlara bağlı olarak obeziteye neden olabilmektedir.

- Büyüme hormonunu baskılar böylece gelişim geriliğine neden olabilir.

- İnsülün hormonunu uzun süreli artmış seviyede salgılatır buna bağlı olarak pankreasta tahribatlara yol açar ve diyabete neden olabilir.

- Böbrek ve karaciğerlerde tahribatlara neden olabilmektedir. Ayrıca bu madde plasentadan da rahatça geçebilmektedir. Buda tüm bu riskleri anne karnında ki bebeğe de yansıtmaktadır.

- Astımlı hastaların bu maddeyi tüketmeleriyle ağır astım atakları geçirebilirler.

- Bu madde hamilelerde plasenta bariyerini geçerek bebeklerinde aynı etkilere maruz kalmasına neden oluyor.

- Ayrıca bu maddeyi tüketen insanlar daha sonrasında normal gıdaları aldığında onlara lezzetsiz gelmektedir. Buda insanların daha çok MSG içeren ürünlere yönelmesine neden olmaktadır. Bu durum bir bakıma bağımlılığa yol açmaktadır.

Birçok üründe MSG kullanımı maalesef gizli yapılmakta etikette gösterilmemektedir. Eğer güvenli bir katkı maddesi ise üreticiler neden gizlerler?

Hazır gıda

Ayrıca devletin vermiş olduğu ceza caydırıcı olmadığı için üretici kullanmakta devlet ceza kesmekte fakat devletin kestiği ceza kazanılan paranın yanında hiç hükmünde olmaktadır.

Nitrit ve Nitrat tuzları sakıncaları nelerdir?

Gıdaların istenilen **özelliklerde üretilmesi ve uzun süre dayanıklı kılınması, ancak bazı katkı maddeleri sayesinde mümkündür.** Kendileri gıda özelliğinde olan süt tozu, **şeker** vb.. katkı maddelerinin sağlık açısından bir sakıncası olmamakla beraber kimyasal katkıların insan vücuduna zararlı etkileri olabilmektedir.

Et ve İşlenmiş Et ürünlerindeki en büyük tehlike nitrit ve nitrat tuzlarıdır. Gıdalara katılan nitrat ve nitrit, toksik tesirlerini, hayvansal ürünlerdeki sekunder aminlerle birleşerek oluşturdukları nitrozaminlerle de gösterirler. Nitrozaminlerin hem insanlar ve hem de hayvanlarda karsinojenik tesirli olduğu çok sayıda araştırıcı tarafından bildirilmiştir.

WHO'ya (Dünya Sağlık Örgütü) göre nitrat ve nitrit için günlük maksimum alınabilir değerler şu şekildedir(kg vücut ağırlığı başına.)

	Zararsız miktar	Özel şartlarda
Nitrat (Na veya K)	0-5 mg	5-10 mg.
Nitrit (Na veya K)	0-0,5 mg	0.-0,8 mg.

Etin gerçek rengi kırmızı mıdır? Tabi ki hayır gerçek et kahverengi renge sahiptir peki kasaplarda gördüğümüz etler neden kırmızı?

Et ürünlerinde nitrat ve nitritin görevleri şu şekilde sıralanabilir:

• Parçalanma ürünü NO'in myoglobin ile birleşerek oluşturduğu nitrozomyoglobin arzu edilen parlak kırmızı-pembe rengin oluşumunu sağlar. Bu rengin oluşabilmesi için 35-50 ppm nitrit yeterli olmaktadır.

• Ürünlerin sabit tat, koku ve aroma da daha uzun süre muhafaza edilmeleri sağlar.

• Antimikrobiyel Özellik gösterir. Özellikle Clostridiumlar(Solunum yollarını felç edebilen bir bakteri) üzerine olan etkileri çok Önemlidir. C. botulinum'un inhibisyonu (yıkılması) için gerekli nitrit dozunun(miktarı) 150 ppm olduğu bildirilmektedir.

• Antioksidan etkileri nedeniyle oksidasyon sonucu oluşabilecek ransiditeyi engeller. Et ürünlerinde kullanılan nitrat ve nitritin az olması bazı olumsuz renk değişikliklerine ve mikrobiyel bozulmalara sebep olurken, fazla olması da kalıntı nitrit miktarının artmasına ve nitrozaminlerin teşekkülüne neden olmaktadır. Wirth yaptığı çalışmada, fermente et ürünlerinde(sucuk vb..) sağlıklı bir fermentasyonla tüketim aşamasına gelmiş bir üründe 10 mg/kg 'dan

daha fazla nitrit olamayacağını ortaya koymuştur. Fermentasyonun söz konusu olmadığı salam ve sosislerde ilave edilen nitritin tamamen parçalanmaması ve dolayısıyla da nitrozaminlerin oluşumu söz konusu olabilir.

Carmin nedir? Gıdalarda kullanılması dinen uygun mudur?

Gıdaların insanları cezp eden ilk özelliği rengidir. Bir gıda maddesi ile ilgili ilk izlenim genelde görseldir ve renginin kabul veya reddi gıdanın tercih edilmesinde büyük bir etkiye sahiptir. Dolayısıyla bu minvalde yapılan pek çok çalışma renk ile lezzet arasında pozitif yönde bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur.

Araştırmalar neticesinde tarihte karşımıza ilk çıkan gıda renklendiricisi ise kaktüsler üzerinde yapışmış bir halde yaşayan asalak böcek türü olan Cochineal (Koşnil)'den elde edilen Karmin'dir. Zira koşnil son derece saf bir kırmızı renkli sıvıya sahip olan böcek türüdür.

Koşnil böceği, ilk olarak Orta ve Kuzey Amerika'daki Aztek ve Maya aşiretleri tarafından birtakım eşyaları boyamak için boya olarak kullanılmıştır.

Üretilen bu boya Avrupa'da diğerlerine kıyasla daha çok popüler oldu ve genel olarak kozmetik, tekstil sanayiinde ve az miktarda gıdalarda kullanılmaya başlandı. Günümüzde carminin başlıca kullanıldığı alanları sayacak olursak;

- Pastacılıkta kullanılan konserve kiraz ve vişneler yapay olarak boyanır ve boyama katkı maddesi de E120 Karmin (carmine) dir
- İşlenmiş et ürünleri olan sucuk salam sosis vb.. göz alıcı kırmızılığın sebebidir
- Rengarenk dondurmalarda özellikle çilekli vb.. olanlarda kullanılabilmektedir
- İlaç sanayiinde kırmızı ve tonlarının başlıca kaynağıdır
- Kırmızı ve tonlarındaki şekerleme reçel vb.. görmeniz mümkündür
- Kozmetik sektöründe allık, ruj vb.. kulanım alanları mevcuttur

Konumuz olan böceğin inceleyeceğimiz tarafı da kendisinden türlü türlü yöntemlerle elde edilen boyanın gıda ürünlerine katılmasına dinen cevazın bulunup bulunmadığıdır. Bu konuda ehli fetva şu şekilde buyurmuşlardır;

Carmin

Hanefi ve Şafii Mezhebine Göre

Ahkâm cihetinden hayvanlar denizde ve karada yaşayanlar olarak ikiye ayrılır.

Denizde yaşayanlar: Hanefi mezhebince kendisine balık denilenlerin dışındakiler yenilmez. Karada yaşayanlar ise kendi aralarında üç kısma ayrılır:

1 - Kanı olmayanlar ki bunlar sinek, çekirge, örümcek vb.

2 - Akıcı kana sahip olmayanlar. Bunlar da sair haşeratın çoğunluğu, yılan ve bunların benzerleridir.

3 - Akıcı kana sahip olanlar.

İlk iki kısmın altında bulunan hayvanlardan çekirge hariç diğerlerinin yenilmeyeceği hususunda Hanefi mezhebinde ittifak(görüş birliği) vardır. Ancak Şafiler çekirgenin yanı sıra kertenkele yemenin de mubah olmasından söz etmişlerdir.

Müstesna olanlar yani çekirge ve kertenkele dışındaki haşeratı yemenin haram olma sebebi; bu hayvanların zikredeceğimiz ayette geçen habisler(pis olanlar)den olmalarıdır. Zira Mevla Teâlâ şöyle buyurmuştur:

"...Temiz ve hoş şeyleri onlara helâl, murdar ve kötü şeyleri de üzerlerine haram kılar..." *(Araf Suresi:157)*

Ancak diğer mezheplerde haşeratı yemenin mubah olduğu ile hükmedenler ise, delil olarak şu ayet-i kerimeye dayanmışlardır:

"De ki: "Bana vahyolunanda, (bu haram dediklerinizi) yiyen kimse için haram edilmiş bir şey bulamıyorum. Ancak leş, veya akıtılmış kan, yahut domuz eti -ki bu gerçekten pistir- yahut Allah'tan başkası adına kesilmiş bir hayvan olursa, bunlar haramdır. Ama kim çaresiz kalırsa, (başkasının hakkına) tecavüz etmemek ve zaruret sınırını aşmamak üzere (bunlardan yiyebilir)" Çünkü Rabbin çok bağışlayandır, merhamet edendir." *(Enam Suresi:145)*

Hanefi ve Şafii âlimleri ise bu ayetin İslam'ın ilk döneminde inmiş olduğunu ve sonradan gelen haram kılıcı ayetlerin onu nesh ettiğini vurgulamışlardır.

Şunu da yeri gelmişken belirtelim. Hanefi mezhebinin son dönem âlimlerinden İbn-i Abidin *(Rahimehullah)* Reddu'l-Muhtar isimli eserinde kırmız böcek namıyla bahsettiği böceği sadece elbise gibi eşyaları boyamak için kullanmaya cevaz vermiştir. Bununla beraber böceğin yenilmez olduğunu açıkça ifade etmiştir. Dolayısıyla mezkur kitapta geçen ibarenin konumuzla yani koşnilin yiyecek ürünlerinde kullanılmasıyla bir alakası yoktur.

Netice olarak koşnil böceğinin yenilmesi veya gıdalar içerisine konulan katkı maddesi olarak kullanılması Hanefi ve Şafii mezhebince caiz görülmemiştir. Buna bağlı olarak ta gıda sektöründe alım ve satımı da caiz değildir.

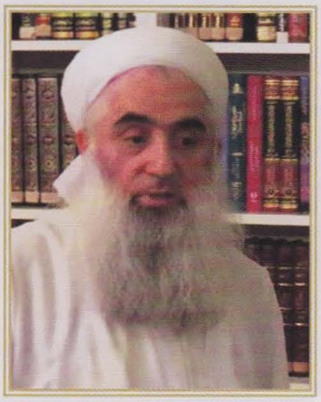
Baharatlardaki sıkıntılar nelerdir?

Genel itibari ile bakıldığında baharatlar Allah'ın *(Celle Celâlühû)* yarattığı üzere tüketilmektedir. Fakat bazı Allah korkusu bulunmayan zevat sıradan bir otu alıp öğütüp boya ile karıştırıp fark edilmesin diye oloeresin ile muamele ederek kırmızı biberin kopyasını yapabilmektedir. Tıpkı içinde bal olmayan bal şurupları gibi..

Yazımızı okuduktan sonra ye'se düşen kardeşlerimiz olabilir Şöyle bir ip ucu vererek kendilerini rahatlatmak isterim GİMDES helal sertifikasına sahip sucuk da var salamda dönerde var köftede, cips de yeter ki biz Müslümanların kalbinde helal gıdayı arayıp bulmaya karşı bir aşk olsun

Rahmetli şehit bayram ali hocamızın bir keresinde sohbetinde şu kıssasına şahid olmuştum İmamı Şarani den *(Kuddise Sirruhû)* şöyle bir kıssa nakletmişti o mübarek imam şöyle buyurmuş ;

"Çarşıda pazarda şüphesiz yiyeceklerden aradım bulamadım iki sene toprak(tan katkısız çıkan ürünleri) yedim.. " buyuran İmam Şarani bunu yaklaşık 600 yıl önce söylüyor. Katkı maddelerinin K sının olmadığı devirlerde varın bugün ne yapacağımızı sizler düşünün..

DİYÂNET REİSİ GÖRMEZ'E GÖRSÜN DİYE AÇIK MEKTUP-1-

HÜSEYİN AVNİ KANSIZOĞLU

Besmele, hamd ve salat-u selamdan sonra…

Sayın Görmez!

Dini camialara, nereden başlayıp nerede bittiği belli olmayan beş madde ile açıkça yol çizip rol belirlemişsiniz. Bu maddelerin zımnında da onların başındakileri ve mensuplarını kıyasıya itham edip dövmüşsünüz.

Sayın Görmez!

Tamam, şu maddeler, içlerinde doğruların da yer aldığı veya belli mühim kayıtlama ve sınırlandırmalarla doğru sayılabilecek maddelerdir. Ancak siz de çok iyi bilmiş olmalısınız ki batıllar, hak olarak gösterilebilecek hiçbir kırıntıyı bulundurmazlar diye bir şart yoktur. Kâinatta katıksız batıllar çok nadir olduğu gibi, müşterileri de gayetle azdır. Doğrusu, batılı batıl yapan, hakkın onda her zaman hiç yer almaması değildir; aksine bunun onda çoğu kez batıl oluşunu ortadan kaldıracak miktarda ve vasıfta bulunmamasıdır. İşte bu yüzden batıl taraftarları ekseriya batıllarını hak ile allayıp pullayarak pazarlarlar. Hiçbir değeri bulunmayan metalarının revacı için batılı bazı kere hacete göre hakka doğru eğer ve sündürürler.

Sayın Görmez!

Bu noktada şunu söylüyoruz: Hak olan dava ve sözlerin şartlara göre asla batıllara açık menfezleri bırakılmamalıdır; bu menfezler mutlaka -bir şekilde- tıkatılmalıdır. Böylece haktan kalkarak batıla kayma yahut öyle gösterilerek batıla götürme ve itme tehlikesi bertaraf edilmelidir. İlmin, irfanın ve tefekkürün hâkim olduğu zamanlarda ve zeminlerde böyle bir tehlike pek bulunmasa da günümüz şartlarında nihayet mertebede vardır. Hele zamanımızın cahillik, akıl tutulması ve körelmesi, fikir zafiyeti ve şaşkınlık vasatında her tarafa ve bilhassa batıla çekilebilecek muğlak ifadeler asla kullanılmamalıdır.

Sayın Görmez!

Diyanetin, dini camialara gösterdiği ve uyulması gerektiğini söylediği beş prensip de -basit düşünceli ve şartlı bakışlılar tarafından her ne kadar ilk anda mutlak olarak güzel sanılsa bile- bu bahsettiğimiz aşırı muğlak ve tehlikeli ifadelerdendirler. Çünkü bu sözleri, kimlerin nerelerden ve hangi anlayışlardan kalkarak söyledikleri ve ileri sürdükleri avamca tam ve kâfi ölçüde anlaşılmaktan uzak olduğu gibi, kimler tarafından nerelere ne kadar ve nasıl sündürebilecekleri de çoklarına nispetle hiç belli değildir. Hatta -Hazreti Ali radıyallahu anhu efendimizin o meşhur, ***batıl murat edilen hak söz*** şeklindeki veciz ifadelerinde

de görüldüğü üzere- som hakikatler bile bazen Haricilerde olduğu gibi batıl muratlara alet edilebilir, hata ve hatta bedevi haslet kimselerce uğrunda savaş dahi yapılabilir.

DİB TARAFINDAN OKUNUP TALEP EDİLEN MADDELER

Sayın Görmez, deniliyor ki:

1- **Tekfir etmeyeceksin.** Sadece kendini hak bilip kendin gibi inanmayan kendin gibi düşünmeyen ve kendin gibi yaşamayanları dinden çıkmakla suçlamayacaksın.

Diyoruz ki:

Bir: ***Tekfir, Müslüman*** olduğunu ifade eden birinin ***kâfir*** olduğunu söylemektir. Bu ***tekfir etmeyeceksin*** emriyle istenen, mutlak mıdır, değil midir? Bu sözün muhatabı kimdir? ***Kendimiz*** kimiz, ***bizim gibi düşünmeyenler*** kimlerdir? Kısacası ***kim, kimi neden, ne zaman ve nasıl tekfir etmeyecek***? Küfür denilen bir şey bulunmadığı yahut yeryüzünde kâfir kalmadığı için mi? İslam dininde olduktan veya ona girdikten sonra -Katolik nikâhında olduğu gibi- ondan hiçbir şekilde çıkılamayacağı için mi? Biz, ***Müslümanlar*** isek ve bizim gibi inanmayanlar, bizim gibi düşünmeyenler Müslüman hüviyetini kabul etmeyenlerse yahut dinin iman esaslarını veya kati dini meselelerden birini inkâr edenlerse tek kendimizi nasıl hak bilip onları dinden çıkanlar olarak bilmeyeceğiz?

Müslümanlar olarak elbette ki sadece kendimizi hak üzere bilip Müslüman olmayanları, Yahudileri, Hıristiyanlar, putperestleri, Mecusileri, ateistleri, ataistleri ve diğer bilcümle Müslüman olmayanları batıl üzere bilemeyecek ve İslam'a çağıramayacak mıyız?. Zihinlerde doğabilecek ***bu ve benzeri düsturla acaba bunun önü mü alınmak isteniyor, kâfirler himaye edilmek mi arzu ediliyor yahut dinden çıkmanın önü açılmak mı hedefleniyor?*** gibi istifhamların cevaplanmasını bekliyoruz.

İki: Tamam, İslami ölçülerde ve ilmi dairede olmayan bir ***tekfir*** elbette ki her aklı başında müminin karşı çıkması gereken vahim bir taşkınlık ve müthiş bir sapkınlıktır. Ancak usulünce yapılacak bir ***tekfir*** dini bir hüküm ve vecibe olup onu kökünden inkâr etmek, dinin inkârı olmakla uydurulan yeni bir ***ibahiye mezhebi***, hatta turfanda bir ***din inancı***dır. Mesela onca açık ayetle sabit olan ***şefaat***i inkâr edeni ve ayetlerle bildirilen Âdem aleyhisselâm'ın topraktan yaratıldığını kabul etmeyip babasının olduğunu iddia edeni de mi tekfir etmememiz, istenmektedir? Bu hangi dinin hangi amir hükmüdür, söyler misiniz?

Üç: İslam'ı, Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in, Sahabe'nin ve hak mezhep imamlarımızın anladığı gibi anlayıp mümkün mertebe yaşamaya çalışan meşrepler ve mesleklerden biri olarak elbette sadece kendimizi hak bilmeyeceğiz. Ancak, İslam dairesinin dışında bulunan, Sünnet'i kabul etmeyen, Kur'an ve Sünnet'i doğru anlama ve dolayısıyla yanlış anlamanın önünü kesme mektepleri olan akîdevî ve amelî hak mezhepleri inkar edip Müminlere kendilerinin veya oryantalistlerin süzme batıl mezheplerini dayatan ve böylece İslam'dan bizzat kendileri çıkanları illa da İslam'a sokma gibi bir gayret içine mi gireceğiz.. Neden?

Ötekileştirmeyeceksin

Sayın Görmez!

Deniliyor ki:

2- **Ötekileştirmeyeceksin.** Kendin gibi inanmayanı ve yaşamayanı ötekileştirmeyeceksin, azınlığa düşürmeyeceksin.

Diyoruz ki:

Bir: Evvela şunu soralım: İslami camialarda böyle yapan mı var? Sonra, kim, kimi ötekileştiriyor? Ayıp denen bir şey var. Bilhassa bir şekilde hizmet veren İslami camiaların ve hizmet ekiplerinin tamamını şirk ve sapıklık içinde görüp gösterenlerin hatta bununla da kalmayıp onları potansiyel tehlike olarak tanıtıp ilan edenlerin böyle bir talepte bulunmaları hakikaten gülünçtür. Çok merak ediyoruz, yoksa Diyanet de bu çizgide midir? Bu çizgideyse neden?

İki: Bu da mı mutlak olacak? Oysa ***Mümin olanla bir fâsık hiçbir olur mu? Bir olamayacaklardır.*** *(Secde:18)* Demek ki, Allah katında inanan ile inanmayan kimseler bir olamaz. Şu halde bazılarını bizzat Allah Teâlâ ***ötekileştiriyor***; buna ne diyeceğiz?. *(Maide:78-79)* Birbirlerini yaptıkları kötülükten engellemeyenlerin lanetlik olduklarını Allah'ımız haber veriyor. Umarım ki buna da itiraz etmemiz istenmiyordur. İnançlarıyla ve ayet inkâr etmeleriyle, Kuran'da yanlışlıkların bulunduğunu ve Allah'ın zalim olduğunu iddia etmeleriyle illa da ben ***ötekiyim*** diyenleri de mi ötekileştirmeyeceğiz?

Üç: Bu sözü edilen ***ötekileştirme*** işini diline çokça doladığı halde tarikatların ve bazı camiaların şirk içinde olduklarını ve bu yüzden kestiklerinin yenilmeyeceğini medyada milyonlara ilan etmekle kendinin ısrarla ***öteki*** olduğunu ifade eden şaklabanları da mı ötekileştiremeyeceğiz? Ne yani, o, ***öteki*** değil de ***beriki*** mi?

Dört: Kimlerin, kimler tarafından merkeze oturtulup nelerin ***ötekileştirme*** olup olmadığına kim nasıl karar verecek? Bu suale doğru ve net bir cevap verilmeden yapılan bu taleple var olan karmaşıklık daha da artacaktır; bizden söylemesi.

Beş: Birilerine ***kalp kırma*** derken bile en pespaye bir şekilde kalp kıranlar var. Karşılarına aldıkları kimseye ***başkalarını ötekileştirme*** derken dahi onu zalimane bir tarzda ve dozajda ***ötekileştiren*** kimseler çok fazla. Hedefe koyduklarına ***başkalarını karalama***, ***batıla nispet etme, küfre girmekle itham etme*** derken bile bunların dik alasını irtikâp edenler haddinden ziyade. Tenkit ve tezyif oklarına hedef yaptıklarına ***insanlara edepli ve terbiyeli davranın*** derken dahi onlara gayet edepsizce ve terbiyesizce ifadeler kullananlar sayılamayacak kadar fazla. Hatta bunlardan en çok şikâyet edenler, açıkça müşahede edildiği üzere kınadıkları şu vasıfları en ziyade üzerlerinde bulunduranlardır. Bunlar kimleri aldatıp kandırdıklarını sanıyorlar?. Bir daha akıllıca düşünsünler: Kimleri adam yerine koymuyorlar, karaladıklarını mı, kendilerini mi?.

Açıkçası şu camialara şöyle mi denmek isteniyor?: ***Bunları siz işliyorsunuz ama bundan böyle işlemeyin; çünkü adam değilsiniz. Biz işliyoruz; zira adam biziz***. Yahut şu mu murat ediliyor: ***Bunları işliyorsunuz, bundan böyle sakın ha işlemeyin; çünkü siz adamsınız; adamlar bunları işlemez. Biz işliyor isek de siz bize bakmayın; zira biz adam değiliz***.. Dedik ya: Nasıl düşünülmekte olduğunu doğrusu çok iyi ve net anlayamadık.

İslâm'dan Ayrılmayacaksın

Sayın Görmez!

Deniliyor ki:

3- **İslam'dan ayrılmayacaksın**. İslam ilminden ayrılmayacaksın, İslam'ı kendine göre yorumlamayacaksın.

Diyoruz ki:

Bir: Bu ***İslami*** denilen ***ilim***, hangi islam'ın hangi ilmi olacak? Piyasalarda birçok islâm var ve nice islami ilim mevcut; hangisi? İslami kanaldan ve Müslüman âlimlerden gelen İslam'ın ilmi mi? Yoksa İslam'la alakası bulunmayan ve değişik mertebelerde İslam düşmanı olan bilcümle oryantalistlerin ve hempalarının çerçevesini çizip içini doldurdukları, ayrıca gökten inen İslam'ı referans olarak kabul etmeyen siyasi otoritelerin de Müslümanlara dayattığı bir İslami ilim midir? Yahut yerlerin tanrısının ilkeleri istikametinde doğan ve yetişen tanrıların uydurduğu islam'ın ilmi mi? Bu haddinden ziyade karanlık olan noktanın iyice açıklık kazanması lazımdır.

İki: Hem, Kuran ve Sünnet'in doğru anlaşılmasının ve yanlış anlaşılmaktan muhafazasının mektep ve tezgâhları olan Mezhepler ha bire inkâr edilmekle gerçek din otoriteleri, Sünnet inkâr edilmekle de Sahabe ve peygamber devreden çıkarılarak ayetleri canlarının istedikleri tarafa sündürmekte olan medya hokkabazlarına yahut akademisyen kılıklı müzebzeplere şimdiye kadar tarafınızdan hangi itiraz yapıldı ve nasıl bir müeyyide tatbik edildi?. Doğrusu bunu sizden hiç duymadık. Var mı yok mu, çok merak etmekteyiz. Yoksa nasıl ve neden? Değmediğinden mi?

Üç: Bize gelince: Biz, öz İslam'dan ve Rebbanî Müslüman âlimlerimizin kanalından gelen, İslam dışı kanallardan gelmeyen, din dışı düşüncenin ve nefsani arzuların değiştirmediği yahut İslam'a ecnebi olan inanç ve anlayış kirleriyle kirlenmeyen bir ilme bağlı kalmaya evet diyoruz.. Başkalarına ise en yüksek seda ile ***hayırır*** diye haykırıyoruz.

Şahısçı Olmayacaksınız

Sayın Görmez!

Deniliyor ki:

4- **Şahısçı olmayacaksınız**. Şahısları hakikatin yerine ikame edemezsiniz. Baki hakikatleri fani şahsiyetler üzerine bina edemezsiniz. Biz irademizi bir faniye teslim edemeyiz..

Diyoruz ki:

Bir: Evet, doğru bir anlayış çerçevesinde kalmak şartıyla ***şahıslar hakikatlerin yerine konulamaz***, biz de koymayalım; bu, İslam'ın bir emridir. Ancak evvela bunların ne demek

﴿هَلْ جَزَٓاءُ الْاِحْسَانِ اِلَّا الْاِحْسَانُۚ ۞ فَبِاَيِّ اٰلَٓاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾

“Güzel amel işlemenin karşılığı, güzel mükâfat vermekten başkası olamaz. (Ey insanlar ve cinler!) **Öyleyse her ikiniz de, Rabbinizin hangi nîmetlerini yalanlayabiliyorsunuz?!”** *(Rahmân Sûresi:60-61)*

olduğunda dürüstçe anlaşalım. ***İşlerimizin sahiplerini*** meşru dairede dinleyip emir ve tavsiyelerine uymamız, onlara hürmette kusur etmememiz, arkalarından ayrılmayıp şaklabanların peşine takılmamamız, acaba, ***şahısları hakikat yerine koymak*** olarak mı anlaşılıp anlatılıyor? Merak ediyoruz, ***baki hakikatler***in ilim ve irfan erbabı tarafından tespit ve tayin edilip cahillere yahut art niyetlilere meydan bırakılmaması birilerince ***baki hakikatleri fani şahsiyetler üzerine bina*** etmek olarak mı zannediliyor? Endişeliyiz, acaba ***baki hakikatleri*** gün yüzüne çıkaran, çerçevesini en güzel bir şekilde çizen -çakma ve şişirme değil de- gerçek otoriteleri mühimsemek ve işi onlara bırakmak mı ***şahısçılık*** olarak anlaşılıp anlatılıyor? Değilse, bu muğlaklık neden?

İki: Doğrusu, ***şahısçılık yapmamak***, mecburen şahıslarla beraber olmayı ve amir memur alakasını yahut kimilerini önder edinme işini Kitab’a ve Sünnet’e isyan etmeme ve onlarla

tezat teşkil etmeyen sahih akıl ölçülerine uyma kaydına bağlamakla olur. Keza, ***şahısçılık yapmak*** da yukarıdaki şarta uymamakla gerçekleşir. Bu noktadan hareketle ***herkes önce kendisine iyi baksın***, diyoruz.

Üç: Bu arada hakikatlerin ancak şahıslarla belirlenip gün yüzüne çıkabileceğini de unutmayalım. Zira cümlenin malumu olduğu üzere nasıl ki bir teori ancak kişilerle pratik hale getirilirse, aynı şekilde her bir inanç ve düşünce de şahıslarla yaşanır ve tatbik edilir. Hele hiçbir sosyal teori şahıslar olmadıkça yaşanamadığı gibi sosyal yanı da bulunan inançlar ve gerektirdikleri ameller de ancak idarecilerin idaresi altındaki insanlar tarafından hayata geçirilirler.

"***Allaha, Resulüne ve sizden olan iş sahiplerine itaat edin***" *(Nisa:59)* ayet mealinde sözü edilen ve itaat edilmesi emredilen ***Müslümanlardan olan iş sahipleri*** kimlerdir? Bunların, siyasi, idari, ilmi, ameli ve terbiyevi işlerin sahipleri olacakları vahyin de aklın da gösterdiği itiraz ve inkâr edilemez bir hakikattir. Aksi bir düşünce dini düsturların yanında medeni olmanın ve kolektif aklın da asla kabul edemeyeceği anarşist bir anlayışın mahsulüdür.

Dört: Bize göre, hakikati mutlaka vahiyde arayacağız ama çaresiz şahıslarda görüp tanıyacağız ve kesinlikle onlarla yaşayacağız. Tıpkı, "***Şüpheniz olmasın ki sizin için Resulüllah'ta güzel bir numune/model vardır***" *(Ahzap:21)* ve "***Sizin için İbrahim'de ve onunla beraber olanlarda güzel bir numune vardır. Hani kavimlerine 'Şüphesiz ki biz sizden ve Allah'ın dışındaki tapındıklarınızdan uzak kimseleriz. Sizi inkâr ettik; tek Allah'a iman etmenize kadar bizimle sizin aranızda ebedi bir düşmanlık ve kızgınlık zuhur etti' dediler***" *(Mumtehine:4)* ayet meallerinde beyan edildiği gibi.

Demek ki, Rabbimize göre peygamberle beraber olmaları kaydı ve şartıyla nebi olmayanlar da model alınabiliyormuş ve alınmalıymış. Ama doğru, "***Allah,*** *(ilmine dayanarak ve adalet ve hikmet dairesinde)* ***kimi şaşırtırsa sen onun için asla bir kılavuzluk edecek mürşit bulamayacaksın***." *(Kehf:17)*

Beş: "***Biz irademizi bir faniye teslim edemeyiz***" sözü mutlaksa yani şartsız ve kayıtsız ise bu kesinlikle bir anarşist ruhun isyanıdır. Ayrıca sahih aklın ve meşru hukuk ile medeniyetin de asla kabul edemeyeceği bir başıboşluk inancı ve düşüncesidir. Bunu sizi bilmem ama bilhassa siyasi otoritelerin veya askeri teşkilatın yahut bürokratik amirlerin iradelerine göre hareket etmek zorunda olanlar yahut kendilerini böyle görenler asla ağızlarına almamalıdırlar; güldürürler. Acaba birilerinin ellerinde bu prensibi sadece şeyhe itaat ile sınırlı kılacak hangi delil vardır, merak etmekteyiz.

Altı: Böyle bir taleple mesela bir dervişin, iradesini -Şerîata ters düşmemek kaydıyla- sağlam bir mürebbiye teslim etmesi ile alakalı olan iradesini size teslim etmesini nasıl isteyebilirsiniz? Bu, iradenin başkasına teslim edilmesi iradesini gasp etmek değil de nedir? Burada ***irademizi başkasına teslim edemeyiz*** şeklindeki sözünüzü kısmen kabul ederek bu hususta irademizi size teslim etmez isek buna ne dersiniz? Hem, siz kendinizi, bir yanda camialara alenen amir olarak kabul ettirmeye çalışırken birilerini ilimde, irfanda, terbiyede ve sülükte emir kabul etmenin yanlış olduğunu nasıl iddia edebilirsiniz? Bu bir nevi çifte terazilik değilse nedir?.

Sayın Görmez!

Sizin memurlarınızdan olan bir müftü, bir vaiz, bir imam veya bir başkası iradesini size teslim etmeyerek istediği hutbeyi okusa, sizin yanlışlıklarınızı halkın önünde, hutbede yahut vaaz kürsüsünde veya bir konferansta dile getirmekte kullansa ne dersiniz, kabul eder misiniz? Etmezseniz, neden?. Siz yanlış yapmayan masumlar olduğunuz için mi? Değilse, neden?

Sayın Görmez!

Emriniz altındaki personelinizden biri, camide cemaatine sizin kitaplarınızı ve yayınlarınızı okumayıp kendi mezhebinin eserini okumayı irade etse buna karşı çıkmaz mısınız? Ümmet'in âlimlerinin mezheplerine tabi olsa ve Diyanet'in mezhebine uymak istemese, iradesini Diyanet mezhebinden yana kullanmayarak size teslim etmese bunu kabul eder misiniz,? Etmezseniz, neden?

Sayın Görmez!

Personelinizden biri, yine ***nesh***'i, kabul edip cemaatine anlatmakla iradesini Kuran ve Sünnet'in açık hükmü ile Ümmet'in âlimlerinin tamamının inancından yana kullanıp bunu inkâr

eden Yahudi ve Hıristiyanlardan yahut onların yolundakilerden yana kullanmasa ne dersiniz, bunu kabul eder misiniz? Etmezseniz, neden?

Sayın Görmez!

Bir müftü veya vaiz efendi, kürsüde iradesini Diyanet ilmihalindeki ***kişinin kendine nikâhı düşebilecek kadınlarla tokalaşmasının caiz olacağına*** dair dinden asla bir mesnedi bulunmayan batıl bir fetvadan yana değil de ayetleri beyan eden sahih ve sabit Sünnet'ten ve buna istinaden Ümmet'in âlimlerinin tamamına ait olan haramlık içtihadından yana kullansa, böylece de bu hususta iradesini size teslim etmese, buna hayır demez misiniz?. Derseniz, neden?

Sayın Görmez!

Bir müftü veya vaiz efendi iradesini, Kuran'ı açıklayan Sünnet ve ona dayanan Ümmet'in mezheplerinin tamamından ve ulemasının hepsinden yana kullanıp ***altın yüzük takmak mümin erkeklere haramdır*** dese, Diyanet İlmihali'nin ***bu haram değildir*** şeklindeki fetvasının dinden hiçbir dayanağının bulunmadığını açıklasa, ona ***haklısın, iradeni bize teslim etmek zorunda değilsin hatta etmemelisin*** mi dersiniz?. Demezseniz, neden?

Sayın Görmez!

Yedi: Çok yakından tanıdığımız ve tanıdığınız nice simalar, bilhassa Allah'a ve Resûlüne iliştiklerinin onda biri kadar totem haline getirip o yargılanmak şöyle dursun sorgulanamaz saydıkları Oryantalistlere ve uşakları olan akademisyenlere, fakültedeki hocalarına ne kadar ilişebilmişlerdir? Hatta ilişme şöyle dursun ilişmeye kalkanları cin çarpmıştan beter edenler vardır; bilhassa bunlar bu hususta hiç konuşmamalıdırlar.

Sayın Görmez Bey!

Mesela öğrenmek istiyoruz, siz bu güne dek Fazlurrahman, M. Sait Hatipoğlu, Hüseyin Atay, M. Hayri Kırbaşoğlu beylerin hangi yanlışlarını ilmi bir mercekle tenkit edebildiniz? Onların hadis metinlerinde ve diğer dini eserlerde gördükleri ve kıyasıya tezyif ettikleri yanlışlıkların nispetinin(!) kaçta kaçını yahut hangi birini onların söz ve makalelerinde görüp gösterebildiniz? Bildiğimiz kadarıyla öyle bir şey katiyen yok. Neden? Masum olduklarından mı, kusursuzluklarından mı? Değilse, neden?

Sayın Görmez!

Yedi: Biz diyoruz ki: İradeyi, kasten dinin esasları dışında kullanmak yani ilahî iradeye ters düşecek şekilde istimal etmek dinsizlik, kasıtsız kullanmak asilik ve günahkârlık, aklın çerçevelediği sınırların dışında kullanmak akılsızlık, Hakka dayanan kanunun belirlediği dairenin dışında kullanmak kanunsuzluk, meşru hukukun gösterdiği sahanın dışında kullanmak hukuksuzluk, hikmetin tayin ettiği alanın haricinde kullanmak hikmetsizlik, maruf ahlak düsturları dışında kullanmak ahlaksızlık, bu noktalarda ***irademi başkasına teslim etmem demek*** de anarşistliktir.. Değilse, neden?

Sayın Görmez!

Sekiz: Katiyen görmez olamazsınız ki: Aklı başında bir mümine göre beşeri irade, kendi dışında birçok meşru hudutla sınırlıdır. Hatta siz bir yanda, hiçbir ferde, ***Laik Anayasa'ya ve Atatürk ilke ve inkılaplarına karşı iradenizi kimselere teslim etmemelisiniz*** diyemez veya demezken öte yanda dini camialardan böyle bir talepte bulunmanızda bir tenakuz görmüyor musunuz? Görmüyorsanız, bu sizin hakikatleri külliyen görmez olduğunuzdan mıdır? Değilse, neden?

Sayın Görmez!

Dokuz: Kısacası: Tarikatlardaki şeyhlik ve müritlik ile camialardaki üstat talebe alakası ve Şeriat kayıtlı itaat, Kitab'ın ve Sünnet'in, bir de bunların ışığı altında bakan selim aklın da zaruri gördüğü amel, sülük ve terbiye emirliğinin bir muktezasıdır. Aksini iddia etmek Kitab'ın, Sünnet'in ve selim aklın inkârıdır; değilse akli bir arıza ile karşı karşıyayız demektir. Yoksa ***"Siz şeyh seçme rüştünde olmadığınız ve asla olamayacağınız gibi, olsanız bile böyle bir hürriyetiniz katiyen yoktur. Bu işin sahipleri biziz. Bize uymak ve itaat etmek zorundasınız. Sizin şeyhiniz biziz. Bu bir oldubittidir. Aksi takdirde ihtimal ki bazı kelleler kopartılacaktır"*** mı denilmek istenmektedir?

Sayın Görmez!

On: Şu halde bu talebiniz ve sınırları üzerinde bir daha durup düşünmeniz gerektiğine inanıyoruz. Değilse, neden?

Yazının 2. bölümü inşâallâh önümüzdeki ay yayınlanacak.

Hikmetli Sözler

"Rahat ve huzur on kısım ise, dokuzu susmaktır."
Hz. Ömer (Radıyallahü anh)

"Allah dostlarına gizli ve aşikâr buğzetmek öldürücü zehirdir. Onlara ta'n etmek (kötülemek, yermek, ayıplamak) ebedi nimetten mahrumiyeti gerektirir."
Şeyhü'l-İslam Hirevî (Kuddise Sırruhu)

"Önce düşün sonra söyle, çünkü önce temel sonra duvar gelir."
Sâ'dî Şirâzî

"Örümcek ağını ördü, Peygamber Efendimizi korudu. Ey müslüman sen de ağını ör de Ehl-i Sünneti koru!"
Mahmud Efendi hazretleri (Kuddise sirruhu)

"Ümitli olduğun her şeyin kölesi; ümit kestiğin her şeyden de âzâde ve hürsün."
Atâullah el-İskenderî

"Gençliğin kıymetini ihtiyarlar, huzurun kıymetini huzursuzlar, sıhhatin kıymetini hastalar, hayatın kıymetini ise ölüler bilir."
Hatem-i Esam

"Ne gelirse başımıza Hak'tandır ama geliş sebebi Hak'tan ayrılmaktandır."
Necip Fazıl Kısakürek

«اَللّٰهُمَّ إِنِّى أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْأَعْظَمِ الْمَكْتُوبِ مِنْ نُورِ وَجْهِكَ الْأَعْلَى الْمُؤَبَّدِ الدَّائِمِ الْبَاقِى
الْمُخَلَّدِ فِى قَلْبِ نَبِيِّكَ وَرَسُولِكَ مُحَمَّدٍ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْأَعْظَمِ الْوَاحِدِ بِوَحْدَةِ الْأَحَدِ،
اَلْمُتَعَالِى عَنْ وَحْدَةِ الْكَمِّ وَالْعَدَدِ، اَلْمُقَدَّسِ عَنْ كُلِّ أَحَدٍ، وَبِحَقِّ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ،
﴿قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۝ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ﴾، أَنْ تُصَلِّىَ عَلٰى سَيِّدِنَا
مُحَمَّدٍ سِرِّ حَيَاةِ الْوُجُودِ وَالسَّبَبِ الْأَعْظَمِ لِكُلِّ مَوْجُودٍ صَلَاةً تُثَبِّتُ فِى قَلْبِى الْإِيمَانَ وَتُحَفِّظُنِى الْقُرْاٰنَ
وَتُفَهِّمُنِى مِنْهُ الْاٰيَاتِ وَتَفْتَحُ لِى بِهَا نُورَ الْجَنَّاتِ وَنُورَ النَّعِيمِ وَنُورَ النَّظَرِ إِلٰى وَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَعَلٰى اٰلِهِ
وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ.»

«اَللّٰهُمَّ إِنِّى أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْأَعْظَمِ الْمَكْتُوبِ مِنْ نُورِ وَجْهِكَ الْأَعْلَى الْمُؤَبَّدِ الدَّائِمِ الْبَاقِى
الْمُخَلَّدِ فِى قَلْبِ نَبِيِّكَ وَرَسُولِكَ مُحَمَّدٍ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْأَعْظَمِ الْوَاحِدِ بِوَحْدَةِ الْأَحَدِ،
اَلْمُتَعَالِى عَنْ وَحْدَةِ الْكَمِّ وَالْعَدَدِ، اَلْمُقَدَّسِ عَنْ كُلِّ أَحَدٍ، وَبِحَقِّ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ،
﴿قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۝ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ﴾، أَنْ تُصَلِّىَ عَلٰى سَيِّدِنَا
مُحَمَّدٍ سِرِّ حَيَاةِ الْوُجُودِ وَالسَّبَبِ الْأَعْظَمِ لِكُلِّ مَوْجُودٍ صَلَاةً تُثَبِّتُ فِى قَلْبِى الْإِيمَانَ وَتُحَفِّظُنِى الْقُرْاٰنَ
وَتُفَهِّمُنِى مِنْهُ الْاٰيَاتِ وَتَفْتَحُ لِى بِهَا نُورَ الْجَنَّاتِ وَنُورَ النَّعِيمِ وَنُورَ النَّظَرِ إِلٰى وَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَعَلٰى اٰلِهِ
وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ.»

«اَللّٰهُمَّ إِنِّى أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْأَعْظَمِ الْمَكْتُوبِ مِنْ نُورِ وَجْهِكَ الْأَعْلَى الْمُؤَبَّدِ الدَّائِمِ الْبَاقِى
الْمُخَلَّدِ فِى قَلْبِ نَبِيِّكَ وَرَسُولِكَ مُحَمَّدٍ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْأَعْظَمِ الْوَاحِدِ بِوَحْدَةِ الْأَحَدِ،
اَلْمُتَعَالِى عَنْ وَحْدَةِ الْكَمِّ وَالْعَدَدِ، اَلْمُقَدَّسِ عَنْ كُلِّ أَحَدٍ، وَبِحَقِّ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ،
﴿قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۝ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ﴾، أَنْ تُصَلِّىَ عَلٰى سَيِّدِنَا
مُحَمَّدٍ سِرِّ حَيَاةِ الْوُجُودِ وَالسَّبَبِ الْأَعْظَمِ لِكُلِّ مَوْجُودٍ صَلَاةً تُثَبِّتُ فِى قَلْبِى الْإِيمَانَ وَتُحَفِّظُنِى الْقُرْاٰنَ
وَتُفَهِّمُنِى مِنْهُ الْاٰيَاتِ وَتَفْتَحُ لِى بِهَا نُورَ الْجَنَّاتِ وَنُورَ النَّعِيمِ وَنُورَ النَّظَرِ إِلٰى وَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَعَلٰى اٰلِهِ
وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ.»

ŞA'BÂN-I ŞERÎF AYININ ORUÇLARI

ŞA'BÂN-I ŞERÎF'TE BİR GÜN ORUÇ

Safûrî *(Rahimehullâh)*ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte şöyle vârid olmuştur:

رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَامَ مِنْ شَعْبَانَ يَوْمًا حَرَّمَ اللهُ جَسَدَهُ عَلَى النَّارِ وَكَانَ رَفِيقَ يُوسُفَ فِي الْجِنَانِ وَأَعْطَاهُ اللهُ ثَوَابَ أَيُّوبَ وَدَاوُدَ.»

"Kim Şa'bân'dan bir gün oruç tutarsa, Allâh-u Te'âlâ onun cesedini cehenneme haram kılar. Cennetlerde Yûsuf *(Aleyhisselâm)***a komşu olur. Allâh ona Eyyûb ve Dâvûd** *(Aleyhimesselâm)***ın sevaplarını verir."** *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/142)*

ŞA'BÂN-I ŞERÎF'TE ÜÇ GÜN ORUÇ

Safûrî *(Rahimehullâh)*ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte şöyle vârid olmuştur:

رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «شَعْبَانُ جُنَّةٌ مِنَ النَّارِ فَمَنْ أَرَادَ أَنْ يَلْقَانِي فَلْيَصُمْهُ وَلَوْ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ.»

"Şa'bân cehennemden bir kalkandır. Bana kavuşmak isteyen üç gün de olsa onda oruç tutsun." *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/142)*

Safûrî *(Rahimehullâh)*ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte şöyle vârid olmuştur:

رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «نَقُّوا أَبْدَانَكُمْ بِصَوْمِ شَعْبَانَ لِصِيَامِ شَهْرِ رَمَضَانَ فَمَا مِنْ عَبْدٍ يَصُومُ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ شَعْبَانَ ثُمَّ يُصَلِّي عَلَيَّ مِرَارًا قَبْلَ إِفْطَارِهِ إِلاَّ غَفَرَ اللهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَأَخْبَرَنِي جِبْرِيلُ أَنَّ اللهَ تَعَالٰى يَفْتَحُ فِي هٰذَا الشَّهْرِ ثَلَاثَمِائَةِ بَابٍ مِنَ الرَّحْمَةِ.»

"Ramazan ayının orucu için Şa'bân orucu ile bedenlerinizi temizleyin. Herhangi bir kul Şa'bân ayında üç gün oruç tutsa, iftarından önce de bana defâlarca salevât okusa, mutlaka Allâh-u Te'âlâ onun geçmiş günahlarını bağışlar. Cibrîl bana bildirdi ki; şüphesiz Allâh-u Te'âlâ bu ayda üç yüz rahmet kapısı açar." *(es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/142)*

ŞA'BÂN-I ŞERÎF'İN İLK VE SON PERŞEMBE ORUÇLARI

(27 Nisan ve 25 Mayıs Perşembe)

Ebû Abdillâh el-Hubeyşî *(Rahimehullâh)*ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte şöyle vârid olmuştur:

رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَامَ أَوَّلَ خَمِيسٍ مِنْ شَعْبَانَ وَاٰخِرَ خَمِيسٍ مِنْهُ كَانَ حَقًّا عَلَى اللهِ أَنْ يُدْخِلَهُ الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِهِ.»

"Şa'bân'ın ilk ve son perşembesini oruçla geçireni, rahmeti ile cennete girdirmek Allâh-u Te'âlâ üzerine bir hak olur." *(Ebû 'Abdillâh el-Hubeyşî, el-Berake fî fazli's-sa'yi ve'l-hareke, no:785, sh:249; es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/142)*

ŞA'BÂN-I ŞERÎF'İN BAŞINDA, ORTASINDA VE SONUNDA ÜÇ GÜN ORUÇ

Hobevî *(Rahimehullâh)*ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte şöyle vârid olmuştur:

رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ صَامَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ أَوَّلِ شَعْبَانَ وَثَلَاثَةً مِنْ أَوْسَطِهِ وَثَلَاثَةً مِنْ اٰخِرِهِ كَتَبَ اللهُ لَهُ ثَوَابَ سَبْعِينَ نَبِيًّا وَكَانَ كَمَنْ عَبَدَ اللهَ تَعَالٰى سَبْعِينَ عَامًا وَإِنْ مَاتَ فِي تِلْكَ السَّنَةِ مَاتَ شَهِيدًا.»

"Her kim Şa'bân'ın başından, ortasından ve sonundan üç gün oruç tutarsa, Allâh-u Te'âlâ ona yetmiş peygamber sevâbı yazar. Allâh-u Te'âlâ'ya yetmiş sene ibâdet etmiş gibi olur. O sene ölürse şehit olarak ölür." *(Zübdetü'l-vâ'izîn, Hobevî, Dürretü'n-nâsihîn, sh:235)*

ŞA'BÂN-I ŞERÎF'İN EYYÂM-I BÎYD (ON ÜÇ, ON DÖRT, ON BEŞ) ORUÇLARI (9 Mayıs Salı, 10 Mayıs Çarşamba ve 11 Mayıs Perşembe)

Hicrî takvime göre her ayın on üç, on dört ve on beşinci günlerinin orucu çok fazîletlidir. **Rasûlüllâh** *(Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)* bu günlerin orucunu yolculuklarında bile terk etmemiştir. **Ali** *(Radıyallâhu Anh)* şöyle buyurmuştur:

قَالَ عَلِيٌّ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ: «صَوْمُ الْبِيضِ أَوَّلِ يَوْمٍ يَعْدِلُ ثَلَاثَةَ اٰلَافِ سَنَةٍ وَالْيَوْمِ الثَّانِي يَعْدِلُ عَشَرَةَ اٰلَافِ سَنَةٍ وَالْيَوْمِ الثَّالِثِ يَعْدِلُ ثَلَاثَةَ عَشَرَةَ اٰلَافِ سَنَةٍ.»

"Receb'in on üçüncü gününün orucu üç bin sene oruç gibidir. On dördünün orucu üç bin sene gibidir. On beşinci gün ise on üç bin seneye denktir." *(İbnü Şâhîn, Süyûtî, el-Le'âlî, 2/106)*

Enes *(Radıyallâhu Anh)*dan merfû'an rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** *(Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)*in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur:

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ مَرْفُوعًا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ صَامَ أَيَّامَ الْبِيضِ الثَّالِثَ عَشَرَ وَالرَّابِعَ عَشَرَ وَالْخَامِسَ عَشَرَ أَعْطَاهُ اللهُ فِي أَوَّلِ يَوْمٍ مِنْهَا أَجْرَ عَشَرَةِ اٰلَافِ سَنَةٍ وَفِي الْيَوْمِ الثَّانِي أَعْطَاهُ اللهُ أَجْرَ مِائَةِ أَلْفِ سَنَةٍ وَفِي الْيَوْمِ الثَّالِثِ أَعْطَاهُ اللهُ أَجْرَ ثَلَاثِمِائَةِ أَلْفِ سَنَةٍ.»

"(Herhangi bir aydan) **on üç, on dört ve on beşinci günler olan eyyâm-bîydı oruçlu geçirene, Allâh birinci gününde on bin sene, ikinci gününde yüz bin sene, üçüncü günde ise üç yüz bin senelik ecir verir."** *(Ebu'l-Kāsım el-Hüseyn, el-Emâlî, Süyûtî, el-Le'âlî, 2/107)*

Ahmed ibni Hicâzî *(Rahimehullâh)*dan rivâyet olunduğuna göre:

يُرْوٰى: «أَنَّ أَرْبَعَةَ أَشْيَاءَ تُخَفِّفُ عَذَابَ الْقَبْرِ؛ قِرَائَةَ الْقُرْاٰنِ فِي كُلِّ حِينٍ وَزَمَانٍ، وَإِكْرَامَ الْيَتِيمِ فِي كُلِّ مَكَانٍ، وَصَوْمَ أَيَّامَ الْبِيضِ فِي رَجَبَ وَشَعْبَانَ، وَالصَّلَاةَ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ تُنَوِّرُ الْقَلْبَ وَتُورِثُ رِضَاءَ الرَّحْمٰنِ.»

"Dört şey kabir azâbını hafifletir. Bunlar da her an ve her zaman Kur'ân okumak, her mekânda yetime ikrâm etmek, Receb ve Şa'bân'ın eyyâm-ı bîyd oruçlarını tutmak, gece yarısı namaz kılmak ki, o kalbi nurlandırır ve Rahmân'ın rızâsını celbeder." *(Ahmed ibnü Hicâzî, Tuhfetü'l-ihvân, sh:13)*

ŞA'BÂN-I ŞERÎF'İN YARI (ON BEŞİ OLAN BERÂAT) GÜNÜNÜN ORUCU (11 Mayıs Perşembe)

Ali *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فَقُومُوا لَيْلَهَا وَصُومُوا يَوْمَهَا.»

"Şa'bân'ın yarı (on beşinci) **gecesi olunca gecesini** (ibâdette) **kıyamla geçirin, gününü de oruç tutun."** *(İbnü Mâce, İkāmetü's-salât, no:1388, 1/444; el-Beyhakî, Şu'abü'l-îmân, no:3542, 3555, 5/354-362)*

Ebû Abdillâh el-Hubeyşî *(Rahimehullâh)*ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte şöyle vârid olmuştur:

رُوِيَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «فِي لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ يَكُونُ هُبُوطُ جَبْرَائِيلَ وَمَلَائِكَةِ اللهِ مِنَ السَّمَاءِ السَّابِعَةِ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا فَارْغَبُوا فِي صِيَامِهِ وَإِنَّ يَوْمَ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ تَصُومُهُ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ وَالطَّيْرُ وَالْوُحُوشُ وَالسِّبَاعُ وَالْبَهَائِمُ وَحِيتَانُ الْبَحْرِ وَهَوَامُ الْأَرْضِ.»

"Cebrâîl'in ve Allâh-u Te'âlâ'nın meleklerinin *(Aleyhimüsselâm)* **yedinci kat semâdan dünyâ semâsına inişleri Şa'bân'ın yarı gecesinde gercekleşir. O hâlde onun gününün orucuna rağbet edin. Şa'bân'ın yarı gününü,** (sâlih) **insanlar ve cinlerle, kuşlar, yabânî hayvanlar, yırtıcı hayvanlar, davarlar, denizlerin balıkları ve yeryüzünün böcekleri bile oruçlu geçirir."** *(Ebû 'Abdillâh el-Hubeyşî, Kitâbü'l-Berake, no:532, sh:193)*

ŞA’BAN-I ŞERÎF’İN SON PAZARTESİ ORUCU (22 Mayıs Pazartesi)

Abdullâh *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَبْدِ اللهِ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَامَ اٰخِرَ يَوْمِ اثْنَيْنِ مِنْ شَعْبَانَ غُفِرَ لَهُ.»

“Her kim Şa‘bân’ın son pazartesisini oruçlu geçirirse kendisi için (günahları) **bağışlanır.”** *(‘Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/340; eş-Şecerî, el-Emâlî, 2/102)*

ŞA‘BÂN-I ŞERÎF AYININ NAMAZLARI

BERÂAT GECESİNİN VAZÎFELERİ

(10 Mayıs Çarşamba gününü 11 Mayıs Perşembe gününe bağlayan gece)

BİR SENE BOYUNCA HAYIRLI KADERLER YAZILMASI, ÖMRÜN UZAYIP O SENE ÖLÜMDEN KORUNULMASI, RIZKA BEREKET HÂSIL OLUP İNSANLARA MUHTÂC OLUNMAMASI İÇİN YAPILACAKLAR

İmâm-ı Zebîdî ve **Şeyh Ahmed Deyrabî** gibi birçok âlim ve fâzıl meşâyih *(Kaddesallâhu Esrârâhüm)* hazarâtı bu gecenin ihyâsı hakkında şu beyanlarda bulunmuşlardır:

Allâh dostları içerisinde halefin seleften tevârus (verâset yoluyla nakl)ettiğine göre, her kim Berâat Gecesi şu sayılanları yaparsa, o gece yaptığı bütün istekler kendisine verilerek murâdı hâsıl olur:

1) Akşam namazından sonra her rekâtta bir Fâtiha ve altı İhlas Sûresi okuyarak altı rekât kılar.

2) Her iki rekâtın selamından sonra birer Yâsîn-i Şerîf okur.

Birincisinde ömrüne berekete niyet eder.

İkincisinde rızkına bereket ve belâları defetmeye niyet eder.

Üçüncüsünde ise insanlardan istiğnâ (muhtâc olmama) ve hüsn-ü hâtime (îmânla biten güzel bir gün sona erişme)ye niyet eder.

3) En sonunda “Berâat Gecesi duâsı” diye meşhur olan şu duâyı 10 kere okur.

Şunu da belirtelim ki bu duâ tümü îtibârıyla hadîs-i şerîf olarak rivâyet edilmeyip, meşâyihın birçoğundan nakledilmişse de, içinde geçen lafızların bir kısmı âyet-i kerîme, ekserîsi de **Ömer ibni’l-Hattâb** ve **Abdullâh ibni Mes‘ûd** *(Radıyallâhu Anhümâ)* gibi yüce sahâbîlerden rivâyet edilmiştir.

Abdullâh ibni Mes‘ûd *(Radıyallâhu Anh)* bu duâda geçen o kısım hakkında şöyle bir beyanda bulunmuştur: “Herhangi bir kul bu duâları yaparsa, mutlaka geçimine genişlik verilir.” *(İbnü Ebî Şeybe, el-Musannef, no:29521, 6/69; ‘Abd ibnü Humeyd, İbnü Cerîr, Âlûsî, Rûhu’l-me‘ânî, 8/244)* Bu duâ şöyledir:

«بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَصَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ، إِلٰهِي جُودُكَ دَلَّنِي عَلَيْكَ وَإِحْسَانُكَ أَوْصَلَنِي إِلَيْكَ وَكَرَمُكَ قَرَّبَنِي لَدَيْكَ أَشْكُو إِلَيْكَ مَا لاَ يَخْفٰى عَلَيْكَ وَأَسْأَلُكَ مَا لاَ يَعْسُرُ عَلَيْكَ، إِذْ عِلْمُكَ بِحَالِي يَكْفِي عَنْ سُؤَالِي يَا مُفَرِّجُ عَنْ كَرْبِ الْمَكْرُوبِينَ فَرِّجْ عَنِّي مَا أَنَا فِيهِ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ، ﴿فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذٰلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ﴾، اَللّٰهُمَّ يَا ذَا الْمَنِّ وَلاَ يُمَنُّ عَلَيْهِ يَا ذَا الْجَلاَلِ وَالْإِكْرَامِ! وَيَا ذَا الطَّوْلِ وَالْإِنْعَامِ! لاَ إِلٰهَ إِلاَّ أَنْتَ ظَهْرُ اللاَّجِينَ وَجَارُ الْمُسْتَجِيرِينَ وَمَأْمَنُ الْخَائِفِينَ، اَللّٰهُمَّ إِنْ كُنْتَ كَتَبْتَنِي عِنْدَكَ فِي

أُمِّ الْكِتَابِ شَقِيًّا أَوْ مَحْرُومًا أَوْ مَطْرُودًا أَوْ مُقْتَرًا عَلَيَّ فِي الرِّزْقِ، فَامْحُ اللّٰهُمَّ بِفَضْلِكَ شَقَاوَتِي وَحِرْمَانِي وَطَرْدِي وَإِقْتَارَ رِزْقِي وَأَثْبِتْنِي عِنْدَكَ فِي أُمِّ الْكِتَابِ سَعِيدًا مَرْزُوقًا مُوَفَّقًا لِلْخَيْرَاتِ فَإِنَّكَ قُلْتَ وَقَوْلُكَ الْحَقُّ فِي كِتَابِكَ الْمُنْزَلِ عَلٰى لِسَانِ نَبِيِّكَ الْمُرْسَلِ: ﴿يَمْحُوا اللّٰهُ مَا يَشَآءُ وَيُثْبِتُ وَعِنْدَهُٓ أُمُّ الْكِتَابِ﴾، إِلٰهِي بِالتَّجَلِّي الْأَعْظَمِ فِي لَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَهْرِ شَعْبَانَ الْمُكَرَّمِ الَّتِي يُفْرَقُ فِيهَا كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ وَيُبْرَمُ أَنْ تَكْشِفَ عَنَّا مِنَ الْبَلَاءِ مَا نَعْلَمُ وَمَا لَا نَعْلَمُ وَمَا أَنْتَ بِهِ أَعْلَمُ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعَزُّ الْأَكْرَمُ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدِنِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ، اٰمِينْ!»

“**Rahmân** ve **Rahîm** olan **Allâh**’ın adıyla (duâya başlıyorum). Bütün hamdler âlemlerin **Rabbi** olan **Allâh-u Te‘âlâ**’ya mahsustur. **Allâh-u Te‘âlâ Efendimiz Muhammed**’e, Ehl-i Beyti’ne ve sahâbesine salât-ü selâm eylesin.

Ey **Allâh**! Sana başvurma yolunu bana cömertliğin gösterdi. Senin huzûruna beni iyiliğin ulaştırdı. Senin nezdine beni keremin yaklaştırdı. Sana gizli kalmayan sıkıntılarımı ancak Sana şikâyet ediyor ve Senden, Sana zor gelmeyecek şeyler istiyorum.

Zâten Senin, benim durumumu bilmen, istememe de hâcet bırakmıyor. Ey sıkıntılıların derdini açan Zat! İçinde bulunduğum sıkıntıları benden gider. Senden başka hiçbir ilâh yoktur. Seni tenzih ederim. Gerçekten de ben zâlimlerden oldum.

‘Biz onun duâsını kabûl ettik ve kendisini gamdan kederden kurtardık. İşte müminleri de böyle kurtarırız.’ *(Enbiyâ Sûresi:88)* (şeklinde Yûnus *(Aleyhisselâm)*a bahşettiğin müjdeye beni de nâil et).

Ey herkese iyilik eden, Kendisine ise iyilik edilemeyen **Allâh**! Ey celâl ve ikrâm sâhibi! Ey lütuf ve in‘âm sâhibi!

Senden başka hiçbir ilâh yoktur. Sen ki sığınanların desteği, emân dileyenlerin koruyucusu ve korkanların sığınağısın!

Ey **Allâh**! Eğer beni nezdinde bulunan (Levh-i Mahfuz’dan ibâret) Ümmü’l-Kitâb’da, (kâfir ölecek) bir bedbaht yâhut mahrum veya kovulmuş ya da rızkı dar bir kimse olarak yazdıysan, fazl-u kereminle bu şekāvetimi, mahrûmiyetimi, reddedilişimi ve rızkımın darlığını sil.

Beni Ümmü’l-Kitâb’da (îmânla ölecek) bir bahtiyar, rızkı bol ve hayırlara muvaffak bir kişi olarak kayda geçir. Çünkü Sen buyruğu hak olan bir Zat olarak, gönderdiğin peygamberinin lisânına indirdiğin kitâbında:

‘Allâh dilediğini siler, dilediğini sâbit bırakır. Ümmü’l-Kitâb ise sâdece O’nun katındadır.’ *(Ra‘d Sûresi:39)* buyurdun.

İlâhî! Kıymetli Şa‘bân ayının her hikmetli işin kendisinde ayrılıp kesin karara bağlandığı on beşinci gecesindeki en büyük tecellî hürmetine Senden dileğimiz, bildiğimiz ve bilmediğimiz, en iyi senin bildiğin tüm belâları bizden açıp gidermendir. Şüphesiz ki en ulu ve en iyi olan ancak Sensin.

Allâh-u Te‘âlâ, **Nebiyy-i Ümmî** olan **Efendimiz Muhammed**’e, âline ve sahâbesine çokça salât ve bolca selâm eylesin. Âmîn!” *(ez-Zebîdî, İthâfü’s-sâdeti’l-müttakîn, 3/427; Ahmed ed-Deyrabî, el-Mücerrebât, sh:13)*

Siz değerli okuyucularımızın bir dahaki seneye kadar hayırlı uzun ömür ile yaşamanıza ve bütün sıkıntılardan, hastalıklardan ve şerli yazılardan korunmanıza çok önem veren bizler, bir gece uyuyup da bir sene boyu ağlamamanız için, bu namazı kılmanızı, duâsını ve sûresini mutlaka okumanızı tavsiye ediyoruz.

Ayrıca Berâat Gecesi'nde şu duânın tekrar tekrar okunması fazîletli görülmüştür:

«اَللّٰهُمَّ إِنْ كَتَبْتَنِي شَقِيًّا فَاكْتُبْ سَعِيدًا، وَامْحُ اسْمِي عَنْ دِيوَانِ الْأَشْقِيَاءِ وَسَمِّنِي تَقِيًّا وَارْزُقْنِي اٰيَةَ الْأَنْبِيَاءِ وَانْصُرْنِي عَلٰى جَمِيعِ الْأَعْدَاءِ وَاحْشُرْنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي زُمْرَةِ الْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، وَأَعِذْنِي مِنْ دَرْكِ الْأَشْقِيَاءِ إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ! اٰمِينْ!»

"Ey Allâh! Eğer beni bedbaht (sonu kötü) **yazdıysan bahtiyar yaz, adımı kötülerin dosyasından sil ve beni takvâ sâhibi biri olarak kayda geçir. Sen bana Enbiyâ** (Sûresi)**nin** (101.) **âyetin**(de, haklarında güzel karar geçtiğini bildirdiğin kulların arasına girmey)**i nasîb et, bütün düşmanlarıma karşı bana yardım et, kıyâmet günü beni peygamberler -Aleyhimüsselam- zümresinde haşret, kötülerin derekesin**(e düşmek)**den beni muhâfaza et. Şüphesiz duâları hakkıyla işiten ancak Sensin. Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle** (duâmı kabûl et). **Âmîn!"**

Bu duâyı Berâat Gecesi 300 kere okuyanın her istediğini **Allâh-u Te'âlâ**'nın yerine getireceği nakledilmiştir. *(Veliyüddîn er-Rahâvî el-Mahmûdî, Süleymâniye Kütüphânesi, Reşid Efendi Kısmı, no:156, verak:195)*

Berâat Gecesi (10 Mayıs Çarşamba gününü 11 Mayıs Perşembe gününe bağlayan gece) **Namazı:**

Rasûlüllâh ﷺ Ali ibni Ebî Tâlib *(Radıyallâhu Anh)*a şöyle buyurmuştur: **"Ey Ali! Her kim Şa'bân'ın yarı** (on beşinci) **gecesinde yüz rekât kılar, her rekâtta bir Fâtiha ve on İhlâs okursa, ey Ali! Hangi bir kul bu namazları kılarsa Allâh-u Te'âlâ onun için o gece istediği her hâceti yerine getirir."**

Soruldu ki: "Yâ **Rasûlellâh**! Eğer **Allâh-u Te'âlâ** onu şakî (îmânsız ölecek bir bedbaht olarak) yazdıysa, sa'îd (îmânlı ölecek bahtiyar) kuluna çevirir mi?" Buyurdu ki: **"Ey Ali! Beni hakla gönderen Allâh-u Te'âlâ'ya yemin ederim ki; Levh-i Mahfuz'da: 'Felan oğlu felan şakî olarak yaratıldı ama Allâh-u Te'âlâ bu hükmü sildi ve onu sa'îde döndürdü.' diye yazılmıştır.**

(Demek ki ezelî ilimde onun tevbe edeceği bilindiğinden, muallak –askıdaki- kâzâda yazılan şekāvet silinip, mübrem –değişmeyecek, kesin- karardaki saâdet hükmü yerini bulur.)

Allâh-u Te'âlâ bu (namazı kılan) **kuluna yetmiş bin melek gönderir ki bir dahaki sene başına kadar onun sevaplarını yazarlar, günahlarını silerler ve derecelerini yükseltirler.**

Allâh-u Te'âlâ Adn cennetlerine yedi yüz yetmiş bin melek gönderir de onun için şehirler ve köşkler binâ ederler, hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın duymadığı nîmetler hazırlarlar ve ağaçlar dikerler. Bu cennetlerin bir benzeri, kullardan hiçbirinin kalbinden bile geçemez ki, her bir cennette size târifte bulunduğum şehirler, köşkler ve ağaçlar doludur.

Eğer bu kişi bir dahaki seneye kadar ölürse şehit olarak ölür. Allâh-u Te'âlâ ona o gece okuduğu İhlâs Sûresi'nin her bir harfine mukābil yetmiş bin hûri verir ki, her bir hûrinin bir erkek, bir de dişi hizmetçisi bulunur.

Ayrıca ona yetmiş bin ğılman, yetmiş bin vildan (genç köleler, hizmetçiler), **yetmiş bin kethuda** (ciddî iş tâkipçisi) **ve yetmiş bin kapıcı verir. O gece İhlâs Sûresi okuyan herkese yetmiş şehit sevâbı yazılır. Daha önce kıldığı ve daha sonra kılacağı tüm namazlar kabûl edilir.**

Anne babası cehennemde bile olsalar, onlara duâ ederse, onlar da (sağlıklarında) **Allâh-u Te'âlâ'ya hiçbir şeyi şirk koşmamışlarsa, Allâh-u Te'âlâ onları cehennemden çıkarır da, böylece onlar cennete girerler. Beni hak peygamber gönderen Allâh-u Te'âlâ'ya yemin ederim ki; bu kişi cennetteki makāmını, Allâh-u Te'âlâ'nın yarattığı şekliyle görmedikçe yâhut ona gösterilmedikçe dünyâdan çıkmaz.**

Beni hak Nebî gönderene kasem olsun ki; Allâh-u Te'âlâ gece ve gündüzün yirmi dört saatinin her bir saatinde, ona yetmiş bin melek gönderir ki ona selâm verirler, onunla musâfaha ederler ve Sûr'a üfürülünceye kadar ona duâ ederler. Bu kişi kıyâmet günü en kıymetli ebrâr meleklerle haşrolur. Allâh-u Te'âlâ yazıcı meleklere: 'Üzerinden sene geçinceye kadar bu kuluma hiçbir günah yazmayın ve onun için sevaplar yazın.' diye emir buyurur.

Her kim namazı ve âhiret yurdunu niyet ederek bu namazı kılarsa, Allâh-u Te'âlâ ona o gece Kendi katından büyük bir nasîb verir. Allâh-u Te'âlâ ona rüyâsında; otuzu kendisini cennetle müjdeleyen, otuzu ona cehennem azâbından eman veren, otuzu onu hatâ yapmasın diye koruyan, onu da (ondan dünyânın belâlarını uzaklaştıran ve) **kendisine düşmanlık edenlere tuzak kuran** (ve ondan şeytanın hîlelerini uzaklaştıran) **yüz melek göndermedikçe o kişi dünyâdan çıkmaz."**

(es-Süyûtî, el-Le'âlî, 2/58; el-Gazâlî, İhyâü 'ulûmi'd-dîn, 1/203; ez-Zebîdî, İthâfü's-sâdeti'l-müttakîn, 3/425; Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/348-349; Ebu'l-Ferac ibnü'l-Cevzî, Kitâbü'n-Nûr fî fedâili'l-eyyâmi ve'ş-şuhûr, Süleymâniye Kütüphânesi, Nazîf Paşa Kısmı, no:1575, verak:63-64; Ebû 'Abdillâh el-Hubeyşî, Kitâbu'l-Berake, no:529-531, sh:192-193; İsmâ'il Hakkî el-Bursevî, Rûhu'l-beyân, 8/403; Muhammed Hakkî en-Nâzillî, Hazînetü'l-esrâr, sh:68)

Zünnûn-u Mısrî Hazretleri'nden rivâyet olunduğuna göre Berâat Gecesi her kim on iki rekât kılar da, Fâtiha'dan sonra elli kere İhlâs Sûresi okursa yüz rekâtın sevâbını alır. *(Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:58-59)*

Berâat Gecesi'nin diğer namazları, duâları ve zikirleri için ***"Şa'bân-ı Şerîf Risâlesi"***nin 136-186. sayfalarına, kitabın yeni baskısında ise 155-203. sayfalarına mutlaka bakınız.

ŞA'BÂN-I ŞERÎF'İN 27. GECE NAMAZI

(22 Mayıs Pazartesi gününü 23 Mayıs Salı gününe bağlayan gece)

Bu mübârek ayın yirmi yedinci gecesi, Receb-i Şerîf ve Ramazân-ı Şerîf aylarının yirmi yedinci geceleri gibi ihyâsı müstehap olan gecelerdendir.

Bu gecede dört rekât kılınır ki târifi şöyledir: Her rekâtta bir Fâtiha'dan sonra bir Zilzâl Sûresi, yirmi beş kere de İhlâs Sûresi okunur. Selâmdan sonra secde yapılır ve secdede yedi Fâtiha, birer kere İhlâs ve Mu'avvizeteyn (Felak ve Nâs) sûreleri okunur. Yüzer kere de istiğfar, salevât-ı şerîfe ve havkale (Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh) okunur. *(Muhammed Hakkî en-Nâzillî, Hazînetü'l-esrâr, sh:68)*

RAMAZAN HİLÂLİNE ÂİT DUÂLAR

Ebû Ca'fer *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayete göre: "**Rasûlüllâh** ﷺ Ramazan ayının hilâli görüldüğünde (26 Mayıs Cuma gününü 27 Mayıs Cumartesi gününe bağlayan gece) mübârek yüzüyle insanlara yönelir ve:

«اَللّٰهُمَّ أَهِلَّهُ عَلَيْنَا بِالْأَمْنِ وَالْإِيمَانِ وَالسَّلَامَةِ وَالْإِسْلَامِ وَالْعَافِيَةِ الْمُجَلِّلَةِ وَرَفْعِ الْأَسْقَامِ وَالْعَوْنِ عَلَى الصِّيَامِ وَالصَّلَاةِ وَتِلَاوَةِ الْقُرْاٰنِ، اَللّٰهُمَّ سَلِّمْنَا لِرَمَضَانَ وَسَلِّمْهُ لَنَا وَتَسَلَّمْهُ مِنَّا حَتّٰى يَخْرُجَ رَمَضَانُ وَقَدْ غَفَرْتَ لَنَا وَرَحِمْتَنَا وَعَفَوْتَ عَنَّا.»

'Ey Allâh! Onun hilâlini bize emniyet ve îmânla, selâmet ve İslâm'la, her şeyi kaplayan tam bir âfiyet ve hastalıkların kalkışıyla, bir de namaza, oruca ve Kur'ân tilâvetine yardımla kavuştur.

Ey Allâh! Bizi (günahlardan arındırarak ve vazîfelerimizi doğru düzgün yaptırarak) **Ramazan için sâlim kıl, onu da bizim** (şefâatimiz) **için ayır ve onu bizden öyle bir teslim al ki, Ramazan çıktığında, Sen bizi bağışlamış, bize merhamet buyurmuş ve bizi affetmiş olasın.'** derdi." *(İbnü Ebi'd-Dünyâ, Fezâilü şehri Ramazân, no:20, sh:49; İbnü 'Asâkir, Târîhu Medîneti Dımeşk, no:6029, 51/186; 'Alî el-Müttakî, Kenzü'l-'ummâl, no:24288, 8/589-590)*

Abdülazîz ibni Ebî Ravvâd *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edildiğine göre selef-i sâlihîn zamanında Ramazân-ı Şerîf girdiği zaman Müslümanlar şöyle duâ ederlerdi:

«اَللّٰهُمَّ أَظَلَّ شَهْرُ رَمَضَانَ وَحَضَرَ فَسَلِّمْهُ لِي وَسَلِّمْنِي فِيهِ وَتَسَلَّمْهُ مِنِّي، اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنِي صِيَامَهُ وَقِيَامَهُ صَبْرًا وَاحْتِسَابًا وَارْزُقْنِي فِيهِ الْجِدَّ وَالْاِجْتِهَادَ وَالْقُوَّةَ وَالنَّشَاطَ وَأَعِذْنِي فِيهِ مِنَ السَّامَةِ وَالْفَتْرَةِ وَالْكَسَلِ وَالنُّعَاسِ وَوَفِّقْنِي فِيهِ لِلَيْلَةِ الْقَدْرِ وَاجْعَلْهَا خَيْرًا لِي مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ.»

"Ey Allâh! Ramazân-ı Şerîf ayının gölgesi basmıştır ve o gelip çatmıştır. Artık Sen onu bana selâmetli kıl ve beni onda (günahlardan ve belâlardan) **selâmete erdir ve onu benden kabûl eyle.**

Ey Allâh! Bana onun orucunu, terâvîhini sabırla ve ihlâsla nasîb et. O ayda bana ciddiyet, ibâdete gayret ve kuvvet, bir de canlılık ihsân et. Beni onda yorgunluktan, gevşeklikten, tembellikten ve uyku hâlinden muhâfaza et. O ayda beni Kadir Gecesi'ni bulmaya muvaffak et ve onu bana bin aydan hayırlı kıl." *(et-Taberânî, Kitâbu'd-Du'â:138, no:914, 2/1227)*

RAMAZAN'DA ÇOK YAPILMASI EMREDİLEN DÖRT ZİKİR

Selmân-ı Fârisî *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edildiğine göre, **Rasûlüllâh** ﷺ Şa'bân-ı Şerîf'in son günü yapmış olduğu bir konuşmasında şöyle buyurmuştur:

عَنْ سَلْمَانَ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ قَالَ: خَطَبَنَا رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي اٰخِرِ يَوْمٍ مِنْ شَعْبَانَ فَقَالَ: «... فَاسْتَكْثِرُوا فِيهِ مِنْ أَرْبَعِ خِصَالٍ؛ خَصْلَتَانِ تُرْضُونَ بِهِمَا رَبَّكُمْ وَخَصْلَتَانِ لاَ غِنٰى لَكُمْ عَنْهُمَا، فَأَمَّا الْخَصْلَتَانِ اللَّتَانِ تُرْضُونَ بِهِمَا رَبَّكُمْ فَشَهَادَةُ أَنْ لاَ إِلٰهَ إِلاَّ اللهُ وَتَسْتَغْفِرُونَهُ، وَأَمَّا اللَّتَانِ لاَ غِنٰى لَكُمْ عَنْهُمَا فَتَسْأَلُونَ اللهَ الْجَنَّةَ وَتَعُوذُونَ بِهِ مِنَ النَّارِ.»

"... O hâlde, onda dört hasleti çoğaltın, bunların ikisiyle Rabbiniz'i râzı edersiniz, diğer ikisine de mutlaka muhtaçsınız. Rabbiniz'i kendisiyle râzı edeceğiniz iki haslet 'Lâ ilâhe illâllâh' şehâdeti ve istiğfardır. Mutlaka onlarsız duramayacağınız diğer ikisi ise Allâh'tan cennet isteyip, cehennemden O'na sığınmanızdır." *(İbnü Huzeyme, es-Sahîh, Sıyâm:8, no:1887, 3/191-192; el-Beyhakî, Fedâilü'l-evkāt, no:37, sh:146-148; Şu'abü'l-îmân, no:3336, 5/223-224)*

Hadîs-i Şerîfteki Zikirlerin Okunuşu

«أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ، أَسْتَغْفِرُ اللهَ الَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيَّ الْقَيُّومَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ.»

RAMAZÂN-I ŞERÎF'İN HER ON GÜNÜNÜN ZİKRİ

Ebû Hureyre *(Radıyallâhu Anh)*dan mervî olan: **"Ramazan ayının evveli büyük bir rahmettir, ortası tam bir mağfirettir, sonu ise cehennemden azattır."** *(İbnü Huzeyme, es-Sahîh, Sıyâm:8, no:1887, 3/191-192; el-Beyhakî, Fedâilü'l-evkāt, no:37, sh:146-148; Şu'abü'l-îmân, no:3336, 5/223-224)* hadîs-i şerîfinden dolayı olsa gerektir ki âlimlerimiz, her biri yüzer kere okunmak üzere:

İlk on günde: «يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ!» **"Ey acıyanların en merhametlisi!"**

İkinci on günde: «يَا غَفَّارَ الذُّنُوبِ!» **"Ey tüm günahları çokça bağışlayan!"**

Üçüncü on günde: «يَا مُعْتِقَ الرِّقَابِ!» **"Ey boyunları** (cehennemden) **âzâd eden!"** zikirlerini okumayı müstehap görmüşlerdir.

RAMAZÂN-I ŞERÎF'TE İFTAR DUALARI

Oruçlunun iftar vakti duâsı kabul olunacağından, o saatte duâ etmesi de sünnettir. Nitekim **İbni Ömer** *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edildiğine göre: "**Rasûlüllâh** ﷺ iftar ederken:

«ذَهَبَ الظَّمَأُ وَابْتَلَّتِ الْعُرُوقُ وَثَبَتَ الْأَجْرُ إِنْ شَاءَ اللهُ.»

'Susuzluk gitti, damarlar ıslandı, inşâallâh ecir sâbit oldu.' derdi." *(Ebû Dâvûd, Sıyâm:22, no:2357, sh:343)*

Mu'âz ibni Zühre *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayete göre: "**Rasûlüllâh** ﷺ iftar ettiğinde:

«اَللّٰهُمَّ لَكَ صُمْتُ وَعَلٰى رِزْقِكَ أَفْطَرْتُ.»

'Ey Allâh! Senin için oruç tuttum ve senin rızkınla iftar ettim.' derdi." *(Ebû Dâvûd, Sıyâm:22, no:2358, sh:343)*

Enes *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur: **"Herhangi bir Müslüman oruç tutar da, iftar ânında:**

«يَا عَظِيمُ يَا عَظِيمُ! أَنْتَ إِلٰهِي لَا إِلٰهَ غَيْرُكَ، اِغْفِرْ لِي الذَّنْبَ الْعَظِيمَ، فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذَّنْبَ الْعَظِيمَ إِلَّا الْعَظِيمُ.»

'Ey büyük (Allâh)! **Ey büyük** (Allâh)! **Benim İlâhım ancak Sensin. Senden başka hiçbir ilâh yoktur.**

Benim için büyük günahlarımı bağışla, zira şu muhakkak ki büyük günahı (Senin gibi) **Büyükten başkası mağfiret edemez.' derse, mutlaka annesinin kendisini doğurduğu gündeki gibi günahlarından sıyrılır.**

Bunu çocuklarınıza öğretin, zîrâ muhakkak bu Allâh-u Te'âlâ'nın ve Rasûlü'nün sevdiği bir kelimedir. Allâh-u Te'âlâ bununla (duâ edenin) **dünyâ ve âhiret işlerini yoluna koyar."** *(İbnü 'Asâkir, Târîhu Medîneti Dimeşk, no:6761, 54/238; 'Alî el-Müttakî, Kenzü'l-'ummâl, no:24400, 8/614; 'Alî el-Üchûrî, Fedâilü şehri Ramazân, sh:128)*

RAMAZAN AYININ NAMAZLARI

Ramazan-ı Şerîf'in İlk Gece ve Gün (26 Mayıs Cumâ'yı 27 Mayıs Cumartesi'ye bağlayan gece ve 27 Mayıs Cumartesi günü) **Namazları:**

Mes'ûdî *(Radıyallahu Anh)* şöyle buyurmuştur: "Bana ulaşan rivâyete göre: **'Ramazan ayının ilk gecesinde nâfile bir namazda İnnâ Fetahnâ Sûresi'ni okuyan kişi, o sene** (tüm âfetlerden) **korunur.'"** *(Ebû 'Abdillâh el-Hubeyşî, el-Berake fî fazli's-sa'yi ve'l-harake, no:856, sh:265, Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/14, 'Abdurrahmân es-Sâfûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/146, İsmâ'îl Hakkî el-Bursevî, Rûhu'l-beyân, 9/61, el-Üchûrî, Fedâilü şehri Ramazân, sh:66; Muhammed Hakkî en-Nâzillî, Hazînetü'l-esrâr, sh:38)*

Rivâyet olunduğuna göre: "Ramazân-ı Şerîf'in ilk gününde dört rekât kılar. Her rekâtta bir Fâtiha ve beş kere Âyete'l-Kürsî okur. Namazdan sonra da bir kere Âyete'l-Kürsî okur." *(Muhammed Hakkî en-Nâzillî, Hazînetü'l-esrâr, sh:38)*

RAMAZAN'DA TERÂVÎH VE VİTİR NAMAZINDAN SONRA EVDE KILINACAK ÇOK FAZİLETLİ NÂFİLE NAMAZLAR VE VAAD EDİLEN SEVAPLARI

1.Gece: (26 Mayıs Cumâ'yı 27 Mayıs Cumartesi'ye bağlayan gece): Her rekâtta Fâtiha Sûresi'nden sonra 1 kere Kadir, 3 kere İhlâs ve 2 kere de Felak ve Nâs sûreleri okuyarak 10 rekât kılan kişiye kılları adedince sevap verilir ve bir o kadar da günahı silinir.

2.Gece: (27 Mayıs Cumartesi'yi 28 Mayıs Pazar'a bağlayan gece): Her rekâtta Fâtiha Sûresi'nden sonra 1 kere A'lâ (Sebbihisme Rabbike'l-A'lâ), 1 kere Zilzâl (İzâ zülzileti'l-ardu), 3 kere İhlâs ve 2 kere de Felak ve Nâs sûreleri okuyarak 4 rekât kılan kişiye bin fakire yemek yedirmiş ve kıyâfet giydirmiş kadar sevap verilir.

3.Gece: (28 Mayıs Pazar'ı 29 Mayıs Pazartesi'ye bağlayan gece): Her rekâtta Fâtiha Sûresi'nden sonra 5 kere Kevser, 3 kere İhlâs ve 2 kere de Felak ve Nâs sûreleri okuyarak 6 rekât kılan kişi hac yapmış ve Haremeyn-i Şerîfeyn'de (Harem-i Şerîf ve Ravza-i Mutahhara'da) namaz kılmış kadar sevap yazılır.

4.Gece: (29 Mayıs Pazartesi'yi 30 Mayıs Salı'ya bağlayan gece): Her rekâtta Fâtiha Sûresi'nden sonra 15 kere Kevser, 3 kere İhlâs ve 2 kere de Felak ve Nâs sûreleri okuyarak 2 rekât kılan kişi affolunmuş olarak âhirete intikāl eder. *(Eyyûb ibnü 'Abdillâh, Havâssu esmâillâhi'l-hüsnâ, -Fezâilü'ş-şühûr ve'l-eyyâm kitabının devâmında- sh:28-31, Süleymâniye Kütüphânesi, Reşid Efendi Kısmı, no:2038)*

MURADLARA NÂİL OLMAK İÇİN CUMÂ GÜNÜ KILINACAK MÜHİM BİR HÂCET NAMAZI

"el-'Akîdetü'n-Nesefiyye" adıyla meşhur olan eserin sâhibi **Necmüddîn Ömer en-Nesefî** *(Rahimehullâh)* Buhârâ yakınlarındaki Nesef (Nahşeb) şehrinde dünyâya gelmiş, orada ilk tahsilini yapmış büyük bir âlimdir. Kendisinin 550 üstattan hadîs-i şerîf naklettiği kaydedilmektedir.

Kuvvetli hâfızası, keskin zekâsı ve çok sayıda hadîs-i şerîf ezberlemesi sebebiyle "Müfti's-sekaleyn (ins-ü cinnin müftüsü)" ve "Necmüddîn (dînin yıldızı)" lakapları yanında "Hâfız" ünvânıyla da anılmıştır. İşte bu zat, Semerkand âlimlerini tanıtmak amacıyla ***"el-Kand fî zikri ʿulemâi Semerkand"*** adlı bir eser telif etmiştir ve bu eserinde âlimlerden bahsederken onlardan rivâyet ettiği hadîs-i şerîflere de yer vermiştir.

İşte naklettiği bu hadîs-i şerîflerden biri de şudur:

İbni Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَلّٰى يَوْمَ الْجُمُعَةِ عَشْرَ رَكَعَاتٍ قَبْلَ خُرُوجِ الْإِمَامِ يُسَلِّمُ بَيْنَ كُلِّ رَكْعَتَيْنِ يَقْرَأُ فِي أَوَّلِ كُلِّ رَكْعَةٍ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ وَبِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ وَسُورَةِ الْإِخْلَاصِ، فَإِذَا جَلَسَ فِي اٰخِرِهِنَّ قَالَ: سُبْحَانَ اللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، مِائَةَ مَرَّةٍ، فَإِنْ سَأَلَ اللّٰهَ الشَّهَادَةَ اسْتَشْهَدَهُ، وَإِنْ سَأَلَ الْجَنَّةَ أَعْطَاهُ إِيَّاهُ، وَإِنِ اسْتَعَاذَهُ مِنَ النَّارِ أَعَاذَهُ، وَإِنِ اسْتَنْكَحَهُ الْحُورَ الْعِينَ أَنْكَحَهُ.»

"Her kim cumâ günü imam (hutbeye) **çıkmadan önce** (hâcet namazı niyeti ile) **10 rekât kılar;** (bu 10 rekâttan) **her iki rekât arasında selâm verir, her rekâtın evvelinde Besmele çeker, sonra Fâtiha ve İhlâs Sûresi okur, namazın sonunda oturduğunda ise 100 kere:**

«سُبْحَانَ اللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.»

'Allâh-u Te'âlâ'yı hamd ile tesbîh ederim. Allâh-u Te'âlâ'dan başka hiçbir ilâh yoktur, Allâh en büyüktür. Ulu ve Yüce olan Allâh'ın yardımı olmadan hiçbir ibâdete kuvvet, hiçbir günahtan da dönüş yoktur.' derse, (bunun akabinde) **şâyet Allâh-u Te'âlâ'dan şehâdet isterse ona şehitlik nasîb eder, eğer cenneti isterse cenneti ona verir, şâyet cehennemden Allâh-u Te'âlâ'ya sığınsa onu ateşten korur ve eğer hûr-u 'în ile** (iri gözlü, beyaz tenli hûrilerle cennette) **evlenmeyi isterse Allâh-u Te'âlâ o kişiyi onlarla evlendirir."** *(Necmüddîn 'Ömer en-Nesefî, el-Kand fî zikri 'ulemâi Semerkand, Terceme no:358, sh:213-214)*

HÂCETLERİN HUSÛLÜ İÇİN CUMÂ GÜNÜ OKUNACAK MÜHİM BİR DUÂ

Abdullâh ibni Amr ibni'l-Âs *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَبْدِ اللّٰهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ كَانَتْ لَهُ إِلَى اللّٰهِ حَاجَةٌ فَلْيَصُمِ الْأَرْبِعَاءَ وَالْخَمِيسَ وَالْجُمُعَةَ، فَإِذَا كَانَ يَوْمُ الْجُمُعَةِ تَطَهَّرَ وَرَاحَ إِلَى الْجُمُعَةِ فَتَصَدَّقَ صَدَقَةً قَلَّتْ أَوْ كَثُرَتْ، فَإِذَا صَلَّى الْجُمُعَةَ قَالَ: اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، اَلَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيمُ، أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، اَلَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ، اَلَّذِي لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ، اَلَّذِي مَلَأَتْ عَظَمَتُهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، اَلَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ، عَنَتْ لَهُ الْوُجُوهُ وَخَشَعَتْ لَهُ الْأَصْوَاتُ وَذَلَّتْ لَهُ الْقُلُوبُ مِنْ خَشْيَتِهِ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُعْطِيَنِي حَاجَتِي وَهِيَ كَذَا وَكَذَا، فَإِنَّهُ يُسْتَجَابُ لَهُ إِنْ شَاءَ اللّٰهُ تَعَالٰى، وَكَانَ يُقَالُ: لَا تُعَلِّمُوا هٰذَا الدُّعَاءَ سُفَهَائَكُمْ، لَا يَدْعُونَ بِهِ عَلٰى مَأْثَمٍ أَوْ قَطِيعَةِ رَحِمٍ.»

"Her kimin Allâh-u Te'âlâ'dan bir isteği bulunursa, çarşamba, perşembe ve cumâ günlerinde oruç tutsun. Cumâ günü olduğu zaman (gusül alıp) **temizlenip cumâ namazına gitsin, sonra az ya da çok** (imkânı nisbetinde) **sadaka versin.**

Cumâ namazını kıldıktan sonra (en sonundaki noktalı yerde istediği şeyi söyleyerek) **şu duâyı okusun:**

«اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، اَلَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيمُ، أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، اَلَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ، اَلَّذِي لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ، اَلَّذِي مَلَأَتْ عَظَمَتُهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، اَلَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ، عَنَتْ لَهُ الْوُجُوهُ وَخَشَعَتْ لَهُ الْأَصْوَاتُ وَذَلَّتْ لَهُ الْقُلُوبُ مِنْ خَشْيَتِهِ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُعْطِيَنِي حَاجَتِي وَهِيَ ......»

'Ey Allâh! Şüphesiz ben Senden; Senin isminle, O Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ın adıyla istiyorum. (Zîrâ) **O öyle bir Allâh'tır ki O'ndan başka** (ibâdete lâyık) **hiçbir ilâh yoktur. Gizliyi de, görüneni de bilendir.** (Dünyâda mümin-kâfir ayırmaksızın her yarattığına son derece acıyan ve gerçek mânâda sâdece Kendisi nîmet veren) **Rahmân da,** (âhirette yalnız îmân edenleri son derecede esirgeyen) **Rahîm de ancak O'dur.**

(Yâ Rabbi!) **Senin adın; O Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ın adı hâtırına Senden istiyorum. O Allâh ki O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur. O** (hep var olan) **Hayy'dır ve** (kâinâtı var edip yöneten) **Kayyûm'dur.**

Öyle Allâh ki ne (uyku öncesindeki) **bir gevşeme, ne de bir uyku Kendisini tutmaz. O Zat ki O'nun azameti gökleri ve yeri doldurmuştur.**

(Ey Allâh!) **Senin adın; Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ın adı bahşına Senden istiyorum.** (Allâh) **öyle Zat**(tır) **ki O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur. O'nun haşyetinden dolayı yüzler onun için eğilmiş,** (saygı ve korkudan dolayı) **O'nun için tüm sesler kısılmış ve kalpler O'na boyun eğmiştir.**

(Yâ Rabbi! Ben Senden) **Efendimiz Muhammed'e ve Efendimiz Muhammed'in Ehl-i Beyti'ne salât etmeni ve benim hâcetimi vermeni istiyorum ki o da şudur......'**

Çünkü (kişi bunları yapınca) **inşâallâh onun duâsı kabûl edilir.**

Bu duâ hakkında: 'Bu duâyı sakın aklı kıt olanlarınıza öğretmeyin ki (hiç kimse) **bununla** (umûmî anlamda herhangi bir) **günah ya da** (husûsî mânâda yakın akrabâ ile) **ilişkiyi kesme hakkında duâ etmesin.** (Zîrâ bu duâ o kadar tesirlidir ki her istedikleri olabilir, buna sebebiyet vermeyin.)**"** *(Ziyâüddîn el-Makdisî, Kitâbu'l-'udde li'l-kerbi ve'ş-şidde, no:43, sh:86-87)*

Evlenemeyenlerin Çabuk Evlenmesi, Hastaların Şifası, Satılamayan Şeylerin Satılması ve Yazılı Bulunduğu Dükkanın Müşterisinin Çoğalması Gibi Bir Çok Murat İçin Okunacak Çok Fazîletli Bir Salevât-ı Şerîfe ve Nushası

Sultân 2.Abdülhamîd'le yakınlığı bahâne edilerek sultânın tahttan indirildiği târih olan 1909'dan sonra Beyrut kadılığı (mahkeme başkanlığı) görevine son verilen ve **Cemâleddîn Efgânî, Muhammed Abduh, Mahmud *Şükrî* el-*Âlûsî*** ve **Reşîd Rızâ** gibi nevzuhur reformistlere sert tenkitlerde bulunmaktan çekinmeyen büyük âlim **Yûsuf ibni *İsmâ'il* en-Nebhânî** *(Rahimehullâh)ın* ***"Efdalü's-salevât 'alâ Seyyidi's-Sâdât Sallâllâhu 'Aleyhi ve Sellem*** *(Efendilerin Efendisi Sallâllâhu 'Aleyhi ve Sellem'e en kıymetli salâtlar)*" isimli şâheserinde **Rasûlüllâh ﷺ Efendimiz** *için okunacak çok güzel* salevât-ı *şerîfeler* zikretmiştir.

Daha sonra yine aynı hususta ***"Se'âdetü'd-dâreyn fi's-salâti 'alâ Seyyidi'l-Kevneyn Sallâllâhu 'Aleyhi ve Sellem"*** ismiyle bir kitap daha telif etmiş ve bir önceki eserinde zikretmediği kıymetli salevât-ı *şerîfelere* burada yer vermiştir.

İşte bu salevât-ı şerîfeler içerisinde, hakkında birçok fazîlet zikrettiği bir salât-ü selâm vardır ki o da şudur:

«اَللّٰهُمَّ إِنِّى أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْأَعْظَمِ الْمَكْتُوبِ مِنْ نُورِ وَجْهِكَ الْأَعْلَى الْمُؤَبَّدِ الدَّائِمِ الْبَاقِى
الْمُخَلَّدِ فِى قَلْبِ نَبِيِّكَ وَرَسُولِكَ مُحَمَّدٍ، وَأَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْأَعْظَمِ الْوَاحِدِ بِوَحْدَةِ الْأَحَدِ،
اَلْمُتَعَالِى عَنْ وَحْدَةِ الْكَمِّ وَالْعَدَدِ، اَلْمُقَدَّسِ عَنْ كُلِّ أَحَدٍ، وَبِحَقِّ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ،
﴿قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۝ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ﴾، أَنْ
تُصَلِّىَ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ سِرِّ حَيَاةِ الْوُجُودِ وَالسَّبَبِ الْأَعْظَمِ لِكُلِّ مَوْجُودٍ صَلَاةً تُثَبِّتُ
فِى قَلْبِى الْإِيمَانَ وَتُحَفِّظُنِى الْقُرْاٰنَ وَتُفَهِّمُنِى مِنْهُ الْاٰيَاتِ وَتَفْتَحُ لِى بِهَا نُورَ الْجَنَّاتِ
وَنُورَ النَّعِيمِ وَنُورَ النَّظَرِ إِلٰى وَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ.»

"Ey Allâh! Şüphesiz ben Senden; o en yüce, müebbed, dâim ve ebedî olan Zâtın'ın (yarattığı o mübârek) nûrundan; O peygamberlerin ve Rasûlün Muhammed *(Aleyhisselâm)***ın kalbine yazılmış olan o En Büyük İsmin hürmetine istiyorum. Yine elbette ki ben Senden;** (ikincisi ve üçümcüsü olan sayılar îtibârıyla değil de) **ehadiyyetin birliği ile tek olan, kemmiyet ve adedin tekliğinden de yüce ve herkesten** (de, her şeyden de) **mukaddes olan İsm-i Âzam'ın bahşına istiyorum.**

Ve (nihâî olarak da): **'O Rahmân ve O Rahîm olan Allâh'ın ismiyle! De ki: 'O, Allâh'tır, Ehad'dir. Ancak Allâh Samed'dir** (hiçbir kimseye muhtâc olmayıp herkes Kendisine muhtâc olandır)**. O doğurmamıştır ve doğurulmamıştır. Hiçbir kimse O'na denk de olmamıştır.'** (meâlindeki İhlâs Sûresi) **hakkı için diliyorum ki; Varlık âleminin vâr olmasının sırrı ve her bir mevcud** (yaratılmış) için en büyük (vâr olma) **sebeb**(i) **olan Efendimiz Muhammed'e öyle bir salât ile salât edesin ki o salât; kalbimde îmânı sâbit kılsın, bana Kur'ân-ı Kerîm'i ezberletsin, ondaki âyet-i kerîmeleri bana anlama kābiliyeti sağlasın, onunla bana** (umûmen) **cennetlerin nûrunu,** (husûsen de) **Na'îm cennetinin nûrunu ve Keremli Zâtın'ı müşâhedenin nûrunu açasın.** (Ey Allâh! Efendimiz'e,) **Ehl-i Beyti'ne ve sahâbesine** (de bu salâtla berâber çokça) **selâm eyle."**

Bu Salevât-ı Şerîfenin Fazîletleri

Bu salevât-ı şerîfe büyük velî, ârif-i billâh **Şeyh Muhammed Takiyüddîn ed-Dimeşkî el-Hanbeli** *(Kuddise Sirruhu)* **Hazretleri**'ne âittir. Bu salevât-ı şerîfenin fevâidi (faydaları) hakkında müstakil bir risâle vardır ki sâhibi bu salevât-ı şerîfede İsm-i Âzam'ı zikretmiştir. Bu salevât-ı şerîfeyi okumanın faydalarından bâzılarını sayacak olursak:

1) Bu salevât-ı şerîfeyi her gün 100 kere okuyan, evliyâullâhtan (**Allâh-u Te'âlâ**'nın özel dostlarından) olur.

2) Bu salevât-ı şerîfeyi her gün 1000 kere okuyabilen kişi gayptan infak eder yâni geçiminin nereden geldiğini anlamayacak şekilde kendisine bir bereket ihsân edilip hiç bitmeden harcar harcar tükenmez.

3) Bu salevât-ı şerîfe cumâyı cumartesiye bağlayan gece bir zâlimi helâk etmek için 1000 kere okunursa onun helâki için çok ilginç hâller zuhûr eder.

4) Yol kesen eşkiyâ veyâ başka tehlikeli hâdiseler karşısında sol ayağın altından alınan bir avuç toprak üzerine bu salevât-ı şerîfe 7 kere okunup sonra düşmanların bulunduğu cihete doğru, yukarı tarafa atıldığı zaman ânında düşmanlar cânibinde helâk vâki olur.

5) Bu salevât-ı şerîfe aşağıda zikredilecek niyetlerden hangisi için 7 kere okunursa o murâd hâsıl olur.

a) Kaybolan bir şey bulunur. **b)** Kaçan bir şey geri gelir. **c)** Çalınan bir mal iâde edilir.

d) Yağma edilen bir mal iâde olunur. **e)** Emânet alınan şey selâmetle geri döner. **f)** Verilen borç zâyi olmayıp geri ödenir. Ancak her seferinde sevâbının **Rasûlüllâh** ﷺe, Ehl-i Beyti'ne, sahâbesine, dostlarına, ricâl-i ğayba ve nöbet eshâbına (dünyâda görevli tasarruf sâhibi velîlere) ve onların reîsine ulaşmasına niyet edilerek bu salevât-ı şerîfe okunur.

Ayrıca okuyan kişi istediği şeyin gerçekleşmesi durumunda, **Rasûlüllâh** ﷺin, Ehl-i Beyti'nin, sahâbesinin, evliyâullâhın ve dostlarının adına fakirlere, miskinlere ve yetimlere biraz tatlı ve yiyecekler ikrâm edeceğine baştan niyet ederse, bu durumda murâdının hâsıl olması daha kuvvetle muhtemeldir ki hâceti hâsıl olduğunda da bunu gerçekleştirmelidir.

6) Bu salevât-ı şerîfe günnük buhurunun üzerine okunup hasta olan kişi bununla tütsülenirse, hangi hastalık olursa olsun **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle iyileşir.

7) Baş ağrısı, migren, sıtma, göz iltihabı ve gözlerle ilgili hastalıklar için gül suyuna, her birinin evvelinde bir Fâtiha okunarak bu salevât-ı şerîfe 7 kere okunur ve ardından hasta bu suyu vücûduna sürerse, **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle ânında âfiyete kavuşur.

8) Herhangi bir hastanın yahut yılan ya da akrep tarafından sokulan kişinin şifâsı için, bu salevât-ı şerîfe her birinin evvelinde bir Fâtiha okunarak su üzerine toplam 7 kere okunduktan sonra, hasta olan kişi bu sudan vücûduna sürer ve içerse, **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle şifâ bulur.

9) Sütü kaçmış emziren bir annenin ya da (inek gibi) bir hayvanın sütü bol olsun diye, bu salevât-ı şerîfe her birinin evvelinde bir Fâtiha okunarak kaynak suyu üzerine toplam 7 kere okunup sonra sütü bollaşması istenen kişiye içirilir ve süt bölgesine o sudan sürülürse, **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle sütü bolca akar.

10) Doğum zorluğu, idrar sıkışması ve bel soğukluğu bulunan kişiler için, bu salevât-ı şerîfe her birinin evvelinde bir Fâtiha okunarak buhura veyâ suya ya da yağa veyâhut da merhem üzerine okunarak vücuttaki o bölgelere sürülürse, **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle maksad hâsıl olur.

11) Kendisinde cinlerden sebep bir rahatsızlık bulunan kişinin şifâsı için, bu salevât-ı şerîfe bir bez parçasına okunup hastanın başına bağlanırsa, **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle şifâ bulur.

12) Bu salevât-ı şerîfe 1, 3, 7 gibi tek sayılar üzere -7 kere olsa iyi olur- bir su üzerine okunup o su uyumadan önce içilirse, **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle o kişi şu dertlerden kurtulur:

a) Korkutucu rüyâlar. **b)** Panikatak gibi durumlar. **c)** Unutkanlık. **d)** Nefes darlığı. **e)** Göğüs ağrısı.

f) Yel girmesinden dolayı hâsıl olan rahatsızlık. **g)** Kulunç ağrıları. **h)** Uykusuzluk. **ı)** Kalp çırpıntısı.

13) Bu salevât-ı şerîfenin yazılı bulunduğu kâğıt bir dükkâna asılırsa, orada güzel hâller zuhûr eder, insanlara makbul görünür, alışveriş çoğalır, ticâret, kâr ve bereket fazla olur.

14) Satılmak istenilen bir eşyânın ya da evlendirilmek istenilen bir kızın üzerine bu salevât-ı şerîfe okunup üflenirse ona karşı rağbet artar ve bakanlara karşı onda güzellik zuhûr eder.

15) **Rasûlüllâh** ﷺi ya da **Hızır** *(Aleyhisselâm)*ı rüyâda görmek isteyen veyâ bir şeyin âkıbetini merâk edip ne olacağını bilmek isteyen yâhut dünyâsı ve âhireti için faydalı bir şey öğrenmek isteyen kişi, uyurken başının yanında da gül suyu (gül yağı ya da ûd kokusu) gibi hoş kokulu bir şey bulundurarak bu salevât-ı şerîfeyi 100 kere okur ve abdestli bir vaziyette kıbleye doğru uyur.

Böyle yaparsa o insanın niyet ettiği yâni görmek istediği şeyle ilgili **Rasûlüllâh** ﷺin rûhâniyeti ona temessül eder. Tabî ki bu mesele, kişinin kābiliyetine göre değişir. Himmeti ne kadar güçlüyse, rûhânî sûret daha belirgin olur. Böylece o kişiye, merâk ettiği şeylerle ilgili bilgiler rûhâniyetten akıtılır ve kitaplarda bulunamayacak mâlûmât kendisine verilir.

Bir insan kırk gün ihlâslı bir şekilde bu hâl üzere devâm ederse hikmet pınarları kalbinden diline vurur, keşif ehlinden olur, kabul nurlarıyla boyanır, nurlar ona şekillenip gözükür. Ama bu duruma ulaşan kişi sırrını gizlemelidir ki işi geçerli olsun. Yoksa sırları ifşâ ettiği için velîlerin dîvânından silinir.

Yine de insan, mevcut olana râzı gelmelidir, çünkü en faydalı şey odur. Gayb âleminden perde açılsa da insan yine başına geleni seçer, zîrâ en hayırlısı kişinin başına gelendir.

16) Aşağıda bu salevât-ı şerîfe ile ilgli bir terkip zikredeceğiz ki, bu amel işlendiğinde sıralayacağımız maddelerdeki muratlar hâsıl olur:

a) Kaçan biri geri gelir.

b) Saralı biri bayıldığında ayılır.

c) Büyüden dolayı (cimâdan) bağlı olan çözülür.

d) Kendisine sihir etki eden kişi büyüden kurtulur.

e) Hapisteki kişi serbest kalır.

f) Esîr olan kurtulur.

g) Gamı, kederi ve hüznü olanın derdi zâil olur.

h) Borçlu kişi borçlarından kurtulur.

ı) Sevilmeyen ve îtibarsız durumda olan kişi insanlar tarafından sevilir.

i) Toplumdan dışlanan kişi îtibâr kazanır.

j) Felçli kişi felçten kurtulur.

k) Hasta kişi derdinden şifâ bulur.

l) Sıtmaya tutulan kişi devâ bulur.

m) Cinlenmiş kişi, başına gelen bu sıkıntıdan kurtulur.

n) Hâmile kadın kolayca doğum yapar.

Yukarıda zikredilen muratların husûlü için şu terkip uygulanır:

Bir ukiyye (119 gram) hâlis zeytinyağı beyaz bir cam kaba, o kap da küçük bir küpün içine konularak evin ya da bulunduğu yerin kıble duvarının önüne konulur.

Bununla berâber günnük (günlük) buhuru yakılır ve buna câvî (benjamin) bitkisi ve kişniş yaprağı da katılırsa daha güzel olur. Zîrâ beyaz günnük (günlük) evliyâ ve sâlihlerin amberidir. Bu buhurlar da yakılırsa icâbet-i ervâh tarafından tesiri (rûhânîlerin maksatların husûlü için devreye girmeleri) çabuk olur.

Sonra iki rekât (hâcetin husûlü için hâcet namazı) kılınıp sevâbı **Rasûlüllâh** ﷺe, Ehl-i Beyti'ne, sahâbesine ve dostlarına hediye olarak bağışlanır.

Bunların ardından kıbleye müteveccih (yönelmiş) olarak, içinde zeytinyağının bulunduğu kabın mevcut olduğu küçük küpün üzerine el konularak, İsm-i Âzam mesâbesinde olan bu salevât-ı şerîfe 1000 kere okunur.

Kırâat tamamlanınca yine iki rekât **Allâh** rızâsı için namaz kılınıp kezâ sevâbı **Rasûlüllâh** ﷺe, Ehl-i Beyti'ne, sahâbesine ve dostlarına hediye edilir.

Bu vazîfeler biter bitmez oracıkta zeytinyağından bir miktar yenilir ve yine aynı mahalde tutulan bu zeytinyağından (o günle berâber toplam üç gün olmak üzere) iki gün daha ya da daha fazla süreyle yenilirse, hâcet sâhibinin murâdı hâsıl olur ve birçok faydaya nâil olur. *(Yûsuf ibnü İsmâ'îl en-Nebhânî, Se'âdetü'd-dâreyn fi's-salâti 'alâ Seyyidi'l-Kevneyn Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem, sh:316-318)*